

***Nezaměstnanost absolventů škol
se středním a vyšším odborným
vzděláním – 2003***

Zpracovali:

Ing. Jeny Festová

Ing. Jiří Vojtěch

OBSAH

1. Úvodní poznámky.....	3
2. Celkový počet nezaměstnaných absolventů	5
3. Nezaměstnanost absolventů.....	6
3.1. Počty absolventů škol, počty nezaměstnaných absolventů škol, míra nezaměstnanosti absolventů škol.....	6
4. Struktura nezaměstnaných absolventů z hlediska úrovně vzdělání.....	8
5. Struktura nezaměstnaných absolventů z hlediska profesní skladby	11
5.1. Nezaměstnanost absolventů - vyučení	13
5.2. Nezaměstnanost absolventů - vyučení s maturitou.....	19
5.3. Nezaměstnanost absolventů - maturitní obory SOŠ	25
5.4. Nezaměstnanost absolventů - studijní obory VOŠ	32
5.5. Nezaměstnanost absolventů - studijní obory VŠ	38
6. Dlouhodobá nezaměstnanost absolventů škol	43
7. Nezaměstnanost absolventů škol v dlouhodobém vývoji.....	47
7.1. Vývoj míry nezaměstnanosti - vyučení.....	48
7.2. Vývoj míry nezaměstnanosti - vyučení s maturitou.....	50
7.3. Vývoj míry nezaměstnanosti - maturitní obory SOŠ.....	51
7.4. Vývoj míry nezaměstnanosti - vyšší odborné vzdělání	53
7.5. Vývoj míry nezaměstnanosti - vysokoškolské vzdělání	54
8. Nezaměstnanost absolventů v jednotlivých krajích.....	55
9. Závěr	55
10. Přílohy.....	58

1. Úvodní poznámky

NÚOV již mnoho let pravidelně připravuje každoroční zprávu o situaci v nezaměstnanosti absolventů středních škol se snahou podávat co nej přesnější informace o jejím stavu a vývoji. Pozornost je věnována zejména zachycení vývojových řad, možnosti srovnávání nových údajů s předchozími lety a porovnávání situace v jednotlivých kategoriích vzdělání.

Původní sledování vycházelo z poměrně málo dokonalého systému zachycování údajů na jednotlivých úřadech práce a jejich složitého přenosu do centra zpracování - na MPSV a dále na MŠMT, ÚIV i NÚOV. Postupně docházelo ke zdokonalování techniky zachycování i zpracování údajů. Přesnosti a věrohodnosti přispělo i zavedení soustavy KKO, která umožnila přejít od údajů o skupinách oborů až na jednotlivé kmenové obory vzdělání. V dalších letech došlo k zachycování údajů i na úrovni konkrétních oborů vzdělání.

Sledování nezaměstnanosti absolventů v letech 1999 až 2003 bylo zkomplikováno **nerovnoměrným příchodem absolventů na trh práce** v těchto letech.. Vlivem zavedení povinné devítileté školní docházky v roce 1996 ukončil studium v roce 1999 malý počet vyučených ve tříletých učebních oborech, v roce 2000 pak v maturitních oborech a u absolventů gymnázií, v roce 2001 ještě absolventů nástaveb pro absolventy tříletých učebních oborů¹. Tento snížený přísun se projevoval zvýšením míry nezaměstnanosti v dané kategorii vzdělání, protože mezi nezaměstnanými absolventy narostl podíl těch, kteří tam byli evidováni déle než dva kalendářní roky.

Snaha o získání co nejvýstižnějšího ukazatele - **míry nezaměstnanosti** - vedla k definici, která nebyla zcela korektní, ale bylo možné ji ze zachycovaných údajů získat. Kamenem úrazu je definice uchazeče o zaměstnání - absolventa. Podle definice MPSV odpovídající zákoníku práce patřili mezi absolventy - uchazeče o zaměstnání všichni absolventi, jejichž celková (kumulovaná) doba zaměstnání v pracovním nebo podobném poměru nedosáhla po úspěšném ukončení studia dvou let. Do této doby se nezapočítávala délka základní vojenské služby a civilní služby, doba mateřské a další mateřské dovolené. To znamená, že mezi absolventy - uchazeče o zaměstnání nebyli zahrnováni pouze absolventi do dvou let po ukončení studia, jak bylo často uváděno, ale i mnoho dalších, kteří absolvovali před více lety, dokud se jim „nepodařilo odpracovat“ dva roky. Tato definice absolventů tedy způsobovala zkreslení údajů, které nabývalo na významu s rostoucí mírou nezaměstnanosti.

Míra nezaměstnanosti pak byla stanovována jako poměr počtu uvedených absolventů - uchazečů o zaměstnání a všech absolventů příslušné skupiny, kteří ukončili studium za poslední dva roky.

Snaha o zachování porovnatelnosti dat a zachycení časových řad nás ještě v letošním roce vede k zachování dosavadního způsobu výpočtu míry nezaměstnanosti.² Tento výpočet je však dále komplikován novým postupem mnohých ÚP, kde podle informací dochází k **odlišnému výkladu pojmu absolvent - uchazeč o zaměstnání**. Asi polovina ÚP zahrnuje mezi absolventy - uchazeče o zaměstnání pouze ty, kdo jsou bez zaměstnání a jsou nejvýše dva roky od ukončení školy. Musíme upozornit čtenáře, že údaje tedy nejsou zcela nekorektní, protože tato změna v evidenci uchazečů o zaměstnání - absolventů se uskutečňuje nejednotně, takže údaje některých ÚP již odpovídají novému přístupu, údaje jiných pak

---

¹ V dubnu 2003 je ještě ovlivněna nižším počtem absolventů nástaveb pro absolventy tříletých učebních oborů z roku 2001 míra nezaměstnanosti vyučených s maturitou.

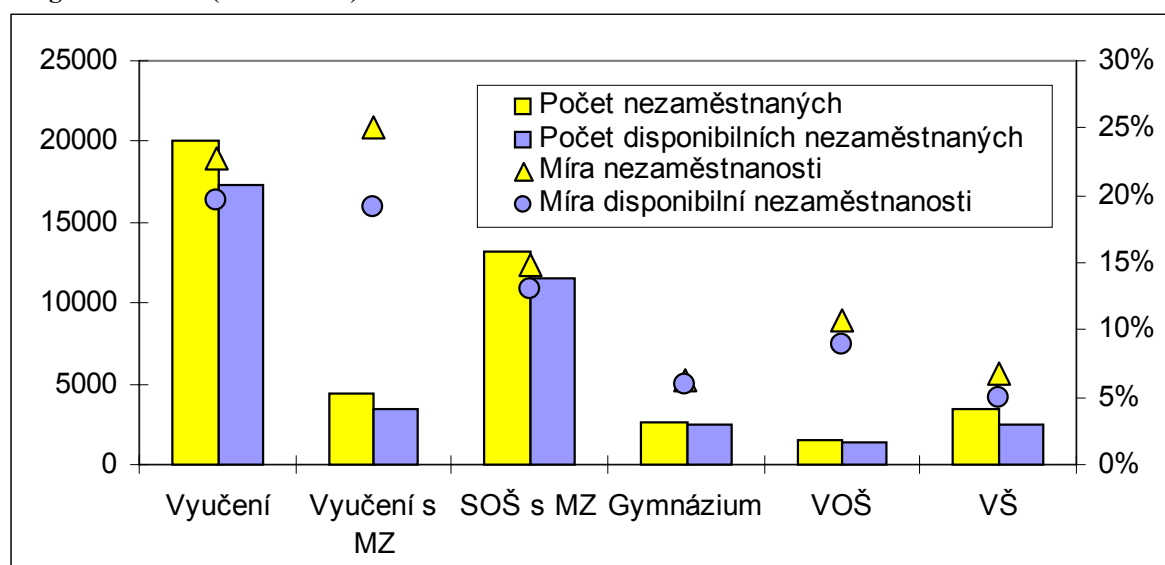
² V příštím roce již budeme schopni, zejména i ve vývojovém pohledu, monitorovat míru nezaměstnanosti na základě ukazatele, který je níže vysvětlen a nazýván – míra nezaměstnanosti N(1).

starému. Tento přechod pak může být i příčinou výrazného poklesu jak míry nezaměstnanosti v učebních oborech, tak i podílu nezaměstnaných déle než 6 měsíců mezi roky 2001 a 2002.

Snaha o zvýšení přesnosti získávaných dat se v posledních letech projevila produkcí nových údajů. Jde jednak o získávání údajů o počtech absolventů - uchazečích o zaměstnání za poslední dvě sledovaná období (tj. dohromady za jeden rok), kde jsou uvedeni pouze ti, kteří jsou po ukončení školy nově registrováni³, jednak o získání údajů o počtech absolventů - uchazečích o zaměstnání, kteří jsou "disponibilní" (to jsou běžně evidovaní uchazeči, kteří neodpracovali ještě dva roky, ale nejsou mezi ně započítáváni ti, kteří jsou ve vojenské službě, náhradní vojenské službě, ve výkonu vazby, na mateřské dovolené). V tomto případě je sledována tzv. **míra nezaměstnanosti disponibilních absolventů**.

V předkládané zprávě je v kapitole 5 a v přílohách nově využíváno především údajů o počtech nezaměstnaných disponibilních absolventů a jejich mírách nezaměstnanosti. Vypovídací schopnost míry nezaměstnanosti disponibilních absolventů je v porovnání s dosud počítanými mírami nezaměstnanosti přesnější a věrohodnější, neboť mezi počty nezaměstnaných nejsou zahrnováni ti, kteří nemohou na vyzvání nastoupit do práce z důvodů uvedených výše. Jak je patrné v následujícím grafu, sledování počtu disponibilních nezaměstnaných absolventů a míry nezaměstnanosti disponibilních absolventů vede k přesnějšímu analyzování nezaměstnanosti zejména u vyučených a vyučených s maturitou.

Obrázek 1.1 Porovnání míry nezaměstnanosti absolventů (počtu nezaměstnaných absolventů) a míry disponibilní nezaměstnanosti absolventů (počtu disponibilních nezaměstnaných absolventů) podle kategorií vzdělání (duben 2003)

I s vědomím daných nepřesností a s tím, že není v možnostech tohoto materiálu poskytnout interpretaci krajských údajů (k tomu se navrhuje budování Regionálních informačních systémů o absolventech na trhu práce - RISA), se studie v kapitole 8 částečně zabývá nezaměstnaností absolventů v jednotlivých krajích. V příloze jsou zaznamenány celkové počty absolventů (2001+2002), počty disponibilních nezaměstnaných absolventů a míry nezaměstnanosti disponibilních absolventů podle kategorií vzdělání a skupin oborů. Při porovnávání těchto dat mezi kraji je třeba brát zřetel na to, že hodnoty ukazatelů jsou mimo jiné ovlivněny různorodým spektrem krajských specifik (např. rozdíly mezi kraji v celkové míře nezaměstnanosti znamenají rovněž rozdílné míry nezaměstnanosti disponibilních absolventů).

³ Ve zprávě je tento ukazatel sledován u kmenových oborů jako míra nezaměstnanosti N(1).

2. Celkový počet nezaměstnaných absolventů

Celkový počet nezaměstnaných absolventů (a rovněž i podíl počtu nezaměstnaných na celkové nezaměstnanosti) a jeho vývoj je ovlivněn řadou faktorů:

- **Úrovní celkové nezaměstnanosti**, kdy absolventi škol jsou nepříznivým vývojem na trhu práce ohrožováni nezaměstnaností více než ostatní pracovníci a kdy rostoucí celková nezaměstnanost vede k rostoucí nezaměstnanosti absolventů, přičemž její úroveň je vždy vyšší než průměrná míra nezaměstnanosti.
- **Cyklem školního roku**, kdy se počet absolventů hledajících práci každoročně začne zvyšovat v červnu s koncem školního roku. Svého maxima dosahuje v září, od října se postupně opět snižuje a minimální hodnoty dosahuje v květnu.
- **Požadavkem několikaleté praxe** ze strany zaměstnavatelů. Na rozdíl od ostatní pracovní síly absolventi škol na trhu práce nedisponují dostatečnými praktickými zkušenostmi.
- **V některých případech i nesprávnou volbou další vzdělávací cesty absolventů základní škol**, jejichž rodiče, nebo zákonní zástupci, neměli dostatek informací o situaci na trhu práce, nebo nesprávně odhadli možnosti svých dětí.

Průměrný podíl absolventů na celkové nezaměstnanosti od roku 1998 má klesající tendenci. V roce 2000 se absolventi podíleli na celkové nezaměstnanosti v průměru 13,5 %, v roce 2001 a 2002 - 12,3 %. V roce 2003 jsou ve srovnání s předchozími roky hodnoty tohoto ukazatele zatím nejnižší.⁴ V červnu tohoto roku představovali absolventi škol 10,2 % evidovaných uchazečů o práci, takže oproti květnu 2002 došlo k meziročnímu poklesu o 1,8 p.b.

Dosavadní vývoj počtu nezaměstnaných absolventů a jejich podílu na celkové nezaměstnanosti ukazuje následující tabulka.

Tabulka 2.1 Počet nezaměstnaných absolventů a mladistvých (v tis.) a podíl absolventů na celkové nezaměstnanosti (v %) v jednotlivých měsících let 1998 – 2003

	Počet nezaměstnaných absolventů (v tisících)						Podíl absolventů na celkové nezaměstnanosti (v %)					
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	1998	1999	2000	2001	2002	2003
leden	42,3	66,3	67,4	54,7	56,4	55,8	14,7	15,9	13,3	11,5	11,5	10,4
únor	40,3	65,2	65,0	52,2	54,8	54,2	13,9	15,2	12,8	11,2	11,3	10,1
březen	37,6	63,9	62,7	49,4	52,6	52,7	13,2	14,8	12,7	10,9	11,2	10,0
duben	33,4	59,3	57,8	45,7	50,9	52,3	12,0	14,0	12,3	10,6	11,2	10,3
květen	31,4	57,2	54,5	43,0	49,0	48,0	11,4	13,6	12,0	10,2	10,9	9,7
červen	41,0	65,8	60,0	49,6	54,4	50,9	14,1	15,1	13,3	11,8	12,0	10,2
červenec	51,1	73,0	67,8	57,9	62,2		16,3	16,0	14,4	13,2	13,0	
srpen	59,8	78,0	69,6	61,7	66,8		18,1	16,8	14,9	13,9	13,7	
září	77,1	84,5	70,9	65,3	74,8		22,0	18,0	15,5	14,8	15,2	
říjen	71,9	78,1	63,6	62,2	66,6		20,4	16,8	14,3	14,2	13,7	
listopad	68,2	71,9	58,8	58,2	60,9		18,8	15,4	13,3	13,2	12,4	
prosinec	68,2	70,8	57,9	57,4	59,9		17,6	14,5	12,7	12,4	11,6	
Průměr	51,9	69,5	63,0	54,8	59,1		16,1	15,5	13,5	12,3	12,3	

⁴ Jedním z důvodů je zvyšující se celkový počet nezaměstnaných v zemi, dále vyšší účast žáků ve vzdělávání i pokles jejich počtu v důsledku postupného poklesu populační křivky.

3. Nezaměstnanost absolventů

I když nezaměstnanost absolventů výrazně souvisí s celkovou ekonomickou situací státu, tedy i s celkovou mírou nezaměstnanosti a stavem nabídky volných míst, není pouze jejím odrazem. Absolventi jsou totiž skupinou uchazečů o zaměstnání, která je do značné míry handicapovaná tím, že jí chybí praktické zkušenosti a zároveň je zranitelná i z hlediska sociálně patologických jevů. Navíc je možnost získání zaměstnání v této skupině ovlivňována vzdělanostní a oborovou strukturou absolventů, kteří přicházejí na trh práce.

Aktivnímu zapojení absolventů do práce je věnována značná pozornost, a to zejména prostřednictvím poradenských systémů a využíváním nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti. Zdůrazňuje se v tomto směru potřeba preventivních opatření, která začínají už v okamžiku přípravy na volbu povolání. Každý jedinec by měl dostat natolik systematizované informace, které by zohledňovaly také rizika s touto volbou spojená a zároveň respektovaly možnosti uchazeče. Příprava na volbu povolání by neměla probíhat jednorázově, ale měla by mít charakter systematické školské průpravy, která by doplňovala informační servis poskytovaný výchovnými poradci na školách a pracovníky Informačních a poradenských středisek úřadů práce. Výraznou pomocí by měl být i projektovaný Informační systém o uplatnění absolventů na trhu práce - ISA.

Školství zaměřuje svoji pozornost v této oblasti především na obsahovou stránku odborné přípravy. Vedle aktualizace kvalifikačních požadavků je zdůrazňován význam praxe, třeba jen formou několikátýdenního seznámení s reálným pracovním prostředím, pro budoucí profesní uplatnění absolventů škol. V této souvislosti je ovšem potřeba širšího zapojení zaměstnavatelské sféry, které by mělo být podmíněno i vytvořením odpovídajících legislativních podmínek. Škola by se měla více zaměřit na osvojování tzv. klíčových kompetencí a reflektovat tak požadavky zaměstnavatelů týkající se především ochoty učit se, komunikačních dovedností, práce s informacemi, s výpočetní technikou, jazykových znalostí a celé řady sociálních kompetencí (schopnost práce v týmu, řešit problém, rozhodovat se, nést zodpovědnost, být adaptabilní a flexibilní, týmové práce a schopnost vést).

V Národním akčním plánu zaměstnanosti na rok 2003 vláda České republiky si dává za cíl realizovat řadu opatření, která by měla pomoci zlepšovat zaměstnatelnost mladých lidí vstupujících na trh práce. V rámci těchto opatření je kladen důraz na podporu rozvoje individuálních schopností, znalostí a motivace k práci ke vzdělávání a na modernizaci vzdělávacího systému, který by měl vytvářet pro každého absolventa školy nejlepší předpoklady k úspěšnému vstupu na trh práce. V této souvislosti je zdůrazňována potřeba další spolupráce státu (MŠMT a MPSV), krajů a sociálních partnerů při řešení problémů vazeb systému vzdělávání a trhu práce.

V rámci opatření, která jsou soustředěna na mladé lidi ohrožené (dlouhodobou) nezaměstnaností, je zdůrazňován význam adresnosti opatření aktivní politiky zaměstnanosti. Za tímto účelem jsou realizovány pilotní projekty týkající se Individuálních akčních plánů či program "První příležitost", který je určen mladým uchazečům o zaměstnání do 25 let věku před dosažením 6 měsíců nezaměstnanosti.

3.1. Počty absolventů škol, počty nezaměstnaných absolventů škol, míra nezaměstnanosti absolventů škol

Počty absolventů škol jsou vykazovány ve statických výkazech zpracovávaných Ústavem pro informace ve vzdělávání. V dosud běžně používané metodice výpočtu míry nezaměstnanosti se pracuje s počty absolventů dvou po sobě následujících roků (např. míra nezaměstnanosti absolventů v dubnu 2003 je počítána jako počet nezaměstnaných v dubnu

2003 k počtu absolventů v letech 2001 a 2002). Vývoj počtů absolventů ovlivňuje jak počty nezaměstnaných absolventů, tak i míry nezaměstnanosti absolventů. Tato skutečnost se projevuje velmi výrazně v letech 1999-2003, kdy se vlivem zavedení povinné devítileté školní docházky v roce 1996 výrazně měnil počet absolventů různých kategorií vzdělání.

Tento snížený přísun se projevoval zvýšením míry nezaměstnanosti v dané kategorii vzdělání, protože mezi nezaměstnanými absolventy narostl podíl těch, kteří tam byli evidováni déle než dva kalendářní roky.

Z následujícího grafu, který dává přehled o počtech absolventů jednotlivých kategorií vzdělání v letech 1997 až 2003, je zřejmý i dopad zavedení povinné deváté třídy. V roce 1999 byl výrazně nižší počet vyučených absolventů, v roce 2000 maturantů a absolventů gymnázií, v roce 2001 se tento pokles týká absolventů nástavbového studia (viz vyučení s maturitou).

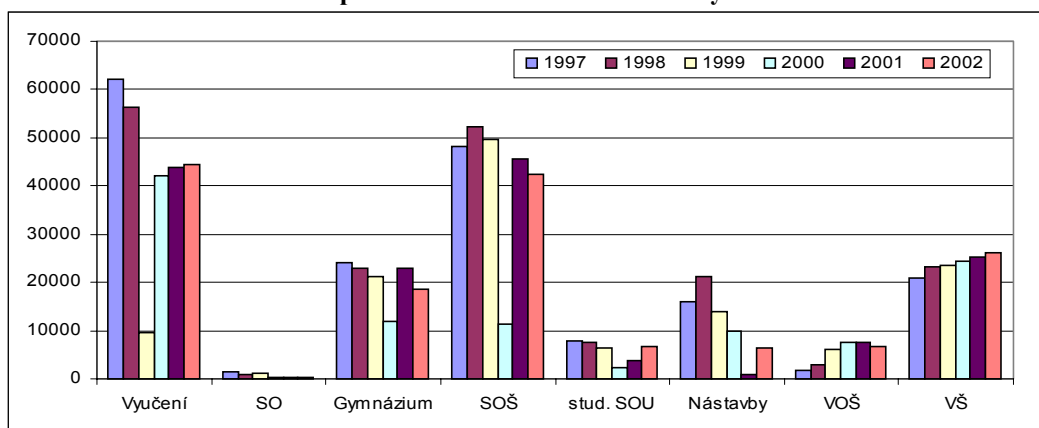
Tabulka 3.3 Počet absolventů¹

	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Vyučení	62257	56463	9501	42261	43870	44483
SO	1572	1004	1035	219	386	265
Gymnázium	23987	22855	21156	11884	22900	18527
SOŠ	48118	52185	49613	11267	45537	42428
stud. SOU	7816	7425	6439	2192	3885	6792
CELKEM	143750	139932	87744	67823	116578	112495

	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Nástavby	16085	21176	13814	9741	799	6316
VOŠ	1648	2994	6159	7460	7547	6572
VŠ	20942	23262	23582	24393	25298	26273

Pozn.: SO - absolventi nematuritních studijních oborů SOŠ
Stud. SOU + Nástavby = Vyučení s maturitou

Obrázek 3.1 Přehled o počtech absolventů středních a vyšších škol

Počty nezaměstnaných absolventů jsou dlouhodobě sledovány úřady práce a MPSV vždy v září a dubnu příslušného roku. Hodnoty ze září jsou vždy vyšší, neboť v této době dochází ke kumulaci nezaměstnaných absolventů. Hodnoty z dubna lépe zachycují situaci absolventů na trhu práce, neboť představují určitý rovnovážný stav, kdy v průběhu několika předchozích měsíců již došlo k absorpci absolventů z června předchozího roku trhem práce.

Tabulka 3.2 Počet nezaměstnaných absolventů podle kategorií vzdělání (dubnové hodnoty)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Vyučení	6655	5926	6338	8072	12124	23142	17425	16933	20470	20014
Vyučení s MZ	562	553	763	1350	2497	6967	8671	6108	4234	4446
SOŠ	2392	2564	2706	4625	8439	15781	16439	9666	11810	13121
Gymnázium	1593	845	1240	1740	2552	3669	4629	2940	3327	2607
VOŠ					224	733	1144	2222	1561	1573
Vysokoškoláci	557	447	503	693	1195	2114	2519	2392	3121	3460

Nejčastěji prezentovanými ukazateli uplatnitelnosti absolventů škol jsou absolutní počty uchazečů o zaměstnání (nezaměstnaných absolventů) a míra nezaměstnanosti. Oba ukazatele jsou důležité, i když někdy jsou uváděny pouze absolutní počty uchazečů bez ohledu na množství absolventů, kteří se v odpovídajícím druhu přípravy či oboru připravují. To vede

k tomu, že jsou jako problémové označovány ty skupiny oborů, ve kterých se připravují největší počty absolventů a kde jsou logicky i vysoké počty nezaměstnaných.

Objektivní posouzení nezaměstnanosti absolventů by se mělo opírat především o hodnoty míry nezaměstnanosti absolventů. **Míra nezaměstnanosti absolventů** je dána poměrem počtu nezaměstnaných absolventů konkrétního druhu přípravy či skupiny oborů k celkovému počtu absolventů (tj. zaměstnaných, nezaměstnaných i příp. pokračujících v dalším vzdělávání⁵) v daném druhu přípravy či v dané skupině oborů za poslední dva roky. **Hodnota míry nezaměstnanosti** tedy vyjadřuje, kolik procent absolventů dané skupiny oborů zůstane bez zaměstnání.

Tabulka 3.1 Míry nezaměstnanosti podle kategorií vzdělání (dubnové hodnoty)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Vyučení	4,3%	4,0%	4,3%	5,3%	8,8%	19,5%	26,4%	32,7%	23,8%	22,7%
Vyučení s MZ	2,9%	3,0%	4,1%	5,1%	6,3%	13,3%	17,8%	19,0%	25,5%	25,0%
SOŠ	2,1%	3,5%	3,7%	5,7%	8,8%	15,1%	16,1%	15,9%	20,8%	14,9%
Gymnázium	3,2%	1,7%	2,8%	4,4%	5,8%	7,8%	10,5%	8,9%	9,6%	6,3%
VOŠ					3,3%	12,6%	12,0%	8,0%	9,9%	10,6%
Vysokoškoláci	1,9%	1,4%	1,5%	2,0%	3,0%	4,8%	5,4%	5,1%	6,3%	6,7%

4. Struktura nezaměstnaných absolventů z hlediska úrovně vzdělání

Podle školského zákona rozlišujeme u absolventů vzdělání základní, střední, úplné střední, vyšší a vysokoškolské. Protože toto členění je dosti obecné, používáme pro naše účely poněkud podrobnějšího členění, odpovídající kategoriím vzdělání podle KKOV:

1. absolventi učebních oborů - kteří se připravovali ve 3letých (přes 90 %) nebo 2letých učebních oborech, po jejich absolvování získali výuční list; jsou připraveni pro uplatnění v dělnických profesích a pro převážně manuální a obslužné činnosti v oblasti služeb. V dalším textu a tabulkách pro ně používáme označení „**vyučen**“,

(Pojem „vyučen“ je pro tuto analýzu určitým zkráceným vyjádřením. Jde zde přitom o střední odborné vzdělání s vyučením, které je získáváno převážně ve tříletých učebních oborech vzdělání na středním odborném učilišti /SOU/, dále také na učilišti /U/ a odborném učilišti /OU/ a nebo v malém podílu v učebních oborech dvouletých. Skupina „vyučených“ je vzhledem k dále uvedeným skupinám méně homogenní jak z hlediska přijímaných žadatelů po ukončení období povinné školní docházky (vedle úspěšných absolventů ZŠ, i absolventi nižších ročníků základní školy a zvláštní školy), tak z hlediska délky studia - dvou nebo tříletého.)

2. absolventi studijních oborů SOU - kteří se připravovali ve 4letých studijních oborech SOU, po absolvování získali maturitní vysvědčení, součástí jejich vzdělávání byl i odborný výcvik, takže jsou vlastně i vyučeni; jsou připraveni pro náročné dělnické práce nebo činnosti v oblasti služeb, mají předpoklady pro výkon nižších řídicích funkcí. Spolu s těmi, kteří se vyučili ve tříletém učebním oboru a po vyučení studovali v **nástavbovém studiu pro absolventy 3letých učebních oborů** je začleňujeme v dalším textu a tabulkách do jedné skupiny pro kterou je používáno označení „**vyučen s maturitou**“,

(pojem „vyučen s maturitou“ je pro tuto analýzu také zkráceným vyjádřením. Zde jde o úplné střední odborné vzdělání /ÚSOV/ ve čtyřletých studijních oborech SOU ukončené maturitní zkouškou, jehož součástí je i vyučení, nebo v oborech pro absolventy tříletých oborů SOU, tzv. nástavbové studium, což je dvouleté denní nebo tříleté převážně večerní nebo dálkové studium na SOU, případně na SOŠ. Výjimečně může jít i o absolventy SOŠ nebo G, kteří vyučení získají studiem učebního oboru na SOU.)

3. absolventi nematuritních studijních oborů SOŠ - kteří se připravovali ve dvouletých či tříletých studijních oborech středních odborných škol, po absolvování získali

⁵ Podíl pokračujících ve studiu je mnoho let asi 30 % jak maturantů, tak vyučených (ti pokračují v nástavbovém studiu pro absolventy 3letých učebních oborů). Výrazně odlišný je u absolventů gymnázií - 70 %. Z oborového hlediska je vyšší podíl pokračujících ve studiu u absolventů technických oborů (zejména elektrotechnických a strojírenských) a nižší u oborů služeb.

vysvědčení o závěrečné zkoušce a střední odborné vzdělání. Podíl této přípravy je velmi malý, v dalším textu a tabulkách se jimi vzhledem k jejich malému počtu nezabýváme, v případě výjimečného uvedení údaje jsou označeni "SO",

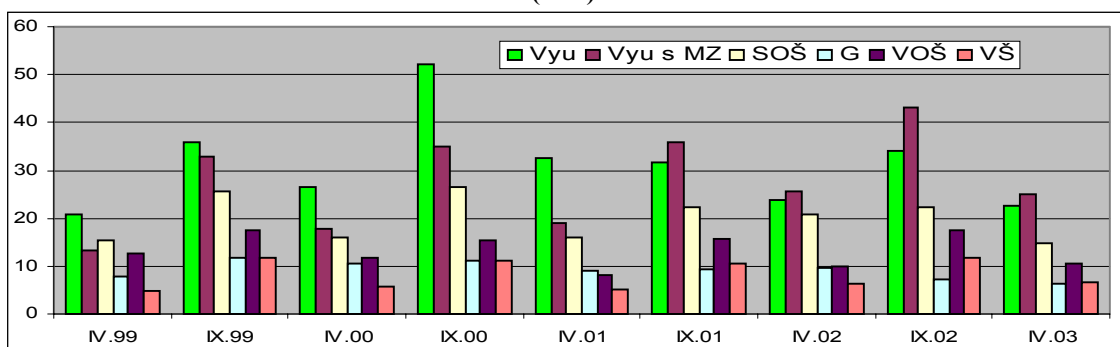
4. absolventi studijních oborů SOŠ s maturitou - kteří se připravovali ve 4letých (a v určitém období v malém počtu i 5letých) studijních oborech SOŠ, po absolvování získali maturitní vysvědčení. V dalším textu a v tabulkách pro ně používáme označení „SOŠ“, případně hovoříme o „úplném středním odborném vzdělání“.

(pojem „maturitní na SOŠ“ je pro tuto analýzu zkráceným vyjádřením skutečnosti, že se jedná o studium v oborech vzdělání SOŠ, poskytujících úplně střední odborné vzdělání ukončené maturitní.)

Srovnáme-li vyhlídky absolventů na uplatnění na trhu práce podle úrovně vzdělání, je zřejmé, že existuje **přímá závislost mezi úrovní vzdělání a uplatnitelností na trhu práce**, naopak nepřímá závislost se ukazuje mezi úrovní vzdělání a mírou nezaměstnanosti. Tento vztah je zřejmý i z obr. 2, kde jsou uvedeny hodnoty měř nezaměstnanosti v devíti časových obdobích.

V dubnu tohoto roku dosahovala **míra nezaměstnanosti** vyučených 22,7 %, u vyučených s maturitou 25,0 %, u absolventů SOŠ s maturitou dosahovala 14,9 %, u absolventů gymnázií 6,3 %, u absolventů VOŠ 10,6 % a u vysokoškoláků pouhých 6,7 %. V porovnání s dubnem 2002 došlo k meziročnímu nárůstu míry nezaměstnanosti ve vyšších kategoriích vzdělání u absolventů VOŠ o 0,7 procentního bodu a u vysokoškoláků o 1,6 procentního bodu. V meziročním srovnání naopak mírně poklesla o 1,1 procentního bodu míra nezaměstnanosti vyučených, míra nezaměstnanosti vyučených s maturitou se prakticky nezměnila a výrazně o 5,9 procentního bodu poklesla míra nezaměstnanosti absolventů maturitních oborů SOŠ. Tento razantním poklesu je zřejmě důsledkem odeznění nižšího počtu absolventů v roce 2000, který ovlivňoval výpočty míry nezaměstnanosti této kategorie v letech 2001 a 2002. Podobně se projevil tento vliv i na meziroční pokles u absolventů gymnázií, kde se míra nezaměstnanosti snížila o 3,3 procentního bodu.

Obrázek 4.1 Vztah míry nezaměstnanosti a úrovně dosaženého vzdělání v září 1999 až v dubnu 2003 (v %)

V přímé závislosti na úrovni dosaženého vzdělání je i **podíl dlouhodobě nezaměstnaných** absolventů⁶. Zatímco mezi vyučenými dosahoval v dubnu 2003 podíl dlouhodobě nezaměstnaných 60,3 %, mezi vyučenými s maturitou byl 64,5 % a u absolventů SOŠ 56,4 %. U gymnazistů, absolventů VOŠ a vysokoškoláků se jednalo tradičně o nižší podíly dlouhodobě nezaměstnaných absolventů 45,5 %, 51,9 % a 49,5 %.

⁶ Dlouhodobě nezaměstnaným absolventem se má na mysli absolvent - uchazeč o zaměstnání evidovaný na úřadě práce déle než šest měsíců (definice absolventa viz str.1). Podíl dlouhodobě nezaměstnaných absolventů je počítán jako počet nezaměstnaných absolventů (dané kategorie vzdělání, skupiny oborů) evidovaných na úřadech práce déle než šest měsíců k celkovému počtu nezaměstnaných absolventů (dané kategorie vzdělání, skupiny oborů).

Tabulka 4.1 Přehled o nezaměstnanosti absolventů - duben 2002, duben 2003

	Stav - duben 2002		Stav - duben 2003				Stav - duben 2002		Stav - duben 2003	
	Počet	Míra nez.	Počet	Míra nez.	Disponibil	MN-Disp	Nad 6M	Podíl-6M	Nad 6M	Podíl-6M
Vyučení	20470	23,8%	20014	22,7%	17 266	19,5%	12270	59,9%	12 062	60,3%
Vyučení s MZ	4234	25,5%	4446	25,0%	3 413	19,2%	2394	56,5%	2 868	64,5%
SOš s MZ	11810	20,8%	13121	14,9%	11 511	13,1%	6640	56,2%	7 398	56,4%
Gymnázium	3327	9,6%	2607	6,3%	2 500	6,0%	1498	45,0%	1 187	45,5%
VOŠ	1561	9,9%	1573	10,6%	1 320	8,9%	748	47,9%	817	51,9%
VŠ	3121	5,1%	3460	6,7%	2 529	4,9%	1554	49,8%	1 713	49,5%

Podrobnější přehled o nezaměstnanosti absolventů škol podle kategorie dosaženého vzdělání na základě údajů MPSV poskytuje následující tabulka.

Tabulka 4.2 Vývoj nezaměstnanosti absolventů podle kategorie vzdělání v září 2000 až dubnu 2003

Kategorie vzdělání	září 00		duben 01		září 01		duben 02		září 02		duben 03	
	Počet	Míra nez.	Počet	Míra nez.	Počet	Míra nez.	Počet	Míra nez.	Počet	Míra nez.	Počet	Míra nez.
Mladiství bez vzdělání - A,B	422	n	354	n	395	n	340	n	364	n	339	n
Mladiství se základním vzděláním - C	4888	n	5795	n	4969	n	6372	n	5286	n	6578	n
Mladiství celkem	5310	n	6149	n	5364	n	6712	n	5650	n	6917	n
Nižší střední vzdělání D (78)	120	n	103	n	207	n	174	n	171	n	147	n
Nižší střední odborné vzdělání - E	3 070	29,3%	2 690	25,7%	4 951	43,6%	4 136	36,4%	5352	50,5%	3800	35,8%
SO s výučním listem - H	23 977	58,1%	14 264	34,5%	22 314	29,8%	16334	21,8%	24779	31,9%	16214	20,9%
SO bez mat. i výuč.listu - J	462	c	209	c	241	c	171	c	181	c	122	c
ÚSV - gymnázium - K	3 674	11,1%	2 940	8,9%	3 265	9,4%	3327	9,6%	2949	7,1%	2607	6,3%
ÚSO - vyučení a maturita - L	11 290	35,1%	6 108	19,0%	5 953	36,0%	4234	25,5%	7674	43,1%	4446	25,0%
ÚSO - maturita (bez vyučení) - M	16 054	26,4%	9 666	15,9%	17 670	22,3%	11810	20,8%	19631	22,3%	13121	14,9%
Vyšší odborné vzdělání - N	2 221	15,3%	1 153	8,0%	2 467	15,6%	1561	9,9%	2574	17,4%	1573	10,6%
Bakalářské vzdělání - R	673	5,7%	414	3,5%	781	6,6%	552	4,7%	865	7,3%	663	5,5%
Vysokoškolské vzdělání - T	4 257	12,2%	1 978	5,6%	4 397	11,7%	2 547	6,8%	5 007	13,4%	2 772	7,1%
Doktorské vzdělání - V	77	19,2%	43	11,7%	25	7,1%	22	6,2%	27	7,6%	25	6,1%
Absolventi škol celkem (bez mladistv.)	65 875	22,6%	39 568	16,5%	62 271	23,8%	44 868	17,2%	69 210	23,0%	45 490	15,0%

SO - střední odborné, ÚSO – úplné střední odborné

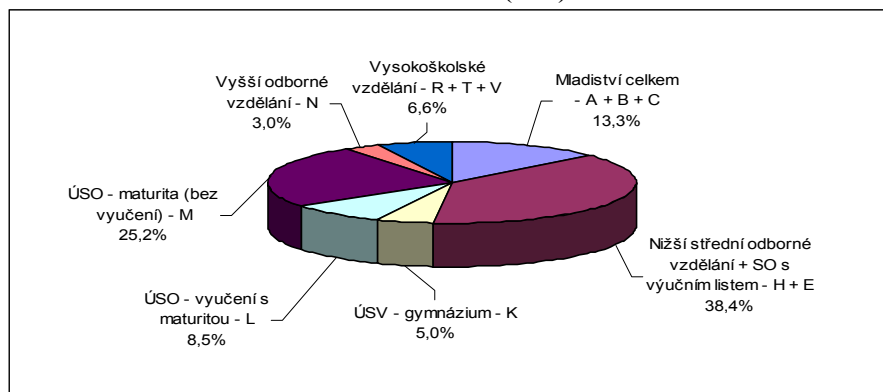
c – počty nezaměstnaných v dané kategorii nejsou korektní

n – není funkční určit

* - míru nezaměstnanosti nelze určovat bez srovnatelného základu; počet nezaměstnaných bez vzdělání a se základním vzděláním v průběhu roku roste (záporná hodnota poklesu), což je způsobeno odchodem žáků ze školy v průběhu školního roku

Z celkového počtu nezaměstnaných absolventů včetně mladistvých v dubnu 2003 tvořili 38,4 % absolventi odborného vzdělání s výučním listem, 25,2 % absolventi SOŠ, mladiství 13,3 %. Menší než desetiprocentní podíl zaujímali vyučení s maturitou – 8,5 %, gymnazisté – 5,0 %, vysokoškoláci – 6,6 % a absolventi VOŠ – 3,0 %. Z těchto údajů nelze odvozovat, že absolventi VOŠ nacházejí uplatnění na trhu práce snadněji než kterákoli jiná kategorie absolventů, cílem obr. 4.2 bylo pouze poukázat na současné složení nezaměstnaných absolventů na trhu práce.

Obrázek 4.2 Podílové zastoupení nezaměstnaných absolventů podle kategorie dosaženého vzdělání v dubnu 2003 (v %)

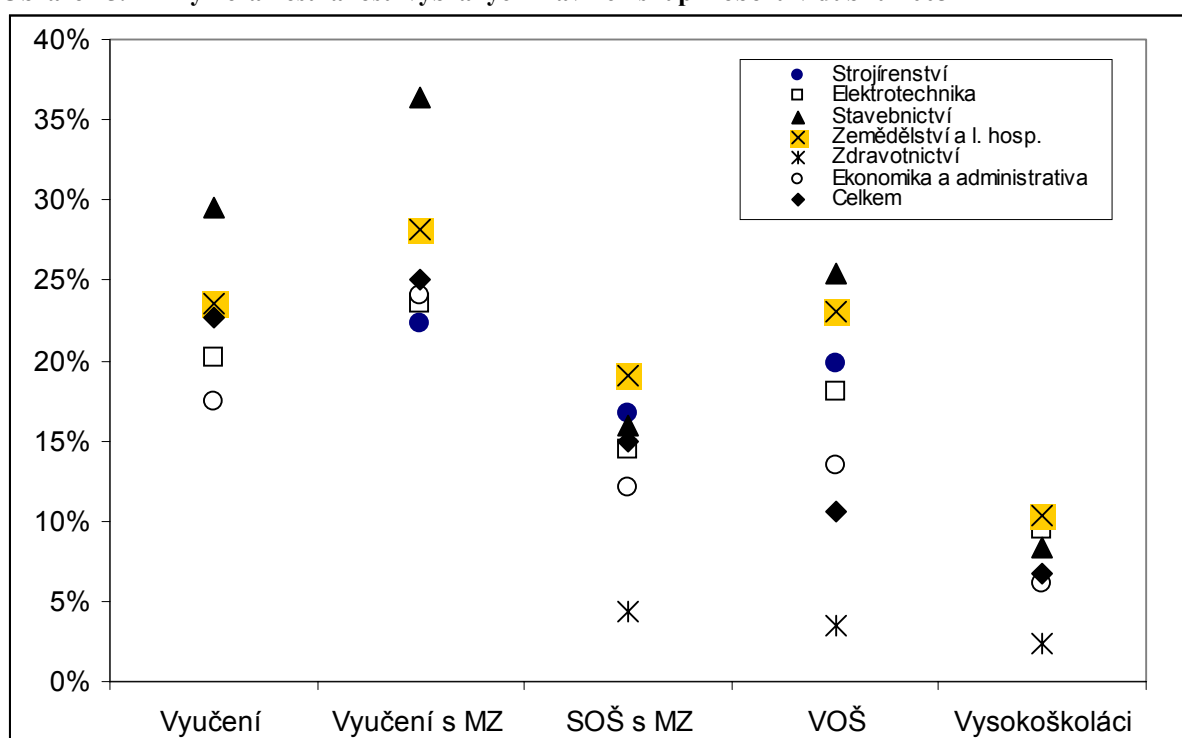

5. Struktura nezaměstnaných absolventů z hlediska profesní skladby

Po ukončení základní školy pokračuje v České republice převážná část populace ve středním vzdělávání. Odborným vzděláváním prochází 80 % žáků – z toho necelých 40 % v učebních a 40 % nastupuje ve studijních oborech středních odborných škol. Řada zaměstnavatelů si stěžuje na nedostatek pracovníků určitých profesí – mezi jinými například horníků, zedníků, šiček, soustružníků, nástrojářů, zámečníků atd. Hlavním důvodem tohoto nedostatku však není nízký počet absolventů a nesprávně nastavená vzdělanostní struktura školského systému, ale je to především nezáměr mladých lidí studovat tyto obory.

V oborové struktuře připravovaných absolventů nejnižší hodnoty míry nezaměstnanosti vykazují zdravotnické obory (míry nezaměstnanosti jsou rovněž nízké u starší ročníků), a to bez ohledu na to, o jakou kategorii vzdělání se jedná. Nízké míry nezaměstnanosti již několik let poukazují na potřebu zvýšení počtu absolventů tohoto zaměření.

Obrázek 5.1 Míry nezaměstnanosti vybraných hlavních skupin oborů v dubnu 2003

Tabulka 5.1 Míry nezaměstnanosti vybraných hlavních skupin oborů v dubnu 2003

	Vyučení	Vyučení s MZ	SOŠ s MZ	VOŠ	Vysokoškoláci
Strojírenství	23,1%	22,3%	16,7%	19,8%	9,8%
Elektrotechnika	20,2%	23,6%	14,5%	18,1%	9,5%
Stavebnictví	29,5%	36,4%	15,9%	25,4%	8,3%
Zemědělství a l. hosp.	23,5%	28,1%	19,1%	23,1%	10,4%
Zdravotnictví	-	-	4,4%	3,5%	2,4%
Ekonomika a administrativa	17,5%	24,0%	12,1%	13,5%	6,1%
Celkem	22,7%	25,0%	14,9%	10,6%	6,7%

Za **hlavní rozpor** mezi vzdělávací nabídkou odborného vzdělávání a poptávkou na trhu práce je **označována** „nadprodukce“ absolventů zejména ekonomických studijních oborů na jedné straně a na druhé straně nedostatek absolventů technických učebních oborů. Hodnoty míry nezaměstnanosti ekonomických oborů neukazují, že by nezaměstnanost v těchto oborech byla vysoká. Ačkoli je v tomto oborovém zaměření produkován vysoký počet absolventů, jejich situace na trhu práce je uspokojivá. V rámci některých profesí si zaměstnavatelé stěžují

na nedostatek pracovníků technických učebních oborů. Tento počet je však u mladých lidí primárně ovlivněn především jejich zájmem tyto obory studovat a následně v nich pracovat. Navíc podíváme-li se na absolventy strojírenských, elektrotechnických a stavebnických učebních oborů, jejich míry nezaměstnanosti jsou stále vysoké.⁷ Zejména vyučení a vyučení s maturitou se zaměřením na stavebnictví dosahují vysoké míry nezaměstnanosti.⁸ Tento nepříznivý vývoj zřejmě souvisí se zaměstnáváním levné pracovní síly ze zahraničí a se zaměstnáváním pracovníků načerno, kde někteří z nich mohou být zároveň evidováni na úřadech práce jako nezaměstnaní.

Zemědělské obory v poslední době začínají vykazovat zvýšené míry nezaměstnanosti ve všech kategoriích vzdělání. Za problematickou lze přitom označit situaci u vyučených a absolventů maturitních oborů SOŠ, kde se vyskytují vysoké počty absolventů. V souvislosti s meziročním zvýšením míry nezaměstnanosti absolventů VOŠ a vysokoškoláků se však zvýšila i míra nezaměstnanosti u absolventů VOŠ a vysokoškoláků zemědělského zaměření.

V elektrotechnických a strojírenských oborech na úrovni vysokoškoláků míra nezaměstnanosti vykazuje v posledních dvou letech zvýšenou hodnotu. Zvýšený je u nich rovněž podíl nezaměstnaných déle než šest měsíců (viz kapitola 6).

---

⁷ Ačkoli v obrázku a tabulce 5.1. míry nezaměstnanosti vyučených s maturitou strojírenských a elektrotechnických oborů jsou v porovnání s průměrnou mírou nezaměstnanosti této kategorie vzdělání nízké, nezaměstnanost je u vyučených s maturitou těchto oborů v současnosti vysoká. Vyučení s maturitou jsou kategorií vzdělání s malým počtem absolventů, v roce 2001 ovlivněné nízkým počtem absolventů v důsledku zavedené devítileté školní docházky. Míry nezaměstnanosti této kategorie vzdělání a skupin oborů vykazují určitou nestabilitu a je třeba na ně pohlížet s určitou rezervou.

⁸ Vysoká je rovněž míra nezaměstnanosti absolventů VOŠ se zaměřením na stavebnické obory.

5.1. Nezaměstnanost absolventů - vyučení

Skupinu vyučených na trhu práce tvoří absolventi běžných učebních oborů SOU kategorie H a absolventi učebních oborů kategorie E, což jsou dvou a tříleté obory pro žáky s neukončenou základní školou (obory učilišť) a tříleté obory speciálních škol (obory odborných učilišť)⁹. Absolventi běžných učebních oborů SOU kategorie H mají v dubnu 2003 míru nezaměstnanosti zhruba 20,9 % a absolventi učebních oborů v kategorii E dokonce 35,8 %. Je tedy patrné, že absolventi oborů kategorie H mají výrazně nižší míru nezaměstnanosti než absolventi učebních oborů v kategorii E. Počet vyučených v kategorii H však mnohonásobně převyšuje počet absolventů v kategorii E. Vliv vyšší nezaměstnanosti absolventů kategorie E na celkovou **míru nezaměstnanosti vyučených** tedy není výrazný, tudíž její hodnoty **se příliš neliší od míry nezaměstnanosti absolventů kategorie H**.

V roce 2000 absolvovalo celkově v kategoriích E+H - 42 270 vyučených (z toho 36 496 v kategorii H), v roce 2001 se jednalo o 43 870 vyučených (z toho 38 284 v kategorii H). V roce 2002 absolvovalo 44 483 (z toho 39 469 v kategorii H). Od roku 2000 můžeme tedy pozorovat pozvolný nárůst absolventů s výučním listem, který lze rovněž očekávat i v roce 2003 (počet žáků v posledních ročnících studia v kategorii E+H je ve školním roce 2002/2003 vyšší oproti školnímu roku 2001/2002).

Tabulka 5.1.1 Přehled o nezaměstnanosti vyučených od září 2000 do dubna 2003¹⁰

Vyučení	celkem						technické-2,3						zemědělské-41					
	IX.00	IV.01	IX.01	IV.02	IX.02	IV.03	IX.00	IV.01	IX.01	IV.02	IX.02	IV.03	IX.00	IV.01	IX.01	IV.02	IX.02	IV.03
kategorie E+H																		
Absolventů 1999+2000	51 779	51 779					28 119	28 119					3 508	3 508				
Absolventů 2000+2001			86 140	86 140					47 022	47 022					5 896	5 896		
Absolventů 2001+2002					88 353	88 353					47 966	47 966					6 404	6 404
Nezaměstnaných absolv.	27 076	16 936	27 297	20 470	30 179	20 014	15 577	9 826	14 945	11 540	16 344	11 023	1 870	1 197	1 960	1 541	2 248	1 506
Míra nezaměstnanosti	52,3%	32,7%	31,7%	23,8%	34,2%	22,7%	55,4%	34,9%	31,8%	24,5%	34,1%	23,0%	53,3%	34,1%	33,2%	26,1%	35,1%	23,5%
Podíl nezam.nad 6 měs.	30,9%	63,8%	29,9%	59,9%	29,6%	60,3%	33,0%	64,5%	31,8%	61,1%	32,5%	61,0%	35,2%	68,2%	33,4%	61,7%	31,7%	63,3%
Změna MN od minula (p.b.)	25,9	-19,6	-1	-7,9	10,4	-11,5	27,1	-20,5	-3,1	-7,3	9,6	-11,1	21,6	-19,2	-0,9	-7,1	9,0	-11,6
Změna MN meziroční (p.b.)	16,5	6,3	-20,6	-8,9	2,5	-1,1	18,1	6,6	-23,6	-10,4	2,3	-1,5	12	2,4	-20,1	-8	1,9	-2,6

Vyučení	společenskovední-6,7					
kategorie E+H	IX.00	IV.01	IX.01	IV.02	IX.02	IV.03
Absolventů 1999+2000	19 852	19 852				
Absolventů 2000+2001			32 659	32 659		
Absolventů 2001+2002					33 356	33 356
Nezaměstnaných absolv.	9 480	5 837	10 040	7 181	11 288	7 357
Míra nezaměstnanosti	47,8%	29,4%	30,7%	22,0%	33,8%	22,1%
Podíl nezam.nad 6 měs.	26,4%	61,8%	25,7%	57,9%	25,2%	58,6%
Změna MN od minula (p.b.)	25,2	-18,4	1,3	-8,7	11,8	-11,7
Změna MN meziroční (p.b.)	15,5	6,8	-17,1	-7,4	3,1	0,1

Míra nezaměstnanosti v dubnu 2003 za vyučené jako celek činí 22,7 %, v porovnání s hodnotou tohoto ukazatele v dubnu předchozího roku došlo k jejímu mírnému snížení. Poněkud zajímavé jsou hodnoty míry nezaměstnanosti v září 2002, jak je patrné z výše uvedené tabulky, v této době došlo k výraznému nárůstu počtu nezaměstnaných a tím i ke zvýšení míry nezaměstnanosti oproti září 2001. Registrovaná míra nezaměstnanosti v září 2001 činila 8,5 %, o rok později v září 2002 dosahovala 9,4 %. Absolventi jako jedna z rizikových skupin vstupujících na trh práce, jsou při zvyšující se celkové nezaměstnanosti více ohroženi nezaměstnaností. Musejí při přechodu ze školského systému na trh práce v takovýchto podmínkách čelit větší konkurenci ze strany starších a zkušenějších věkových

⁹ Novelou školského zákona je umožněn volný vstup žáků s neukončenou základní školou do běžných tříletých oborů a naopak žáků s úspěšně ukončenou základní školou do oborů učilišť i odborných učilišť.

¹⁰ Počet absolventů 1999 byl ovlivněn opatřením z roku 1996, kdy byla zavedena povinná devítiletá školní docházka. To se následně v roce 1999 odrazilo ve sníženém počtu absolventů tříletých učebních oborů, a proto se hodnota součtu absolventů 1999+2000 tolik liší od ostatních součtů. Rovněž při interpretaci ukazatelů za září 2000 a duben 2001 je u vyučených nutno brát ohled na tuto skutečnost.

kategorií. Za jeden z faktorů, který zapříčinil zvýšenou míru nezaměstnanosti absolventů¹¹ v září 2002 lze tedy označit vyšší registrovanou míru nezaměstnanosti.

V dubnu 2003, jak již bylo řečeno, činila míra nezaměstnanosti vyučených 22,7 %. V porovnání s dubnem 2002, kdy dosahovala 23,8 %, došlo tedy k mírnému zlepšení. Vezmeme-li v úvahu zářijovou situaci vyučených na trhu práce, lze říci, že se vyučení v periodě od září 2002 do dubna 2003¹² poměrně dobře vyrovnali se zhoršenou situací na trhu práce.

V základním členění na technické, zemědělské a společenskovední obory vzdělání jsou v roce 2003 míry nezaměstnanosti velice vyrovnané. **Nejnižší míry nezaměstnanosti tradičně dosahují společenskovední obory¹³ (22,1 %)**, které jsou zároveň na absolventy druhou nejpočetnější skupinou oborů (rok 2002 – 16 832 vyučených). Nejvyšší počty absolventů společenskovedních oborů se nacházejí ve skupinách oborů (*a oborech*):

65 Gastronomie, hotelnictví a turismus (9 122 vyučených)¹⁴

v oborech Kuchař-číšník pro pohostinství, Kuchař, Kuchařské práce, Číšník-servírka

66 Obchod (3 622 vyučených)

v oborech Prodavač smíšeného zboží, Aranžér, Prodavač potravinářského zboží

69 Osobní a provozní služby (3 371 vyučených)

v oborech Kadeřník, Kosmetička, Provoz služeb

Nejvyšší míru nezaměstnanosti v roce 2003 nacházíme **v zemědělských oborech (23,5 %)**, kde v roce 2002 absolvovalo 3 317 vyučených a nejvyšší počty absolventů se vyskytují v oborech: *Opravář zemědělských strojů, Zahradník a Opravářské práce*.

Největší počet absolventů nacházíme v rámci technických oborů (rok 2002 – 24 007 vyučených). **Míra nezaměstnanosti** v případě **technických oborů (23,0 %)** je jen o málo nižší než v zemědělských oborech. Největší počty absolventů se připravují ve skupinách oborů (*a oborech*):

23 Strojírenství a strojírenská výroba (7 636 vyučených)

v oborech Automechanik, Klempíř-strojírenská výroba, Zámečnick

26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (4 132 vyučených)

v oborech Silnoproudá a Slaboproudá elektronika, Autoelektrikář, Mechanik elektronických zařízení

36 Stavebnictví, geodézie a kartografie (3 783 vyučených)

v oborech Instalatér, Zedník a Zednické práce

33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů (3 364 vyučených)

v oboru Truhlář-výroba nábytku, Truhlář-dřevěné konstrukce

Podrobnější údaje o situaci a vývoji nezaměstnanosti absolventů učebních oborů (kategorie vzdělání E – obory učilišť a odborných učilišť a kategorie H – učební obory středních odborných učilišť) poskytuje celkový přehled obsažený v tabulce 5.1.2. V něm jsou

---

¹¹ Registrovaná míra nezaměstnanosti víceméně ovlivňuje absolventy všech kategorií vzdělání. Z průzkumů je však patrné, že se snižující se úrovní dosaženého vzdělání absolventů se vliv rostoucí registrované míry nezaměstnanosti na nezaměstnanost absolventů zvyšuje.

¹² V tomto období jsou hodnoty registrované míry nezaměstnanosti v porovnání s minulým rokem vždy vyšší. Celkový počet nezaměstnaných v ČR je zhruba o 50 000 nezaměstnaných vyšší (př. duben 2002 – 456,4 tis. nezaměstnaných; duben 2003 – 509,4 tis. nezaměstnaných.)

¹³ Do kategorie společenskovedních oborů u vyučených patří obory skupin 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus, 66 Obchod, 69 Osobní služby a v malé míře i 63 Ekonomika a administrativa.

¹⁴ Údaje o počtech absolventů jsou uváděny za rok 2002.

za duben 2002 a duben 2003 z hlediska členění podle skupin oborů uvedeny následující skutečnosti:

➤ **údaje o jednotlivých skupinách oborů**

- **Počet** - počet nezaměstnaných absolventů¹⁵
- **Míra nez.** - míra nezaměstnanosti absolventů (počet nezaměstnaných absolventů k celkovému počtu absolventů za poslední dva školní roky)
- **Disp** - počet disponibilních nezaměstnaných absolventů (tj. počet nezaměstnaných absolventů, kteří mohou ihned nastoupit do zaměstnání; nejsou zde ženy na mateřské dovolené, absolventi ve výkonu vojenské, náhradní vojenské služby, ve výkonu trestu apod.)
- **MN-Disp** - míra nezaměstnanosti disponibilních absolventů (počet disponibilních nezaměstnaných absolventů k celkovému počtu absolventů za poslední dva školní roky)
- **Nad 6M** - počet nezaměstnaných absolventů, kteří jsou v evidenci déle než 6 měsíců
- **Podíl-6M** - podíl nezaměstnaných absolventů, kteří jsou v evidenci déle než 6 měsíců z celkového počtu nezaměstnaných absolventů

➤ **pořadí skupin oborů podle počtu disponibilních nezaměstnaných absolventů**

➤ **pořadí skupin oborů podle míry nezaměstnanosti disponibilních absolventů**

Na rozdíl od předchozích vydání se tentokrát v této části publikace zaměřujeme především na počty disponibilních a míry disponibilních nezaměstnaných absolventů. Je tomu tak proto, že tyto ukazatele v porovnání s klasickými počty nezaměstnaných a mírami nezaměstnanosti absolventů mají přesnější vypovídací schopnost o situaci absolventů na trh práce. V tomto případě jsou do statistik zahrnuti skutečně pouze ti, kteří mohou ihned nastoupit do zaměstnání, tedy ti, kteří se aktuálně pohybují mezi nezaměstnanými a aktivně hledají uplatnění na trhu práce.¹⁶

Průměrná disponibilní míra nezaměstnanosti vyučených v dubnu 2002 činila 19,9 % a v dubnu 2003 dosahuje **19,5 %**. Ze spodní části tabulky je zřejmé, že na místech s **nejvyšší mírou disponibilní nezaměstnanosti** jsou zejména některé technické obory. Jedná se o 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie (24,8 %)¹⁷, 32 Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů (24,2 %)¹⁸ a 28 Technická chemie a chemie silikátů (21,3 %). Mírně nadprůměrné míry disponibilní nezaměstnanosti jsou patrné ve skupinách oborů s vysokými počty absolventů 65 Gastronomie, hotelnictví, turismus¹⁹ (21,3 %) a 69 Osobní a provozní služby (20,6 %). Okolo průměru (19,5 %) se nacházejí skupiny oborů 31 Textilní výroba a oděvnictví, 33 Zpracování dřeva a hudebních nástrojů, 41 Zemědělství a lesnictví a 23 Strojírenství a strojírenská výroba²⁰.

---

¹⁵ Někteří z absolventů v průběhu dvou let, během kterých jsou evidováni na úřadech práce, nastoupí na mateřskou dovolenou, nastoupí do výkonu vojenské, náhradní vojenské služby, do výkonu trestu apod. Nadále jsou však evidováni na úřadech práce jako nezaměstnaní, což částečně zkresluje počet nezaměstnaných absolventů na trhu práce.

¹⁶ Data tohoto charakteru jsou zjišťována od roku 2002, v dřívějších letech nebyla k dispozici.

¹⁷ Skupina oborů Stavebnictví je třetí nejpočetnější skupinou technických oborů.

¹⁸ Skupina oborů Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů je na absolventy velmi málo početnou skupinou (rok 2002 - 66 vyučených), proto je třeba na hodnotu míry nezaměstnanosti této skupiny oborů pohlížet s určitou rezervou (viz míra disponibilní nezaměstnanosti v dubnu 2002 a 2003).

¹⁹ Na absolventy nejpočetnější skupina oborů této kategorie vzdělání.

²⁰ Na absolventy druhá nejpočetnější skupina oborů této kategorie vzdělání.

Tabulka 5.1.2 Přehled o nezaměstnanosti vyučených (kategorie KKV je E a H) v dubnu 2002, 2003

kategorie E+H	Stav - duben 2002		Stav - duben 2003				Stav - duben 2002		Stav - duben 2003	
	Disp	MN-Disp	Počet	Míra nez.	Disp	MN-Disp	Nad 6M	Podíl-6M	Nad 6M	Podíl-6M
Vyučení - CELKEM	17 132	19,9%	20 014	22,7%	17 266	19,5%	12 270	59,9%	12 062	60,3%
Technické obory	9 224	19,6%	11 023	23,0%	9 175	19,1%	7 056	61,1%	6 724	61,0%
21 Hornictví, hutn.a slév.	27	15,4%	15	9,1%	14	8,5%	22	64,7%	9	60,0%
23 Strojírenství a str.vyr.	2 891	18,1%	3 623	23,1%	2 854	18,2%	2 449	63,8%	2 304	63,6%
26 Elektr.,telekom.a VT	1 074	14,9%	1 634	20,2%	1 333	16,5%	949	65,4%	1 019	62,4%
28 Tech.chemie a ch.sil.	233	24,2%	225	22,8%	210	21,3%	149	61,3%	127	56,4%
29 Potravinářství a p.ch.	654	17,1%	787	18,3%	734	17,0%	393	53,6%	440	55,9%
31 Text.vyr.a oděvnictví	843	23,6%	688	20,3%	668	19,7%	464	53,2%	340	49,4%
32 Kožed.a obuv.-plast	51	41,8%	31	25,8%	29	24,2%	33	63,5%	13	41,9%
33 Zprac.dřeva a hud.n.	1 140	17,9%	1 612	24,5%	1 294	19,6%	896	58,9%	993	61,6%
34 Polygrafie a další	123	13,9%	165	16,9%	147	15,0%	92	68,1%	103	62,4%
36 Stavebnictví, g.a k.	2 145	27,9%	2 212	29,5%	1 862	24,8%	1 582	60,5%	1 355	61,3%
37 Doprava a spoje	43	20,8%	31	17,6%	30	17,0%	27	61,4%	21	67,7%
41 Zemědělství a lesn.	1 260	21,4%	1 506	23,5%	1 256	19,6%	951	61,7%	954	63,3%
Ekon. obchod a služby	6 463	19,8%	7 357	22,1%	6 725	20,2%	4 157	57,9%	4 312	58,6%
63 Ekonomika a adm.	578	20,9%	322	17,5%	307	16,7%	395	66,2%	194	60,2%
65 Gastron.,hotel.a tur.	3 243	19,7%	4 267	24,2%	3 752	21,3%	2 171	56,8%	2 447	57,3%
66 Obchod	1 315	17,9%	1 376	18,8%	1 310	17,9%	779	55,9%	809	58,8%
69 Osobní a prov.sl.	1 324	21,7%	1 392	21,1%	1 356	20,6%	811	59,3%	862	61,9%
82 Umění a užité umění	62	11,0%	93	14,8%	75	12,0%	48	61,5%	63	67,7%

Vyučení - pořadí podle počtu disponibilních nezaměstnaných absolventů

Stav - duben 2002	Disp	MN-Disp	Stav - duben 2003	Disp	MN-Disp
Vyučení - CELKEM	17132	19,9%	Vyučení - CELKEM	17266	19,5%
65 Gastron.,hotel.a tur.	3243	19,7%	65 Gastron.,hotel.a tur.	3752	21,3%
23 Strojírenství a str.vyr.	2891	18,1%	23 Strojírenství a str.vyr.	2854	18,2%
36 Stavebnictví, g.a k.	2145	27,9%	36 Stavebnictví, g.a k.	1862	24,8%
69 Osobní a prov.sl.	1324	21,7%	69 Osobní a prov.sl.	1356	20,6%
66 Obchod	1315	17,9%	26 Elektr.,telekom.a VT	1333	16,5%
41 Zemědělství a lesn.	1260	21,4%	66 Obchod	1310	17,9%
33 Zprac.dřeva a hud.n.	1140	17,9%	33 Zprac.dřeva a hud.n.	1294	19,6%
26 Elektr.,telekom.a VT	1074	14,9%	41 Zemědělství a lesn.	1256	19,6%
31 Text.vyr.a oděvnictví	843	23,6%	29 Potravinářství a p.ch.	734	17,0%
29 Potravinářství a p.ch.	654	17,1%	31 Text.vyr.a oděvnictví	668	19,7%
63 Ekonomika a adm.	578	20,9%	63 Ekonomika a adm.	307	16,7%
28 Tech.chemie a ch.sil.	233	24,2%	28 Tech.chemie a ch.sil.	210	21,3%
34 Polygrafie a další	123	13,9%	34 Polygrafie a další	147	15,0%
82 Umění a užité umění	62	11,0%	82 Umění a užité umění	75	12,0%
32 Kožed.a obuv.-plast	51	41,8%	37 Doprava a spoje	30	17,0%
37 Doprava a spoje	43	20,8%	32 Kožed.a obuv.-plast	29	24,2%
21 Hornictví, hutn.a slév.	27	15,4%	21 Hornictví, hutn.a slév.	14	8,5%

Vyučení - pořadí podle míry nezaměstnanosti disponibilních absolventů

Stav - duben 2002	Disp	MN-Disp	Stav - duben 2003	Disp	MN-Disp
Vyučení - CELKEM	17132	19,9%	Vyučení - CELKEM	17266	19,5%
32 Kožed.a obuv.-plast	51	41,8%	36 Stavebnictví, g.a k.	1862	24,8%
36 Stavebnictví, g.a k.	2145	27,9%	32 Kožed.a obuv.-plast	29	24,2%
28 Tech.chemie a ch.sil.	233	24,2%	65 Gastron.,hotel.a tur.	3752	21,3%
31 Text.vyr.a oděvnictví	843	23,6%	28 Tech.chemie a ch.sil.	210	21,3%
69 Osobní a prov.sl.	1324	21,7%	69 Osobní a prov.sl.	1356	20,6%
41 Zemědělství a lesn.	1260	21,4%	31 Text.vyr.a oděvnictví	668	19,7%
63 Ekonomika a adm.	578	20,9%	33 Zprac.dřeva a hud.n.	1294	19,6%
37 Doprava a spoje	43	20,8%	41 Zemědělství a lesn.	1256	19,6%
65 Gastron.,hotel.a tur.	3243	19,7%	23 Strojírenství a str.vyr.	2854	18,2%
23 Strojírenství a str.vyr.	2891	18,1%	66 Obchod	1310	17,9%
33 Zprac.dřeva a hud.n.	1140	17,9%	29 Potravinářství a p.ch.	734	17,0%
66 Obchod	1315	17,9%	37 Doprava a spoje	30	17,0%
29 Potravinářství a p.ch.	654	17,1%	63 Ekonomika a adm.	307	16,7%
21 Hornictví, hutn.a slév.	27	15,4%	26 Elektr.,telekom.a VT	1333	16,5%
26 Elektr.,telekom.a VT	1074	14,9%	34 Polygrafie a další	147	15,0%
34 Polygrafie a další	123	13,9%	82 Umění a užité umění	75	12,0%
82 Umění a užité umění	62	11,0%	21 Hornictví, hutn.a slév.	14	8,5%

Ve skupinách oborů s **nejnižší mírou disponibilní nezaměstnanosti** se tradičně objevují skupiny oborů – 21 Hornictví, hutnictví a slévárenství²¹ (8,5 %), 82 Umění a užité umění (12,0 %), 34 Polygrafie (15,0 %) a 26 Elektrotechnika, telekomunikace a výpočetní technika (16,5 %). Netradičně nejnižší míra disponibilní nezaměstnanosti je patrná u skupiny oborů Hornictví, hutnictví a slévárenství, což lze přičítat velmi nízkému počtu absolventů této skupiny oborů (rok 2002 – 74 vyučených)²². Ve skupině oborů Elektrotechnika, telekomunikace a výpočetní technika je situace o to příznivější, že se jedná o druhou nejpočetnější skupinu absolventů technických oborů. Na absolventy početné skupiny oborů 29 Potravinářství a potravinářská chemie (17,0 %) a 66 Obchod (17,9 %) se nacházejí mírně pod průměrem.

Pozornost si zaslouží i údaje o počtech a podílech absolventů, kteří jsou **evidováni na úřadech práce déle než 6 měsíců. Průměrná hodnota podílu absolventů, kteří jsou evidováni déle než šest měsíců u vyučených činí 60,3 %**²³ a hodnotové rozpětí dosahuje intervalu 41,9 % - 67,7 %²⁴. V porovnání s ostatními kategoriemi vzdělání je rozptýl hodnot tohoto podílu u vyučených relativně malý. Nejvyšší hodnoty tohoto ukazatele nacházíme u skupiny oborů 37 Doprava a spoje (67,7 %) a 82 Umění a užité umění (67,7 %). Vyšší podíl dlouhodobé nezaměstnanosti je patrný i v případě skupin 23 Strojírenství a strojírenská výroba (63,6 %)²⁵, 41 Zemědělství a lesnictví (63,3 %)²⁶ a 26 Elektrotechnika, telekomunikace a výpočetní technika (62,4 %). Vysokou hodnotu má skupina 34 Polygrafie (62,4 %), kde problémy vysoké nezaměstnanosti jsou pravděpodobně nejvíce spojeny s kvalifikací současných absolventů, která neodpovídá požadavkům zaměstnavatelů na trhu práce v této oblasti. Na absolventy početné skupiny oborů, které se nacházejí mírně nad průměrem jsou: 33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů (61,6 %) a 36 Stavebnictví, geodézie, kartografie (61,3 %) a 69 Osobní a provozní služby (61,9 %). Nejnižší hodnotu podílu uchazečů o zaměstnání s délkou evidence větší než 6 měsíců vykazují skupiny oborů 32 Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů (41,9 %) a 31 Textilní výroba a oděvnictví (49,4 %).

Podrobnější náhled do problematiky míry nezaměstnanosti učebních oborů nám umožní sledování údajů za jednotlivé kmenové obory uvedených v tabulce 5.1.3. Hodnoty ukazují velké rozdíly v míře nezaměstnanosti v jednotlivých kmenových oborech. Vzhledem k tomu, že získávané údaje nejsou zatím dost přesné, neuvádíme údaje o kmenových oborech s nízkými počty absolventů. V tabulce 5.1.3 (a v obdobných tabulkách dále) uvedeny hodnoty počtu absolventů a míry nezaměstnanosti pro kmenové obory s větším počtem absolventů. Počet těchto kmenových oborů je volen tak, aby zahrnovaly nejméně 85 % absolventů dané kategorie vzdělání.

---

²¹ Hornické obory se v této skupině nevyučují, ze zdravotních a bezpečnostních důvodů byla tato příprava v 80. letech zrušena.

²² Čím menší je počet absolventů ve skupině oborů, tím více je ukazatel míry disponibilní nezaměstnanosti náchylný ke změnám v absolutních počtech nezaměstnaných disponibilních absolventů tj. malá změna v počtech nezaměstnaných může vyvolat velkou změnu v míře disponibilní nezaměstnanosti.

²³ Oproti dubnu 2002, kdy tento ukazatel dosahoval 59,9 %, nedošlo v tomto směru u vyučených k přílišné změně.

²⁴ Dolní hranice intervalu je spíše výjimečná.

²⁵ V dubnu 2003 počet nezaměstnaných ve skupině oborů 23 Strojírenství a strojírenská výroba činil 3 623 z toho 2 304 vyučených bylo nezaměstnaných déle než šest měsíců.

²⁶ V dubnu 2003 počet nezaměstnaných ve skupině oborů 41 Zemědělství a lesnictví činil 1 506 z toho 954 vyučených bylo nezaměstnaných déle než šest měsíců.

- **Abs01+02** - součet za roky 2001 a 2002
- **Míra N(2)** – míra nezaměstnanosti absolventů N(2) představuje poměr počtu nezaměstnaných absolventů k celkovému počtu absolventů za poslední dva roky. Podle tohoto ukazatele jsou obory v tabulce seřazeny.
- **Míra N(1)** - míra nezaměstnanosti absolventů N(1) představuje poměr počtu nezaměstnaných absolventů od minulého dubnového šetření k počtu absolventů za poslední rok, jde tedy o míru nezaměstnanosti absolventů posledního roku.

Tabulka 5.1.3 Přehled pořadí kmenových oborů podle míry nezaměstnanosti (kategorie KKOV je E a H) v dubnu 2002, 2003

Učební obory - kategorie E+H		řazeno podle celkové míry N(2)			2002
		Stav - duben 2003			
KKOV	KOBOR	Abs01+02	Míra N(2)	Míra N(1)	Míra N(1)
3657E,H	Malíř-natěrač, malířské a natěračské práce	957	45,4%	44,5%	37,8%
4151E,H	Zemědělec, zemědělské práce	800	32,5%	34,2%	29,6%
3159E,H	Švadlena, šití oděvů, prádla a rukavic	863	28,9%	29,4%	25,1%
3667E,H	Zedník, kamnář, zednické práce, stavební práce	2966	28,4%	27,7%	25,6%
2355E,H	Klempíř, klempířské práce ve strojírenství	1668	28,1%	28,4%	21,8%
4152E,H	Zahradník, zahradnické práce	1220	27,8%	25,2%	29,5%
6953E,H	Provoz služeb	774	26,9%	26,5%	23,8%
2351E,H	Zámečnický, zámečnické práce a údržba	3441	25,1%	25,1%	20,3%
6552E,H	Kuchař, kuchařské práce	7358	25,0%	26,0%	22,2%
3652E,H	Instalatér, instalatérské práce	2295	24,4%	23,4%	19,9%
6551E,H	Kuchař - číšník, práce ve společném stravování	8291	24,3%	26,0%	20,6%
3356E,H	Truhlář, truhlářské práce	5905	23,3%	23,1%	19,4%
2652E,H	Mechanik elektrotechnických zařízení	760	23,0%	30,7%	12,9%
2368E,H	Automechanik, technické práce v autoservisu	8112	22,8%	22,5%	22,3%
6652E,H	Aranžér, propagační práce	807	22,7%	27,8%	20,4%
Celkem E,H	Průměr	88343	22,6%	23,4%	20,3%
6952E,H	Kosmetička	1470	20,5%	23,6%	24,4%
4155E,H	Opravář zemědělských strojů, opravářské práce	3353	20,5%	23,2%	18,7%
2653E,H	Mechanik elektronických zařízení	1258	20,4%	23,1%	15,4%
6553E,H	Číšník, servírka	1962	20,4%	22,8%	18,1%
6951E,H	Kadeřník	4136	19,3%	22,9%	21,0%
2356E,H	Obráběč kovů, obráběčské práce	843	19,1%	16,9%	9,9%
2657E,H	Autoelektrikář	1625	18,9%	18,0%	16,0%
2954E,H	Cukrář, cukrovinkář, cukrářské práce	3019	18,7%	20,8%	19,3%
2651E,H	Elektrikář, elektrotechnické práce	3220	18,0%	17,5%	16,5%
6651E,H	Prodáváč, obchodník, obchodní provoz	6444	18,0%	19,9%	14,1%
6351E,H	Tech.administr.pracovník, techn.administr.práce	1830	17,5%	17,4%	20,8%
3158E,H	Krejčí, krejčovské práce	2476	16,6%	19,6%	16,4%
2956E,H	Řezník-uzenář, řeznické a uzenářské práce	721	15,1%	15,0%	18,9%

Z tabulky jsou zřejmé **kmenové obory** s nejvyšší mírou nezaměstnanosti z pohledu dvou hodnot míry nezaměstnanosti: Míry N(1) a Míry N(2), podle které jsou kmenové obory sestupně seřazeny. Z pohledu Míry N(1) se zde navíc objevují údaje jak za duben 2003, tak i za duben 2002, což nám umožňuje udělat si obrázek o vývoji míry nezaměstnanosti jednotlivých kmenových oborů z časového hlediska. Podíváme-li se na datové sloupce – Míru N(1) a Míru N(2), vidíme, že u obou měř jsou jednoznačně na prvních místech kmenové obory Malíř-natěrač, malířské a natěračské práce a Zemědělec, zemědělské práce. Podle Míry N(2) (stejně jako v dubnu 2002) nejvyšší nezaměstnaností trpí výše zmiňované kmenové obory a dále obory Švadlena, šití oděvů, prádla a rukavic a Zedník, kamnář, zednické práce, stavební práce. K výraznému zhoršení míry nezaměstnanosti došlo u kmenových oborů Mechanik elektrotechnických zařízení a Aranžér, propagační práce, dále i u oboru Mechanik elektronických zařízení.

Podle ukazatele Míry N(1) v posledním roce k vyšším nadprůměrným hodnotám směřovaly zejména obory Malíř-natěrač, malířské a natěračské práce; Zemědělec, zemědělské práce; Mechanik elektrotechnických zařízení; Švadlena, šití oděvů, prádla a rukavic a Klempíř, klempířské práce ve strojírenství.

Nejnižší hodnoty míry nezaměstnanosti jsou patrné zejména u kmenových oborů: Řezník, uzenář, řeznické a uzenářské práce; Krejčí, krejčovské práce a Technickoadministrativní pracovník, technickoadministrativní práce. O něco vyšší hodnoty potom dosahují: Prodavač, obchodník, obchodní provoz; Elektrikář, elektrotechnické práce; Cukrář, cukrovinkář, cukrářské práce a Autoelektrikář. Podle ukazatele Míry N(1) se situace u těchto kmenových oborů v posledním roce vyvíjela odlišným směrem, nejednalo se však o výraznější posuny.

5.2. Nezaměstnanost absolventů - vyučení s maturitou

V této kategorii vzdělání jsou zařazeni absolventi dvou vzdělávacích cest. Jednak jsou to absolventi studijních oborů SOU, což jsou 4leté obory středních odborných učilišť zakončené maturitní zkouškou (absolvent neobdrží výuční list, ale koncepce vzdělávání je taková, že podíl odborného výcviku je prakticky stejný jako ve 3letém učebním oboru – absolvent je tedy fakticky vyučen, připraven pro uplatnění v dělnickém povolání) a jednak to jsou absolventi, kteří se připravovali v nástavbovém studiu pro absolventy učebních oborů – kde získávají po vyučení maturitní vzdělání.

V roce 2000 absolvovalo celkově 11 924 vyučených s maturitou, v roce 2001 se jednalo o 4 684 vyučených s maturitou²⁷. V roce 2002 absolvovalo 13 108 vyučených s maturitou. Proti roku 2000 můžeme tedy pozorovat nárůst absolventů této kategorie vzdělání, který lze rovněž očekávat i v roce 2003 (počet žáků v posledních ročnících studia v kategorii L²⁸ je ve školním roce 2002/2003 vyšší oproti školnímu roku 2001/2002).

Průměrná **míra nezaměstnanosti u vyučených s maturitou** v dubnu 2001 činila 19,0 %, v dubnu 2002 - 25,5 % a v dubnu 2003 dosahuje **25,0 %**. Je nutné upozornit, že dubnové hodnoty v letech 2002 a 2003 jsou poznamenány tím, že v roce 2001 vyšlo jen velmi málo absolventů nástavbového studia, což se (podobně jako u vyučených v roce 1999) projevilo výrazným nárůstem míry nezaměstnanosti. V příštím roce, kdy již nízký počet absolventů v roce 2001 nebude mít vliv na míru nezaměstnanosti, lze očekávat že se její hodnota opět sníží.

Z hlediska míry nezaměstnanosti můžeme hovořit o jisté nestabilitě v uplatnění absolventů, protože jejich hodnoty míry nezaměstnanosti vykazují určitou nevyrovnanost. Výrazná je vysoká hodnota míry nezaměstnanosti v září a pak prudký pokles této hodnoty v období do dubna následujícího roku, tj. u této hodnoty se projevuje největší kolísání mezi maximálními hodnotami v září a minimálními v dubnu.

---

²⁷ V tomto roce vyšlo jen velmi málo absolventů nástavbového studia, jako důsledek zavedením povinné devítileté školní docházky v roce 1996.

²⁸ Zvyšují se zejména počty žáků nástavbového studia.

Tabulka 5.2.1 Přehled o nezaměstnanosti vyučených s maturitou od září 2000 do dubna 2003²⁹

Vyučení s maturitou	celkem						technické-2,3						zemědělské-41					
	IX.00	IV.01	IX.01	IV.02	IX.02	IV.03	IX.00	IV.01	IX.01	IV.02	IX.02	IV.03	IX.00	IV.01	IX.01	IV.02	IX.02	IV.03
Absolventů 1999+2000	32 177	32 177					11 031	11 031					567	567				
Absolventů 2000+2001			16 608	16 608					6 721	6 721					239	239		
Absolventů 2001+2002					17 792	17 792					9 321	9 321					253	253
Nezaměstnaných absolv.	11 291	6 108	5 983	4 234	7 688	4 446	4 257	2 308	2 585	1 853	3 331	2 089	342	154	137	88	130	71
Míra nezaměstnanosti	35,1%	19,0%	36,0%	25,5%	43,2%	25,0%	38,6%	20,9%	38,5%	27,6%	35,7%	22,4%	60,3%	27,2%	57,3%	36,8%	51,4%	28,1%
Podíl nezam.nad 6 měs.	33,8%	62,0%	43,9%	56,5%	20,5%	64,5%	42,0%	61,4%	37,8%	58,3%	24,9%	63,1%	36,8%	68,2%	56,9%	68,2%	26,2%	77,5%
Změna MN od minula (p.b.)	17,3	-16,1	17,0	-10,5	17,7	-18,2	18	-17,7	17,6	-10,9	8,1	-13,3	32,5	-33,1	30,1	-20,5	14,6	-23,3
Změna MN meziroční (p.b.)	2,3	1,2	0,9	6,5	7,2	-0,5	2,8	0,3	-0,1	6,7	-2,8	-5,2	4,6	-0,6	-3	9,6	-5,9	-8,7

Vyučení s maturitou	společenskovědní-6,7					
	IX.00	IV.01	IX.01	IV.02	IX.02	IV.03
Absolventů 1999+2000	20 295	20 295				
Absolventů 2000+2001			9389	9389		
Absolventů 2001+2002					7 764	7 764
Nezaměstnaných absolv.	6 608	3 613	3099	2203	4 060	2 183
Míra nezaměstnanosti	32,6%	17,8%	33,0%	23,5%	52,3%	28,1%
Podíl nezam.nad 6 měs.	28,3%	62,1%	48,9%	54,6%	16,5%	65,5%
Změna MN od minula (p.b.)	17	-14,8	15,2	-9,5	28,8	-24,2
Změna MN meziroční (p.b.)	2,6	2,2	0,4	5,7	19,3	4,6

Míra nezaměstnanosti v dubnu 2003 za vyučené s maturitou jako celek činí 25,0 %, v porovnání s hodnotou tohoto ukazatele v dubnu předchozího roku došlo k jejímu mírnému snížení. Poněkud zajímavé jsou hodnoty míry nezaměstnanosti v září 2002, jak je patrné z výše uvedené tabulky, v této době došlo k výraznému nárůstu počtu nezaměstnaných a tím i ke zvýšení míry nezaměstnanosti oproti září 2001. Registrovaná míra nezaměstnanosti v září 2001 činila 8,5 %, o rok později v září 2002 dosahovala 9,4 %. Absolventi jako jedna z rizikových skupin vstupujících na trh práce, jsou při zvyšující se celkové nezaměstnanosti více ohroženi nezaměstnaností. Musejí při přechodu ze školského systému na trh práce v takovýchto podmínkách čelit větší konkurenci ze strany starších a zkušenějších věkových kategorií. Za jeden z faktorů, který zapříčinil zvýšenou míru nezaměstnanosti absolventů³⁰ v září 2002 lze tedy označit registrovanou míru nezaměstnanosti.

V základním členění na technické, zemědělské a společenskovědní obory vzdělání je netradičně **nejnižší míra nezaměstnanosti v oblasti technických oborů (22,4 %)**, které jsou zároveň na absolventy druhou nejpočetnější skupinou oborů (rok 2002 – 5 863 vyučených s MZ). Nejvyšší počty absolventů technických oborů se nacházejí ve skupinách oborů (*a oborech*):

- 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (2 962 vyučených s MZ)³¹
v oboru Mechanik-elektronik (1 717 vyučených s MZ)
- 23 Strojírenství a strojírenská výroba (1 384 vyučených s MZ)
v oborech Provozní technika, Mechanik-seřizovač obráběcích strojů a linek, Mechanik strojů a zařízení
- 37 Doprava a spoje (391 vyučených s MZ)
v oboru Poštovní manipulát
- 33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů (348 vyučených s MZ)
v oboru Dřevařská a nábytkářská výroba

²⁹ Počet absolventů 2001 byl ovlivněn opatřením z roku 1996, kdy byla zavedena povinná devítiletá školní docházka. To se následně v roce 2001 odrazilo ve sníženém počtu absolventů nástavbového studia ukončeného maturitou, a proto se hodnota součtu absolventů 2000+2001 a absolventů 2001+2002 tolik liší od předchozího součtu. Rovněž při interpretaci ukazatelů za září 2001 až duben 2003 je u vyučených s maturitou nutno brát ohled na tuto skutečnost.

³⁰ Registrovaná míra nezaměstnanosti víceméně ovlivňuje absolventy všech kategorií vzdělání. Z průzkumů je však patrné, že se snižující se úrovní dosaženého vzdělání absolventů se vliv rostoucí registrované míry nezaměstnanosti na nezaměstnanost absolventů zvyšuje.

³¹ Údaje o počtech absolventů jsou uváděny za rok 2002.

Počet absolventů studijních oborů SOU v elektrotechnických oborech je velmi vysoký, protože náročnost elektrotechnických dělnických profesí vyžaduje přípravu na vyšší vzdělanostní úrovni než odpovídá vyučení.

Míra nezaměstnanosti vyučených s maturitou v zemědělských oborech dosahovala v dubnu 2003 – **28,1 %**. V roce 2002 absolvovalo 218 vyučených s maturitou. Jde ovšem o poměrně malé počty absolventů a mezi pěti obory žádný není převažující.

Míra nezaměstnanosti vyučených s maturitou ve společenskovedních oborech³² dosahovala stejné hodnoty jako míra nezaměstnanosti v zemědělských oborech – **28,1 %**³³. V rámci této skupiny oborů nacházíme největší počet absolventů (rok 2002 – 6 751 vyučených s MZ), kde se nejvíce absolventů připravuje ve skupinách oborů (*a oborech*):

64 Podnikání v oborech (2 690 vyučených s MZ)

výhradně v nástavbových oborech Podnikání v oborech obchodu a služeb a Podnikání v technických povoláních

66 Obchod (2 446 vyučených s MZ)

v oborech Obchodník, Provoz obchodu

63 Ekonomika a administrativa (804 vyučených s MZ)

v oborech Technicko-hospodářská a správní činnost, Podnikatelská administrativa

65 Gastronomie, hotelnictví a turismus (744 vyučených s MZ)

v oborech Společné stravování, Kuchař, Číšník-servírka

Podrobnější údaje o situaci a vývoji nezaměstnanosti absolventů ve studijních oborech SOU (kategorie L) poskytuje celkový přehled uvedený v tabulce 5.2.2. V něm jsou za duben 2002 a duben 2003 z hlediska členění podle skupin oborů uvedeny následující skutečnosti:

➤ údaje o jednotlivých skupinách oborů

- **Počet** - počet nezaměstnaných absolventů³⁴
- **Míra nez.** - míra nezaměstnanosti absolventů (počet nezaměstnaných absolventů k celkovému počtu absolventů za poslední dva školní roky)
- **Disp** - počet disponibilních nezaměstnaných absolventů (tj. počet nezaměstnaných absolventů, kteří mohou ihned nastoupit do zaměstnání; nejsou zde ženy na mateřské dovolené, absolventi ve výkonu vojenské, náhradní vojenské služby, ve výkonu trestu apod.)
- **MN-Disp** - míra nezaměstnanosti disponibilních absolventů (počet disponibilních nezaměstnaných absolventů k celkovému počtu absolventů za poslední dva školní roky)
- **Nad 6M** - počet nezaměstnaných absolventů, kteří jsou v evidenci déle než 6 měsíců

---

³² Do kategorie společenskovedních oborů u vyučených s maturitou patří obory skupin 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus, 66 Obchod, 69 Osobní služby a v malé míře i 63 Ekonomika a administrativa.

³³ Jedná se o atypicky vysokou hodnotu míry nezaměstnanosti společenskovedních oborů, která nebyla ovlivněna ani tak počtem nezaměstnaných absolventů, jako spíše počtem absolventů. Porovnáme-li součty absolventů 2001+2002 a 2000+2001 v celkových, technických, zemědělských a společenskovedních oborech, je patrné, že k poklesu došlo pouze u společenskovedních oborů. Ačkoli se počet nezaměstnaných absolventů společenskovedních oborů oproti dubnu 2002 snížil, došlo ke zvýšení míry nezaměstnanosti, vlivem poklesu počtu absolventů.

³⁴ Někteří z absolventů v průběhu dvou let, během kterých jsou evidováni na úřadech práce, nastoupí na mateřskou dovolenou, nastoupí do výkonu vojenské, náhradní vojenské služby, do výkonu trestu apod. Nadále jsou však evidováni na úřadech práce jako nezaměstnaní, což částečně zkresluje počet nezaměstnaných absolventů na trhu práce.

- **Podíl-6M** - podíl nezaměstnaných absolventů, kteří jsou v evidenci déle než 6 měsíců z celkového počtu nezaměstnaných absolventů
- **pořadí skupin oborů podle počtu disponibilních nezaměstnaných absolventů**
- **pořadí skupin oborů podle míry nezaměstnanosti disponibilních absolventů**

Na rozdíl od předchozích vydání se tentokrát v této části publikace zaměřujeme především na počty disponibilních a míry disponibilních nezaměstnaných absolventů. Je tomu tak proto, že tyto ukazatele v porovnání s klasickými počty nezaměstnaných a mírami nezaměstnanosti absolventů mají přesnější vypovídací schopnost o situaci absolventů na trh práce. V tomto případě jsou do statistik zahrnuti skutečně pouze ti, kteří mohou ihned nastoupit do zaměstnání, tedy ti, kteří se aktuálně pohybují mezi nezaměstnanými a aktivně hledají uplatnění na trhu práce.³⁵

Průměrná disponibilní míra nezaměstnanosti v dubnu 2002 činila 21,3 % a v dubnu 2003 dosahuje **19,2%**. Míry disponibilní nezaměstnanosti se oproti dubnu 2002 v jednotlivých skupinách oborů značně liší. To je bohužel dáno nízkými počty, se kterými se v této kategorii vzdělání pracuje a které následně vedou k určitým výkyvům ve výpočtech zkoumaných ukazatelů. Členění podle skupin oborů ukazuje na to, že na místech **s nejvyšší mírou disponibilní nezaměstnanosti** se objevují málo početné skupiny oborů: 69 Osobní a provozní služby (86,3 %³⁶) a 68 Právo, právní a veřejnosprávní činnosti (31,3 %). Obě tyto skupiny oborů se na těchto příčkách vyskytovaly rovněž v dubnu 2002. Třetí a čtvrté místo v dubnu 2003 zaujaly jedna z početnějších skupin oborů 66 Obchod³⁷ (26,6 %) a 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie (26,6 %)³⁸. V kategorii dělnických povolání je skupina Stavebnictví, geodézie a kartografie dlouhodobě problematická a v posledních letech se velmi často objevuje na předních místech tohoto žebříčku.

---

³⁵ Data tohoto charakteru jsou zjišťována od roku 2002, v dřívějších letech nebyla k dispozici.

³⁶ Tento případ může být příkladem, jak případné nepřesnosti mohou výrazně ovlivnit míru nezaměstnanosti málo frekventované skupiny oborů. V této skupině a kategorii bylo celkem 51 absolventů, v téže skupině, v kategorii "vyučení" jich bylo téměř 6600 za poslední dva roky. Pak stačí jen několik málo chyb při záznamu o vyučených a jejich mylné zařazení do kategorie L zcela změni pravděpodobnou hodnotu míry nezaměstnanosti (to ukazuje i hodnota 103,1% za rok 2002).

³⁷ Obchod je na absolventy třetí nejpočetnější skupinou oborů v této kategorii vzdělání.

³⁸ V této skupině oborů v 2002 absolvovalo 209 vyučených s maturitou.

Tabulka 5.2.2 Přehled o nezaměstnanosti vyučených s MZ (kategorie KKV je L) v dubnu 2002, 2003

kategorie L	Stav - duben 2002		Stav - duben 2003				Stav - duben 2002		Stav - duben 2003	
	Disp	MN-Disp	Počet	Míra nez.	Disp	MN-Disp	Nad 6M	Podíl-6M	Nad 6M	Podíl-6M
Vyučení s MZ - CELKEM	3 535	21,3%	4 446	25,0%	3 413	19,2%	2 394	56,5%	2 868	64,5%
Technické obory	1 389	20,7%	2 089	22,4%	1 484	15,9%	1 081	58,3%	1 319	63,1%
21 Hornictví, hutn.a slév.	2	10,5%	4	7,8%	4	7,8%	3	75,0%	3	75,0%
23 Strojírenství a str.vyr.	285	23,3%	436	22,3%	288	14,7%	224	59,1%	280	64,2%
26 Elektr.,telekom.a VT	564	18,6%	1 213	23,6%	835	16,3%	533	61,4%	765	63,1%
28 Tech.chemie a ch.sil.	42	34,1%	46	21,5%	43	20,1%	26	57,8%	30	65,2%
29 Potravinářství a p.ch.	30	21,0%	15	19,5%	10	13,0%	17	54,8%	12	80,0%
31 Text.vyr.a oděvnictví	98	18,8%	93	21,4%	92	21,1%	40	40,4%	51	54,8%
33 Zprac.dřeva a hud.n.	124	19,2%	91	20,2%	55	12,2%	82	56,2%	63	69,2%
34 Polygrafie a další	9	6,7%	12	11,5%	11	10,6%	7	50,0%	9	75,0%
36 Stavebnictví, g.a k.	123	36,5%	78	36,4%	57	26,6%	71	52,6%	46	59,0%
37 Doprava a spoje	110	20,5%	99	14,6%	88	12,9%	76	58,9%	58	58,6%
41 Zemědělství a lesn.	77	32,2%	71	28,1%	41	16,2%	60	68,2%	55	77,5%
Ekon. obchod a služby	1 997	21,3%	2 183	28,1%	1 804	23,2%	1 203	54,6%	1 429	65,5%
63 Ekonomika a adm.	311	21,5%	256	24,0%	239	22,4%	184	57,7%	163	63,7%
64 Podnikání v ob.	940	21,8%	846	28,6%	621	21,0%	557	54,0%	586	69,3%
65 Gastron.,hotel.a tur.	251	20,2%	270	25,1%	202	18,8%	171	55,5%	155	57,4%
66 Obchod	448	19,2%	755	29,1%	692	26,6%	257	52,7%	488	64,6%
68 Právní a veřejn.činn.	12	48,0%	7	43,8%	5	31,3%	11	68,8%	3	42,9%
69 Osobní a prov.sl.	33	103,1%	48	94,1%	44	86,3%	23	60,5%	33	68,8%
82 Umění a užité umění	37	14,3%	84	18,5%	66	14,5%	36	66,7%	55	65,5%

Vyučení s maturitou - pořadí podle počtu disponibilních nezaměstnaných absolventů

Stav - duben 2002	Disp	MN-Disp	Stav - duben 2003	Disp	MN-Disp
Vyučení s MZ - CELKEM	3535	21,3%	Vyučení s MZ - CELKEM	3413	19,2%
64 Podnikání v ob.	940	21,8%	26 Elektr.,telekom.a VT	835	16,3%
26 Elektr.,telekom.a VT	564	18,6%	66 Obchod	692	26,6%
66 Obchod	448	19,2%	64 Podnikání v ob.	621	21,0%
63 Ekonomika a adm.	311	21,5%	23 Strojírenství a str.vyr.	288	14,7%
23 Strojírenství a str.vyr.	285	23,3%	63 Ekonomika a adm.	239	22,4%
65 Gastron.,hotel.a tur.	251	20,2%	65 Gastron.,hotel.a tur.	202	18,8%
33 Zprac.dřeva a hud.n.	124	19,2%	31 Text.vyr.a oděvnictví	92	21,1%
36 Stavebnictví, g.a k.	123	36,5%	37 Doprava a spoje	88	12,9%
37 Doprava a spoje	110	20,5%	82 Umění a užité umění	66	14,5%
31 Text.vyr.a oděvnictví	98	18,8%	36 Stavebnictví, g.a k.	57	26,6%
41 Zemědělství a lesn.	77	32,2%	33 Zprac.dřeva a hud.n.	55	12,2%
28 Tech.chemie a ch.sil.	42	34,1%	69 Osobní a prov.sl.	44	86,3%
82 Umění a užité umění	37	14,3%	28 Tech.chemie a ch.sil.	43	20,1%
69 Osobní a prov.sl.	33	103,1%	41 Zemědělství a lesn.	41	16,2%
29 Potravinářství a p.ch.	30	21,0%	34 Polygrafie a další	11	10,6%
68 Právní a veřejn.činn.	12	48,0%	29 Potravinářství a p.ch.	10	13,0%
34 Polygrafie a další	9	6,7%	68 Právní a veřejn.činn.	5	31,3%
21 Hornictví, hutn.a slév.	2	10,5%	21 Hornictví, hutn.a slév.	4	7,8%

Vyučení s maturitou - pořadí podle míry nezaměstnanosti disponibilních absolventů

Stav - duben 2002	Disp	MN-Disp	Stav - duben 2003	Disp	MN-Disp
Vyučení s MZ - CELKEM	3535	21,3%	Vyučení s MZ - CELKEM	3413	19,2%
69 Osobní a prov.sl.	33	103,1%	69 Osobní a prov.sl.	44	86,3%
68 Právní a veřejn.činn.	12	48,0%	68 Právní a veřejn.činn.	5	31,3%
36 Stavebnictví, g.a k.	123	36,5%	66 Obchod	692	26,6%
28 Tech.chemie a ch.sil.	42	34,1%	36 Stavebnictví, g.a k.	57	26,6%
41 Zemědělství a lesn.	77	32,2%	63 Ekonomika a adm.	239	22,4%
23 Strojírenství a str.vyr.	285	23,3%	31 Text.vyr.a oděvnictví	92	21,1%
64 Podnikání v ob.	940	21,8%	64 Podnikání v ob.	621	21,0%
63 Ekonomika a adm.	311	21,5%	28 Tech.chemie a ch.sil.	43	20,1%
29 Potravinářství a p.ch.	30	21,0%	65 Gastron.,hotel.a tur.	202	18,8%
37 Doprava a spoje	110	20,5%	26 Elektr.,telekom.a VT	835	16,3%
65 Gastron.,hotel.a tur.	251	20,2%	41 Zemědělství a lesn.	41	16,2%
66 Obchod	448	19,2%	23 Strojírenství a str.vyr.	288	14,7%
33 Zprac.dřeva a hud.n.	124	19,2%	82 Umění a užité umění	66	14,5%
31 Text.vyr.a oděvnictví	98	18,8%	29 Potravinářství a p.ch.	10	13,0%
26 Elektr.,telekom.a VT	564	18,6%	37 Doprava a spoje	88	12,9%
82 Umění a užité umění	37	14,3%	33 Zprac.dřeva a hud.n.	55	12,2%
21 Hornictví, hutn.a slév.	2	10,5%	34 Polygrafie a další	11	10,6%
34 Polygrafie a další	9	6,7%	21 Hornictví, hutn.a slév.	4	7,8%

Nejnižší míry disponibilní nezaměstnanosti dosahují skupiny oborů: 21 Hornictví, hutnictví a slévárenství (7,8 %), 34 Polygrafie (10,6 %) a 33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů (12,2 %). Nízké míry nezaměstnanosti rovněž nacházíme u skupin oborů 37 Doprava a spoje (12,9 %) a 29 Potravinářství a potravinářská chemie (13,0 %). Skupiny oborů s vyššími počty absolventů této kategorie vzdělání, které se pohybují pod průměrem jsou: 23 Strojírenství a strojírenská výroba (14,7 %), 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (16,3 %), 65 Gastronomie, hotelnictví, turismus (18,8 %).

Pozornost si zaslouží i údaje o počtech a podílech absolventů, kteří jsou **vidováni na úřadech práce déle než 6 měsíců**. Průměrná hodnota podílu absolventů, kteří jsou **vidováni déle než šest měsíců u vyučených s maturitou činí 64,5 %** a hodnotové rozpětí dosahuje intervalu 42,9 % - 80,0 %. Nejvyšší hodnoty nacházíme u skupiny 29 Potravinářství a potravinářská chemie (80,0 %), 41 Zemědělství a lesnictví (77,5 %), 21 Hornictví, hutnictví a slévárenství (75,0 %) a 34 Polygrafie (75,0 %). Zatímco u prvních dvou skupin oborů je nutno tyto hodnoty brát s určitou rezervou vzhledem k jejich nízké početnosti, v případě Zemědělství je již otázka nezaměstnanosti absolventů vzhledem k jejich vyšší četnosti³⁹ o něco složitější. Téměř sedmdesátiprocentní hranice dosahují dále skupiny oborů: 64 Podnikání v oborech (69,3 %), 33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů (69,2 %), 82 Umění a užité umění (68,8 %) a 69 Osobní a provozní služby (68,8 %). V případě skupiny oborů Podnikání v oborech je situace složitá stejně jako u Zemědělství.⁴⁰ Nejnižší hodnoty dlouhodobé míry nezaměstnanosti naopak dosahují skupiny oborů 68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost (42,9 %) a 31 Textilní výroba a oděvnictví (54,8 %), přičemž toto postavení bylo pro ni charakteristické i v předchozích letech.

Všechny skupiny oborů s vyššími počty absolventů této kategorie vzdělání, se vyskytují poblíž průměrné hodnoty – 64,5 %: 23 Strojírenství a strojírenská výroba (64,2 %), 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (63,1 %), 63 Ekonomika a administrativa (63,7 %), 66 Obchod (64,6 %). Lépe je na tom pouze skupina 65 Gastronomie, hotelnictví, turismus (57,4 %).

Podrobnější náhled do problematiky míry nezaměstnanosti vyučených s maturitou nám umožní sledování údajů za jednotlivé kmenové obory uvedených v tabulce 5.2.3. Hodnoty ukazují velké rozdíly v míře nezaměstnanosti v jednotlivých kmenových oborech. Vzhledem k tomu, že získávané údaje nejsou zatím dost přesné, neuvádíme údaje o kmenových oborech s nízkými počty absolventů. Pro upřesnění a objektivní obraz o míře nezaměstnanosti jsou v tabulce 5.2.3 uvedeny hodnoty počtu absolventů a míry nezaměstnanosti pro kmenové obory s větším počtem absolventů. Počet těchto kmenových oborů je volen tak, aby zahrnovaly nejméně 85 % absolventů dané kategorie vzdělání.

- **Abs01+02** - součet za roky 2001 a 2002
- **Míra N(2)** – míra nezaměstnanosti absolventů N(2) představuje poměr počtu nezaměstnaných absolventů k celkovému počtu absolventů za poslední dva roky. Podle tohoto ukazatele jsou obory v tabulce seřazeny.
- **Míra N(1)** - míra nezaměstnanosti absolventů N(1) představuje poměr počtu nezaměstnaných absolventů od minulého dubnového šetření k počtu absolventů za poslední rok, jde tedy o míru nezaměstnanosti absolventů posledního roku.

---

³⁹ Ze 71 nezaměstnaných jich je 55 nezaměstnaných déle než šest měsíců.

⁴⁰ V dubnu 2003 počet nezaměstnaných ve skupině oborů 64 Podnikání v oborech činil 846 z toho 586 vyučených s maturitou bylo nezaměstnaných déle než šest měsíců.

**Tabulka 5.2.3 Přehled pořadí kmenových oborů podle míry nezaměstnanosti (kategorie KKOV je L)
v dubnu 2002, 2003**

Vyučení s maturitou - kategorie L		řazeno podle celkové míry N(2)			2002 Míra N(1)
		Stav - duben 2003			
KKOV	KOBOR	Abs01+02	Míra N(2)	Míra N(1)	
2343L	Strojírenská výroba	536	32,8%	23,2%	71,4%
2641L	Elektrotechnika	437	31,8%	24,8%	31,5%
2645L	Telekomunikace	242	31,0%	31,6%	28,1%
6641L	Provoz obchodu	2531	29,2%	25,7%	28,4%
6441L	Podnikání v oborech	2888	29,1%	25,7%	22,1%
6341L	Ekonomika a podnikání	255	28,6%	21,1%	17,9%
6541L	Gastronomie	1076	24,9%	22,6%	20,8%
Celkem L	Průměr	17792	24,8%	23,5%	21,4%
6342L	Administrativa	682	24,8%	24,3%	16,1%
2644L	Automatizace	211	24,2%	21,3%	25,8%
2344L	Montáž strojů a zařízení	369	23,6%	24,1%	16,9%
3342L	Nábytkářství	263	21,7%	22,7%	12,2%
2643L	Elektronika	3599	21,6%	23,6%	19,9%
3143L	Oděvnictví	435	21,1%	22,7%	15,2%
2642L	Silnoproudá elektrotechnika	426	20,0%	21,2%	25,5%
8251L	Výtvarné a uměleckořemeslné práce	411	19,0%	16,3%	17,0%
2345L	Servis a opravy strojů a zařízení	1022	15,9%	16,5%	12,1%
3742L	Provoz, organizace a ekonomika pošt	593	13,5%	14,2%	20,7%

Z tabulky jsou zřejmé **kmenové obory** s nejvyšší mírou nezaměstnanosti z pohledu dvou hodnot míry nezaměstnanosti: Míry N(1) a Míry N(2), podle které jsou kmenové obory sestupně seřazeny. Z pohledu Míry N(1) se zde navíc objevují údaje jak za duben 2003, tak i za duben 2002, což nám umožňuje udělat si obrázek o vývoji míry nezaměstnanosti jednotlivých kmenových oborů z časového hlediska. Podle Míry N(2) v současné době nejvyšší míru nezaměstnanosti nacházíme v rámci kmenových oborů: Strojírenská výroba, Elektrotechnika a Telekomunikace. Podle ukazatele Míry N(1) v posledním roce k vyšším nadprůměrným hodnotám směřovaly zejména obory Telekomunikace, Provoz obchodu a Podnikání v oborech. Z kmenových oborů s vyšší mírou nezaměstnanosti do oblastí pod průměrem směřovaly v posledním roce kmenové obory: Strojírenská výroba, Ekonomika a podnikání a Gastronomie.

Nejnižší hodnoty míry nezaměstnanosti jsou patrné zejména u kmenových oborů: Provoz, organizace a ekonomika pošt a Servis a opravy strojů a zařízení. O něco vyšší hodnoty potom dosahují: Výtvarné a uměleckořemeslné práce, Silnoproudá elektrotechnika, Oděvnictví, Elektronika a Nábytkářství.

5.3. Nezaměstnanost absolventů - maturitní obory SOŠ

V této kategorii vzdělání jsou zařazeni absolventi studijních oborů SOŠ s maturitou, kteří se připravovali ve 4letých (a v určitém období v malém počtu i 5letých) studijních oborech SOŠ a po absolvování získali maturitní vysvědčení. Jedná se o studium v oborech vzdělání SOŠ, které poskytují úplné střední odborné vzdělání ukončené maturitou. Ze všech kategorií středoškolského vzdělání se nejvyšší počty absolventů nacházejí v této kategorii vzdělání.

V roce 2000 absolvovalo celkově 11 267⁴¹ absolventů SOŠ s maturitou. V roce 2001 se jednalo o 45 537 absolventů maturitních oborů SOŠ a v roce 2002 o 42 428 absolventů SOŠ s maturitou. V porovnání s rokem 2001 došlo k mírnému poklesu absolventů této kategorie vzdělání, který lze rovněž očekávat i v roce 2003 (počet žáků v posledních ročních studiích v kategorii M je ve školním roce 2002/2003 nižší oproti školnímu roku 2001/2002).

Průměrná míra nezaměstnanosti u absolventů maturitních oborů SOŠ v dubnu 2001 činila 15,9 %⁴², v dubnu 2002 – 20,8 % a v dubnu 2003 dosahuje 14,9 %. Zvýšená hodnota míry nezaměstnanosti v dubnu 2001 a 2002 je ovlivněna nízkým počtem maturantů v roce 2000.

Průměrná míra nezaměstnanosti maturantů v září 2000 činila 26,4 %, v září 2001 - 31,2 % a v září 2002 dosahovala k 22,5 %. Záříjové hodnoty míry nezaměstnanosti jsou vždy vyšší, než hodnoty dubnové. Opomeneme-li tuto skutečnost, meziroční změny mezi záříjovými hodnotami míry nezaměstnanosti jsou podobné meziročním změnám dubnových hodnot míry nezaměstnanosti maturantů. I zde je v září 2001 a 2002 patrný vliv nízkého počtu maturantů v roce 2000.

Tabulka 5.3.1 Přehled o nezaměstnanosti absolventů SOŠ s maturitou od září 2000 do dubna 2003⁴³

Studijní obory SOŠ	celkem						technické-2,3						zemědělské-41					
	IX.00	IV.01	IX.01	IV.02	IX.02	IV.03	IX.00	IV.01	IX.01	IV.02	IX.02	IV.03	IX.00	IV.01	IX.01	IV.02	IX.02	IV.03
Absolventů 1999+2000	60 880	60 880					13 373	13 373					2 821	2 821				
Absolventů 2000+2001			56 804	56 804					13 900	13 900						2 376	2 376	
Absolventů 2001+2002					87 965	87 965					25 099	25 099						4 126
Nezaměstnaných absolv.	16 076	9 666	17 742	11 810	19 767	13 121	4 174	2 763	4 028	3 207	4 969	3 932	791	527	968	637	1 144	790
Míra nezaměstnanosti	26,4%	15,9%	31,2%	20,8%	22,5%	14,9%	31,2%	20,7%	29,0%	23,1%	19,8%	15,7%	28,0%	18,7%	40,7%	26,8%	27,7%	19,1%
Podíl nezam.nad 6 měs.	33,8%	55,9%	18,8%	56,2%	24,4%	56,4%	42,0%	52,9%	23,5%	55,2%	30,2%	53,4%	36,8%	58,3%	21,0%	56,0%	22,1%	58,4%
Změna MN od minula (p.b.)	10,3	-10,5	15,3	-10,4	1,7	-7,6	9,9	-10,5	8,3	-5,9	-3,3	-4,1	9,7	-9,3	22	-13,9	0,9	-8,6
Změna MN meziroční (p.b.)	0,8	-0,2	4,8	4,9	-8,7	-5,9	1,6	-0,6	-2,2	2,4	-9,2	-7,4	1,5	0,4	12,7	8,1	-13	-7,7

Studijní obory SOŠ	společenskovední-6,7			
	IX.00	IV.01	IX.01	IV.02
Absolventů 1999+2000	37 983	37 983		
Absolventů 2000+2001			34 013	34 013
Absolventů 2001+2002				47 818
Nezaměstnaných absolv.	10 206	5 812	11 388	7 195
Míra nezaměstnanosti	26,9%	15,3%	33,5%	21,2%
Podíl nezam.nad 6 měs.	28,4%	57,3%	16,9%	57,0%
Změna MN od minula (p.b.)	11,2	-11,6	18,2	-12,3
Změna MN meziroční (p.b.)	0,8	-0,4	6,6	5,9

V základním členění na technické, zemědělské a společenskovední obory vzdělání je tradičně **nejnižší míra nezaměstnanosti v oblasti společenskovední oborů⁴⁴ (15,6 %)**, které jsou zároveň na absolventy nejpočetnější (rok 2002 – 21 152 maturantů). Absolventů této kategorie vzdělání je téměř 2krát více než absolventů oborů technických a 11,5krát více než absolventů oborů zemědělských. Nejvyšší počty absolventů společenskovedních oborů se nacházejí ve skupinách oborů (*a oborech*):

63 Ekonomika a administrativa (10 538 maturantů)⁴⁵

⁴¹ V roce 2000 se jednalo o výjimečně nízký počet absolventů SOŠ, který byl způsoben zavedením povinné devítileté školní docházky v roce 1996.

⁴² Hodnota 15,9 % z dubna 2001 je svým způsobem velice zajímavá. Ačkoli se v roce 2000 snížil počet maturantů, nedošlo v dubnu 2001 k razantnímu nárůstu míry nezaměstnanosti. Nízký počet nezaměstnaných maturantů v dubnu 2001 poukazuje na poměrně dobrou absorpci maturantů na trhu práce v této době.

⁴³ Počet absolventů 2000 byl ovlivněn opatřením z roku 1996, kdy byla zavedena povinná devítiletá školní docházka. To se následně v roce 2000 odrazilo ve sníženém počtu maturantů, a proto se hodnota součtu absolventů 1999+2000 a absolventů 2000+2001 tolik liší od následujícího součtu. Rovněž při interpretaci ukazatelů za září 2000 až duben 2002 je u maturantů nutno brát ohled na tuto skutečnost.

⁴⁴ Mezi obory společenskovední oblasti patří rovněž skupinu oborů 63 Ekonomika a administrativa, v maturitních oborech SOŠ je výrazně nejpočetnější.

⁴⁵ Údaje o počtech absolventů jsou uváděny za rok 2002.

s převažujícím počtem absolventů v oboru Obchodní akademie (8 726 maturantů)
64 Podnikání v oborech (4 494 maturantů)
v oborech Management strojírenství a Management obchodu a služeb
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus (2 327 maturantů)
s převažujícím počtem absolventů v oboru Hotelnictví a turismus (2 232 maturantů)

Vysoký počet absolventů společenských oborů samozřejmě ovlivňuje to, že jsou vysoké i počty absolventů, které evidují úřady práce jako uchazeče o zaměstnání. Neznamená to ovšem automaticky i nejvyšší míru nezaměstnanosti. Počet nezaměstnaných absolventů těchto oborů je sice největší, ale míra nezaměstnanosti je v porovnání s technickými a zemědělskými obory ve všech sledovaných obdobích nejnižší.

Nejvyšší míru nezaměstnanosti v dubnu 2003 tradičně nacházíme v **zemědělských oborech - 19,1 %**, kde v roce 2002 absolvovalo 2 115 maturantů a nejvyšší počet absolventů se vyskytuje v oboru *Agropodnikání*. Zvýšené hodnoty míry nezaměstnanosti zemědělských oborů ve všech kategoriích vzdělání v poslední době poukazují na narůstající problémy absolventů zemědělských oborů při uplatnění na trhu práce.

Druhý největší počet absolventů nacházíme v rámci technických oborů (rok 2002 – 13 410 maturantů). **Míra nezaměstnanosti v případě technických oborů (15,7 %)** je jen o málo vyšší než ve společenských oborech. Největší počty absolventů se připravují ve skupinách oborů (*a oborech*):

26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika v oborech (4 250 maturantů)
Elektrotechnika, Slaboproudá elektrotechnika, Elektronické a počítačové systémy
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie (3 119 maturantů)
v oborech Stavebnictví - pozemní stavitelství, Pozemní stavitelství
23 Strojírenství a strojírenská výroba (3 069 maturantů)
v oborech Strojírenství a Silniční doprava-provoz a údržba vozidel

Za zmínku zajisté stojí i poměrně vysoký počet absolventů (rok 2002 – 4 022 maturantů), který se objevuje ve skupině oborů **53 Zdravotnictví**. Počtem absolventů tato skupina oborů převyšuje dvě nejpočetnější skupiny technických oborů a třetí nejpočetnější skupinu oborů společenských (Gastronomie, hotelnictví a turismus). Přesto se jedná o skupinu oborů, která dosahuje **vůbec nejnižší míry nezaměstnanosti** v této kategorii vzdělání (**4,0 %**).

Podrobnější údaje o situaci a vývoji nezaměstnanosti absolventů v maturitních oborech SOŠ (kategorie M) poskytuje celkový přehled uvedený v tabulce 5.3.2. V něm jsou za duben 2002 a 2003 z hlediska členění podle skupin oborů uvedeny následující skutečnosti:

➤ **údaje o jednotlivých skupinách oborů**

- **Počet** - počet nezaměstnaných absolventů⁴⁶
- **Míra nez.** - míra nezaměstnanosti absolventů (počet nezaměstnaných absolventů k celkovému počtu absolventů za poslední dva školní roky)
- **Disp** - počet disponibilních nezaměstnaných absolventů (tj. počet nezaměstnaných absolventů, kteří mohou ihned nastoupit do zaměstnání; nejsou zde ženy na mateřské dovolené, absolventi ve výkonu vojenské, náhradní vojenské služby, ve výkonu trestu apod.)

---

⁴⁶ Někteří z absolventů v průběhu dvou let, během kterých jsou evidováni na úřadech práce, nastoupí na mateřskou dovolenou, nastoupí do výkonu vojenské, náhradní vojenské služby, do výkonu trestu apod. Nadále jsou však evidováni na úřadech práce jako nezaměstnaní, což částečně zkresluje počet nezaměstnaných absolventů na trhu práce.

- **MN-Disp** - míra nezaměstnanosti disponibilních absolventů (počet disponibilních nezaměstnaných absolventů k celkovému počtu absolventů za poslední dva školní roky)
  - **Nad 6M** - počet nezaměstnaných absolventů, kteří jsou v evidenci déle než 6 měsíců
  - **Podíl-6M** - podíl nezaměstnaných absolventů, kteří jsou v evidenci déle než 6 měsíců z celkového počtu nezaměstnaných absolventů
- **pořadí skupin oborů podle počtu disponibilních nezaměstnaných absolventů**
  - **pořadí skupin oborů podle míry nezaměstnanosti disponibilních absolventů**

Na rozdíl od předchozích vydání se tentokrát v této části publikace zaměřujeme především na počty disponibilních a míry disponibilních nezaměstnaných absolventů. Je tomu tak proto, že tyto ukazatele v porovnání s klasickými počty nezaměstnaných a mírami nezaměstnanosti absolventů mají přesnější vypovídací schopnost o situaci absolventů na trh práce. V tomto případě jsou do statistik zahrnuti skutečně pouze ti, kteří mohou ihned nastoupit do zaměstnání, tedy ti, kteří se aktuálně pohybují mezi nezaměstnanými a aktivně hledají uplatnění na trhu práce.⁴⁷

Průměrná disponibilní míra nezaměstnanosti maturantů SOŠ v dubnu 2002 činila 17,6 % a v dubnu 2003 dosahuje **13,1%**. Míry disponibilní nezaměstnanosti se oproti dubnu 2002 ve všech skupinách oborů výrazně snížily.⁴⁸ Na předních místech se s **vysokou mírou disponibilní nezaměstnanosti** vyskytují skupiny oborů 78 Obecně odborná příprava (20,5 %) a 68 Právo, právní a veřejnosprávní činnosti (19,5 %). Na třetím a čtvrtém místě byly zaznamenány skupiny oborů: 32 Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů (18,6 %) a 64 Podnikání v oborech (18,0 %), která je na absolventy druhou nejpočetnější skupinou v této kategorii vzdělání. V případě Obecně odborné přípravy se jedná o určité doznívání problémů rodinné školy (viz míra disponibilní nezaměstnanosti duben 2002). U skupiny Právo, právní a veřejnosprávní činnost se vysoká míra nezaměstnanosti objevuje pravidelně, což avizuje obtížnou uplatnitelnost absolventů.⁴⁹ Skupina oborů Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů má poměrně málo absolventů, zvýšené míry nezaměstnanosti však dosahuje pravidelně. Skupina oborů 64 Podnikání v oborech dosahovala vysoké míry disponibilní nezaměstnanosti rovněž v dubnu 2002. Počet disponibilních nezaměstnaných absolventů přesahuje zhruba 2000 maturantů (v dubnu 2002 i 2003). Uplatnitelnost absolventů tohoto zaměření se tedy v posledních dvou letech stala složitější.

Další skupiny oborů, které za poslední dva roky měly alespoň dva tisíce absolventů a které dosahovaly v dubnu 2003 nadprůměrné disponibilní míry nezaměstnanosti (13,1 %) jsou: 31 Textilní výroba a oděvnictví (17,2 %), 82 Umění a užité umění (16,8 %), 65 Gastronomie, hotelnictví, turismus (16,7 %), 41 Zemědělství a lesnictví (16,4 %), 28 Technická chemie a chemie silikátů (14,8 %), 75 Pedagogika, učitelství a sociální péče (14,0 %).

⁴⁷ Data tohoto charakteru jsou zjišťována od roku 2002, v dřívějších letech nebyla k dispozici.

⁴⁸ Počet absolventů SOŠ s maturitou za poslední dva roky se vrátil do normálu. Pokles tedy představuje odeznění vlivu devítileté školní docházky na počty absolventů.

⁴⁹ V roce 2002 počet absolventů skupiny 68 Právo, právní a veřejnosprávní činnosti činil 1 619 maturantů.

Tabulka 5.3.2 Přehled o nezaměstnanosti absolventů maturitních oborů SOŠ (kategorie KKOV je M) v dubnu 2002, 2003

kategorie M	Stav - duben 2002		Stav - duben 2003				Stav - duben 2002		Stav - duben 2003	
	Disp	MN-Disp	Počet	Míra nez.	Disp	MN-Disp	Nad 6M	Podíl-6M	Nad 6M	Podíl-6M
SOŠ s MZ - CELKEM	9 972	17,6%	13 121	14,9%	11 511	13,1%	6 640	56,2%	7 398	56,4%
16 Ekologie a ochr. ŽP	66	22,7%	133	19,8%	116	17,3%	42	53,2%	71	53,4%
Techn.obory	2 298	16,5%	3 932	15,7%	3 056	12,2%	1 771	55,2%	2 101	53,4%
21 Hornictví, hutn.a slév.	20	27,0%	33	18,0%	28	15,3%	26	89,7%	18	54,5%
23 Strojírenství a str.výr.	447	16,0%	935	16,7%	662	11,8%	417	60,4%	525	56,1%
26 Elektr.,telekom.a VT	642	15,0%	1 188	14,5%	910	11,1%	497	52,9%	629	52,9%
28 Tech.chemie a ch.sil.	119	24,0%	190	16,3%	173	14,8%	77	56,2%	103	54,2%
29 Potravinářství a p.ch.	44	18,6%	77	14,0%	71	12,9%	30	57,7%	37	48,1%
31 Text.výr.a oděvnictví	138	20,2%	180	17,3%	179	17,2%	65	46,8%	95	52,8%
32 Kožed.a obuv.-plast	19	20,0%	25	19,4%	24	18,6%	13	61,9%	17	68,0%
33 Zprac.dřeva a hud.n.	51	20,8%	88	17,7%	67	13,5%	49	65,3%	47	53,4%
34 Polygrafie a další	28	16,9%	46	15,2%	42	13,9%	17	45,9%	27	58,7%
36 Stavebnictví, g.a k.	597	15,5%	933	15,9%	716	12,2%	444	52,4%	475	50,9%
37 Doprava a spoje	139	20,0%	170	14,5%	138	11,8%	92	54,8%	104	61,2%
39 Spec.a interd.ob.	54	19,2%	67	15,7%	46	10,8%	44	62,0%	24	35,8%
41 Zemědělství a lesn.	531	22,3%	790	19,1%	677	16,4%	357	56,0%	461	58,4%
43 Veterinářství a v.p.	39	22,5%	45	12,7%	41	11,6%	22	53,7%	25	55,6%
53 Zdravotnictví	203	4,6%	336	4,4%	308	4,0%	123	53,5%	167	49,7%
Společ.ob.a služby	6 448	19,0%	7 436	15,6%	6 893	14,4%	4 099	57,0%	4 328	58,2%
63 Ekonomika a adm.	2 686	14,4%	2 980	12,1%	2 759	11,2%	1 580	53,1%	1 665	55,9%
64 Podnikání v oborech	2 013	24,6%	2 345	19,6%	2 156	18,0%	1 399	60,7%	1 384	59,0%
65 Gastron.,hotel.a tur.	583	17,3%	764	18,2%	699	16,7%	338	50,6%	432	56,5%
66 Obchod	12	16,4%	15	10,1%	14	9,4%	6	50,0%	8	53,3%
68 Právní a veřejn.činn.	366	25,7%	621	21,0%	575	19,5%	293	70,4%	398	64,1%
72 Public.,knihov.a inf.	11	18,6%	13	14,8%	13	14,8%	6	54,5%	6	46,2%
75 Pedag.,učitel.a soc.p.	257	18,1%	429	14,3%	420	14,0%	170	63,9%	281	65,5%
78 Obecně odborná př.	484	58,6%	183	21,0%	179	20,5%	286	57,3%	108	59,0%
82 Umění a užité umění	323	20,2%	392	18,0%	367	16,8%	194	55,1%	227	57,9%

SOŠ s maturitou - pořadí podle počtu disponibilních nezaměstnaných absolventů

Stav - duben 2002	Disp	MN-Disp	Stav - duben 2003	Disp	MN-Disp
SOŠ s MZ - CELKEM	9972	17,6%	SOŠ s MZ - CELKEM	11511	13,1%
63 Ekonomika a adm.	2686	14,4%	63 Ekonomika a adm.	2759	11,2%
64 Podnikání v oborech	2013	24,6%	64 Podnikání v oborech	2156	18,0%
26 Elektr.,telekom.a VT	642	15,0%	26 Elektr.,telekom.a VT	910	11,1%
36 Stavebnictví, g.a k.	597	15,5%	36 Stavebnictví, g.a k.	716	12,2%
65 Gastron.,hotel.a tur.	583	17,3%	65 Gastron.,hotel.a tur.	699	16,7%
41 Zemědělství a lesn.	531	22,3%	41 Zemědělství a lesn.	677	16,4%
78 Obecně odborná př.	484	58,6%	23 Strojírenství a str.výr.	662	11,8%
23 Strojírenství a str.výr.	447	16,0%	68 Právní a veřejn.činn.	575	19,5%
68 Právní a veřejn.činn.	366	25,7%	75 Pedag.,učitel.a soc.p.	420	14,0%
82 Umění a užité umění	323	20,2%	82 Umění a užité umění	367	16,8%
75 Pedag.,učitel.a soc.p.	257	18,1%	53 Zdravotnictví	308	4,0%
53 Zdravotnictví	203	4,6%	31 Text.výr.a oděvnictví	179	17,2%
37 Doprava a spoje	139	20,0%	78 Obecně odborná př.	179	20,5%
31 Text.výr.a oděvnictví	138	20,2%	28 Tech.chemie a ch.sil.	173	14,8%
28 Tech.chemie a ch.sil.	119	24,0%	37 Doprava a spoje	138	11,8%
16 Ekologie a ochr. ŽP	66	22,7%	16 Ekologie a ochr. ŽP	116	17,3%
39 Spec.a interd.ob.	54	19,2%	29 Potravinářství a p.ch.	71	12,9%
33 Zprac.dřeva a hud.n.	51	20,8%	33 Zprac.dřeva a hud.n.	67	13,5%
29 Potravinářství a p.ch.	44	18,6%	39 Spec.a interd.ob.	46	10,8%
43 Veterinářství a v.p.	39	22,5%	34 Polygrafie a další	42	13,9%
34 Polygrafie a další	28	16,9%	43 Veterinářství a v.p.	41	11,6%
21 Hornictví, hutn.a slév.	20	27,0%	21 Hornictví, hutn.a slév.	28	15,3%
32 Kožed.a obuv.-plast	19	20,0%	32 Kožed.a obuv.-plast	24	18,6%
66 Obchod	12	16,4%	66 Obchod	14	9,4%
72 Public.,knihov.a inf.	11	18,6%	72 Public.,knihov.a inf.	13	14,8%

SOŠ s maturitou - pořadí podle míry nezaměstnanosti disponibilních absolventů

Stav - duben 2002	Disp	MN-Disp	Stav - duben 2003	Disp	MN-Disp
SOŠ s MZ - CELKEM	9972	17,6%	SOŠ s MZ - CELKEM	11511	13,1%
78 Obecně odborná př.	484	58,6%	78 Obecně odborná př.	179	20,5%
21 Hornictví, hutn.a slév.	20	27,0%	68 Právní a veřejn.činn.	575	19,5%
68 Právní a veřejn.činn.	366	25,7%	32 Kožed.a obuv.-plast	24	18,6%
64 Podnikání v oborech	2013	24,6%	64 Podnikání v oborech	2156	18,0%
28 Tech.chemie a ch.sil.	119	24,0%	16 Ekologie a ochr. ŽP	116	17,3%
16 Ekologie a ochr. ŽP	66	22,7%	31 Text.výr.a oděvnictví	179	17,2%
43 Veterinářství a v.p.	39	22,5%	82 Umění a užité umění	367	16,8%
41 Zemědělství a lesn.	531	22,3%	65 Gastron.,hotel.a tur.	699	16,7%
33 Zprac.dřeva a hud.n.	51	20,8%	41 Zemědělství a lesn.	677	16,4%
31 Text.výr.a oděvnictví	138	20,2%	21 Hornictví, hutn.a slév.	28	15,3%
82 Umění a užité umění	323	20,2%	28 Tech.chemie a ch.sil.	173	14,8%
32 Kožed.a obuv.-plast	19	20,0%	72 Public.,knihov.a inf.	13	14,8%
37 Doprava a spoje	139	20,0%	75 Pedagog.,učitel.a soc.p.	420	14,0%
39 Spec.a interd.ob.	54	19,2%	34 Polygrafie a další	42	13,9%
29 Potravinářství a p.ch.	44	18,6%	33 Zprac.dřeva a hud.n.	67	13,5%
72 Public.,knihov.a inf.	11	18,6%	29 Potravinářství a p.ch.	71	12,9%
75 Pedagog.,učitel.a soc.p.	257	18,1%	36 Stavebnictví, g.a k.	716	12,2%
65 Gastron.,hotel.a tur.	583	17,3%	23 Strojírenství a str.výr.	662	11,8%
34 Polygrafie a další	28	16,9%	37 Doprava a spoje	138	11,8%
66 Obchod	12	16,4%	43 Veterinářství a v.p.	41	11,6%
23 Strojírenství a str.výr.	447	16,0%	63 Ekonomika a adm.	2759	11,2%
36 Stavebnictví, g.a k.	597	15,5%	26 Elektr.,telekom.a VT	910	11,1%
26 Elektr.,telekom.a VT	642	15,0%	39 Spec.a interd.ob.	46	10,8%
63 Ekonomika a adm.	2686	14,4%	66 Obchod	14	9,4%
53 Zdravotnictví	203	4,6%	53 Zdravotnictví	308	4,0%

Ve skupinách oborů s **nejnižší mírou disponibilní nezaměstnanosti** se tradičně objevuje skupina oborů 53 Zdravotnictví (4,0 %) ⁵⁰. Dále je to na absolventy méně početná skupina oborů 66 Obchod (9,4 %) a skupina oborů 39 Speciální a interdisciplinární obory (10,8 %). Mírně nad hranici 11 % se nacházejí na absolventy dvě z nejpočetnějších skupin oborů 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (11,1 %) a 63 Ekonomika a administrativa (11,2 %). Dále pak 43 Veterinářství a veterinární prevence (11,6 %), 37 Doprava s spoje (11,8 %) a na absolventy významná skupina oborů 23 Strojírenství a strojírenská výroba (11,8 %).

Pozornost si zaslouží i údaje o počtech a podílech absolventů, kteří jsou **vidováni na úřadech práce déle než 6 měsíců**. Průměrná hodnota podílu absolventů, kteří jsou **vidováni déle než šest měsíců u absolventů maturitních oborů SOŠ činí 56,4 %** a hodnotové rozpětí dosahuje intervalu 35,8 % - 68,0 %. Nejvyšší hodnoty tohoto ukazatele nacházíme u skupiny oborů 32 Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů (68,0 %), 75 Pedagogika, učitelství a sociální péče (65,5 %), 68 Právo, právní a veřejnosprávní činnosti (64,1 %) a 37 Doprava s spoje (61,2 %). Těsně pod šedesátiprocentní hranicí se nachází skupiny oborů 64 Podnikání v oborech (59,0 %) a 78 Obecně odborná příprava (59,0 %) ⁵¹. Z těchto skupin oborů lze za problematické označit zejména Podnikání v oborech, neboť jde o skupiny se značným počtem absolventů. Nejnižší hodnotu podílu uchazečů o zaměstnání s délkou evidence větší než 6 měsíců vykazují skupiny oborů 39 Speciální a interdisciplinární obory (35,8 %), 72 Publicistika, knihovnictví a informatika (46,2 %), 29 Potravinářství a potravinářská chemie (48,1 %) a 53 Zdravotnictví (49,7 %).

Nejpočetnější skupina absolventů maturitních oborů SOŠ 63 Ekonomika a administrativa představuje zároveň nejpočetnější skupinu nezaměstnaných absolventů maturitních oborů evidovaných na úřadech práce. To však ještě neznamená, že jejich situace

⁵⁰ V roce 2002 ve skupině 53 Zdravotnictví absolvovalo 4 022 maturantů.

⁵¹ 32 Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů, 68 Právo, právní a veřejnosprávní činnosti, 64 Podnikání v oborech a 78 Obecně odborná příprava dosahují zároveň nejvyšších měr disponibilní nezaměstnanosti v této kategorii vzdělání.

na trhu práce je závažná. Dokladem toho je její zařazení mezi skupiny s nízkou mírou nezaměstnanosti a nízkým podílem dlouhodobě nezaměstnaných, který nepřevyšuje průměrnou výši (56,4 %). Úřady práce často vnímají absolventy obchodních akademií jako problematickou skupinu, důvodem těchto úvah je především to, že vycházejí z již zmiňovaného vysokého počtu nezaměstnaných. Velké procento jich většinou nachází práci poměrně snadno a pokud jsou ostatní evidováni jako uchazeči o zaměstnání, tak jsou následně poměrně snadno absorbováni trhem práce.

Zdravotnické obory a většina technických oborů dosahuje v porovnání s průměrem nižšího podílu absolventů evidovaných na trhu práce déle než šest měsíců. Zemědělské obory a většina společenskovedních oborů dosahuje v porovnání s průměrem vyššího podílu.

Podrobnější náhled do problematiky míry nezaměstnanosti maturitních oborů nám umožní sledování údajů za jednotlivé kmenové obory uvedených v tabulce 5.3.3. Hodnoty ukazují velké rozdíly v míře nezaměstnanosti v jednotlivých kmenových oborech. Vzhledem k tomu, že získávané údaje nejsou zatím dost přesné, neuvádíme údaje o kmenových oborech s nízkými počty absolventů. Pro upřesnění a objektivní obraz o míře nezaměstnanosti jsou v tabulce 5.3.3 uvedeny hodnoty počtu absolventů a míry nezaměstnanosti pro kmenové obory s větším počtem absolventů. Počet těchto kmenových oborů je volen tak, aby zahrnovaly nejméně 85 % absolventů dané kategorie vzdělání.

- **Abs01+02** - součet za roky 2001 a 2002
- **Míra N(2)** – míra nezaměstnanosti absolventů N(2) představuje poměr počtu nezaměstnaných absolventů k celkovému počtu absolventů za poslední dva roky. Podle tohoto ukazatele jsou obory v tabulce seřazeny.
- **Míra N(1)** - míra nezaměstnanosti absolventů N(1) představuje poměr počtu nezaměstnaných absolventů od minulého dubnového šetření k počtu absolventů za poslední rok, jde tedy o míru nezaměstnanosti absolventů posledního roku.

Tabulka 5.3.3 Přehled pořadí kmenových oborů podle míry nezaměstnanosti (kategorie K KOV je M) v dubnu 2002, 2003

Maturitní obory SOŠ - kategorie M		řazeno podle celkové míry N(2)			2002
		Stav - duben 2003			
K KOV	K OBOR	Abs01+02	Míra N(2)	Míra N(1)	Míra N(1)
3641M	Pozemní stavitelství	1648	21,4%	18,0%	19,9%
4141M	Obecné zemědělství	2475	21,1%	24,8%	21,1%
2345M	Servis a opravy strojů a zařízení	1453	20,9%	26,4%	18,4%
6442M	Organizace a management v odvětví	10550	20,1%	24,3%	22,2%
7541M	Sociální činnost	1613	19,4%	23,1%	20,0%
6843M	Veřejnosprávní činnost	2294	19,2%	20,4%	24,2%
1601M	Ekologie a ochrana prostředí	629	18,8%	22,1%	22,1%
6542M	Hotelnictví a turismus	4187	18,1%	18,5%	17,2%
3741M	Provoz, organizace a ekonomika dopravy	786	17,9%	24,9%	17,3%
2644M	Automatizace	580	17,8%	21,2%	15,2%
8241M	Výtvarná a uměleckořemeslná tvorba	2134	17,2%	19,0%	18,3%
2844M	Aplikovaná chemie	602	17,1%	17,0%	9,9%
3143M	Oděvnictví	902	16,0%	16,9%	15,7%
2641M	Elektrotechnika	2285	15,4%	16,5%	18,3%
2341M	Strojírenství	4135	15,2%	15,6%	15,5%
2647M	Výpočetní technika	2756	14,8%	16,0%	13,8%
Celkem M	Průměr	87965	14,8%	16,3%	15,2%
6443M	Ekonomika odvětví (oborů)	1210	14,5%	17,5%	14,4%
6341M	Ekonomika a podnikání	24465	12,0%	13,5%	12,1%
2643M	Elektronika	1969	11,6%	12,9%	12,8%
7531M	Předškolní a mimoškolní pedagogika	1396	8,2%	8,8%	9,9%
7842M	Lyceum	716	6,8%	7,6%	7,7%
5341M	Ošetrovatelství	6124	3,8%	4,9%	3,1%
5343M	Laborant ve zdravotnictví	995	3,5%	5,1%	3,5%

Z tabulky jsou zřejmé **kmenové obory** s nejvyšší mírou nezaměstnanosti z pohledu dvou hodnot míry nezaměstnanosti: Míry N(1) a Míry N(2), podle které jsou kmenové obory sestupně seřazeny. Z pohledu Míry N(1) se zde navíc objevují údaje jak za duben 2003, tak i za duben 2002, což nám umožňuje udělat si obrázek o vývoji míry nezaměstnanosti jednotlivých kmenových oborů z časového hlediska. Podle Míry N(2) v současné době nejvyšší míru nezaměstnanosti nacházíme v rámci kmenových oborů: Pozemní stavitelství a tradičně již Obecné zemědělství. Podle ukazatele Míry N(1) v posledním roce k vyšším nadprůměrným hodnotám směřovaly zejména kmenové obory: Servis a opravy strojů a zařízení; Provoz, organizace a ekonomika dopravy a Obecné zemědělství. Z kmenových oborů s vyšší mírou nezaměstnanosti do oblasti pod průměrem směřovaly v posledním roce kmenové obory: Strojírenství a Výpočetní technika. Rovněž poměrně příznivě se vyvíjela situace kmenového oboru Elektrotechnika.

Nejnižší hodnoty míry nezaměstnanosti jsou patrné zejména u kmenových oborů: Laborant ve zdravotnictví, Ošetřovatelství, Lycea a Předškolní a mimoškolní pedagogika. O něco vyšší hodnoty potom dosahují: Elektronika a Ekonomika a podnikání (v něm je začleněn obor Obchodní akademie). Považujeme za potřebné upozornit na skutečnost, že hodnota míry nezaměstnanosti oboru Obchodní akademie je ve všech ukazatelích podprůměrná a s výjimkou kmenového oboru Elektronika podstatně nižší než je míra nezaměstnanosti u všech technických oborů. Podle ukazatele Míry N(1) je zřejmé, že se nezaměstnanost maturantů u většiny kmenových oborů v posledním roce v odlišném rozsahu mírně zvyšovala.

5.4. Nezaměstnanost absolventů - studijní obory VOŠ

V této kategorii vzdělání jsou zařazeni absolventi, kteří se připravovali ve dvou až tříapůlletých studijních oborech VOŠ. Jedná se historicky o nejmladší kategorii vzdělání, ve které se vyšší počty absolventů začaly objevovat v roce 1998. Do této kategorie přísluší i relativně malý počet absolventů konzervatoří.

V roce 2000 absolvovalo celkově 7 904 absolventů VOŠ. V roce 2001 se jednalo o 7 886 absolventů VOŠ a v roce 2002 o 6 909 absolventů VOŠ. V porovnání s rokem 2001 došlo k poměrně velkému poklesu absolventů této kategorie vzdělání, který lze rovněž očekávat i v roce 2003 (počet žáků v posledních ročnících studia v kategorii N je ve školním roce 2002/2003 nižší⁵² oproti školnímu roku 2001/2002).

Průměrná **míra nezaměstnanosti u absolventů VOŠ** v dubnu 2001 činila 8,0 %, v dubnu 2002 – 9,9 % a v dubnu 2003 dosahuje **10,6 %**. Za poslední tři roky nezaměstnanost absolventů VOŠ tedy mírně vzrostla. Ačkoli se v roce 2002 snížil počet absolventů této kategorie vzdělání, počet nezaměstnaných absolventů v dubnu 2003 zůstal zhruba stejný jako v dubnu předchozího roku⁵³.

Průměrná míra nezaměstnanosti absolventů VOŠ v září 2000 činila 15,3 %, v září 2001 – 15,6 % a v září 2002 dosahovala k 17,4 %. Záříjové hodnoty míry nezaměstnanosti jsou vždy vyšší, než hodnoty dubnové. I zde je v září 2002 patrný vliv nízkého počtu absolventů VOŠ v roce 2002.

---

⁵² Nižší počet absolventů této kategorie vzdělání ve roce 2003 bude nepřímo částečně zapříčiněn zavedením povinné devítileté školní docházky v roce 1996.

⁵³ Zvýšená hodnota míry nezaměstnanosti v dubnu 2003 je s velkou pravděpodobností poznamenána nízkým počtem absolventů v roce 2002. Míra nezaměstnanosti absolventů je počítána jako podíl počtu nezaměstnaných absolventů k celkovému počtu absolventů za poslední dva roky. Ačkoli počet nezaměstnaných absolventů VOŠ v dubnu 2003 (1 573) zůstává srovnatelný s počtem nezaměstnaných absolventů VOŠ v dubnu 2002 (1 561), nižší počet absolventů v roce 2002 vede ke zvýšení hodnoty míry nezaměstnanosti.

Tabulka 5.4.1 Přehled o nezaměstnanosti absolventů VOŠ od září 2000 do dubna 2003

Studijní obory VOŠ	celkem						technické-2,3						zdravotnické-5					
	IX.00	IV.01	IX.01	IV.02	IX.02	IV.03	IX.00	IV.01	IX.01	IV.02	IX.02	IV.03	IX.00	IV.01	IX.01	IV.02	IX.02	IV.03
Absolventů 1999+2000	14 481	14 481					1 396	1 396					3 170	3 170				
Absolventů 2000+2001			15 790	15 790					1 507	1 507					3 658	3 658		
Absolventů 2001+2002					14 795	14 795						1 461	1 461				3 328	3 328
Nezaměstnaných absolv.	2 222	1 153	2 467	1 561	2 579	1 573	297	226	340	317	378	272	238	71	276	104	279	116
Míra nezaměstnanosti	15,3%	8,0%	15,6%	9,9%	17,4%	10,6%	21,3%	16,2%	22,6%	21,0%	25,9%	18,6%	7,5%	2,2%	7,5%	2,8%	8,4%	3,5%
Podíl nezam.nad 6 měs.	18,8%	48,8%	18,4%	47,9%	23,7%	51,9%	32,7%	50,0%	31,8%	50,2%	43,4%	58,5%	3,4%	49,3%	7,6%	50,0%	15,1%	48,3%
Změna MN od minula (p.b.)	3,3	-7,3	7,6	-5,7	7,5	-6,8	-1,8	-5,1	6,4	-1,6	4,9	-7,3	4,8	-5,3	5,3	-4,7	5,6	-4,9
Změna MN meziroční (p.b.)	-2,3	-4	0,3	1,9	1,8	0,7	-3,5	-6,9	1,3	4,8	3,3	-2,4	-0,7	-0,5	0	0,6	0,9	0,7

Studijní obory VOŠ	společenskovědní-6,7					
kategorie N	IX.00	IV.01	IX.01	IV.02	IX.02	IV.03
Absolventů 1999+2000	8 096	8 096				
Absolventů 2000+2001			8 773	8 773		
Absolventů 2001+2002					8 229	8 229
Nezaměstnaných absolv.	1 440	703	1 568	920	1 619	950
Míra nezaměstnanosti	17,8%	8,7%	17,9%	10,5%	19,7%	11,5%
Podíl nezam.nad 6 měs.	18,2%	49,6%	15,9%	46,5%	20,4%	50,9%
Změna MN od minula (p.b.)	4,9	-9,1	9,2	-7,4	9,2	-8,2
Změna MN meziroční (p.b.)	-2,4	-4,2	0,1	1,8	1,8	1,0

V základním členění na technické, zemědělské, zdravotnické a společenskovědní obory vzdělání je zřejmé, že **nejnižší míry nezaměstnanosti** (a nejmenší počty nezaměstnaných absolventů) **tradičně dosahují zdravotnické obory (3,5 %)**⁵⁴, kde v roce 2002 absolvovalo 1 514 absolventů VOŠ. Největší počty absolventů zdravotnických oborů se připravují v oborech: *Diplomovaná všeobecná sestra, Diplomovaný oční technik a Diplomovaný fyzioterapeut.*

Nízkou míru nezaměstnanosti rovněž mají **společenskovědní obory (11,5 %)**⁵⁵, které jsou zároveň na absolventy nejpočetnější skupinou oborů (rok 2002 – 3 827 absolventů VOŠ). Nejvyšší počty absolventů společenskovědních oborů se nacházejí ve skupinách oborů (*a oborech*):

- 63 Ekonomika a administrativa (1 319 absolventů VOŠ)⁵⁶
v oborech Firemní management, Finance a řízení a Bankovníctví
- 75 Pedagogika, učitelství a sociální péče (836 absolventů VOŠ)
v oborech Sociální práce, Sociální Pedagogika a Sociálně právní činnost
- 68 Právo, právní a veřejnosprávní činnosti (593 absolventů VOŠ)
zejména v oboru Správní činnost
- 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus (581 absolventů VOŠ)
zejména v oboru Cestovní ruch

Zvýšenou míru nezaměstnanosti nacházíme v **technických oborech (18,6 %)**, kde v roce 2002 absolvovalo 698 absolventů VOŠ. Vzhledem k nízkému počtu absolventů, kterých je zhruba 5,5krát méně než absolventů VOŠ společenskovědních oborů, se opět potvrzuje, že ne vždy nízký počet absolventů znamená i jejich nízkou nezaměstnanost. Největší počty absolventů technických oborů se připravují ve skupinách (*a oborech*):

- 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (331 absolventů VOŠ)
v oborech Počít. podpora v řízení, Aplikace výpočetní techniky a Počítačové systémy
- 23 Strojírenství a strojírenská výroba (94 absolventů VOŠ)
v oborech Strojírenství, Strojírenství se zaměřením na počítače a CNC techniku a Diagnostika silničních vozidel

⁵⁴ Podobně jako na sekundární úrovni vzdělání.

⁵⁵ Mezi společenskovědní obory zahrnujeme rovněž skupinu oborů 63 Ekonomika a administrativa.

⁵⁶ Údaje o počtech absolventů jsou uváděny za rok 2002.

Nejvyšší míru nezaměstnanosti v roce 2003 nacházíme v **zemědělských oborech (23,1 %)**, kde v roce 2002 absolvovalo 243 absolventů VOŠ. Nejvyšší počty absolventů se vyskytují v oborech: *Agroturistika, Zemědělský manažer a Obnova a rozvoj venkova*.

Podrobnější údaje o situaci a vývoji nezaměstnanosti absolventů ve studijních oborech VOŠ (kategorie N) poskytuje celkový přehled uvedený v tabulce 5.4.2. V něm jsou za duben 2002 a 2003 z hlediska členění podle skupin oborů uvedeny následující skutečnosti:

➤ **údaje o jednotlivých skupinách oborů**

- **Počet** - počet nezaměstnaných absolventů⁵⁷
- **Míra nez.** - míra nezaměstnanosti absolventů (počet nezaměstnaných absolventů k celkovému počtu absolventů za poslední dva školní roky)
- **Disp** - počet disponibilních nezaměstnaných absolventů (tj. počet nezaměstnaných absolventů, kteří mohou ihned nastoupit do zaměstnání; nejsou zde ženy na mateřské dovolené, absolventi ve výkonu vojenské, náhradní vojenské služby, ve výkonu trestu apod.)
- **MN-Disp** - míra nezaměstnanosti disponibilních absolventů (počet disponibilních nezaměstnaných absolventů k celkovému počtu absolventů za poslední dva školní roky)
- **Nad 6M** - počet nezaměstnaných absolventů, kteří jsou v evidenci déle než 6 měsíců
- **Podíl-6M** - podíl nezaměstnaných absolventů, kteří jsou v evidenci déle než 6 měsíců z celkového počtu nezaměstnaných absolventů

➤ **pořadí skupin oborů podle počtu disponibilních nezaměstnaných absolventů**

➤ **pořadí skupin oborů podle míry nezaměstnanosti disponibilních absolventů**

Na rozdíl od předchozích vydání se tentokrát v této části publikace zaměřujeme především na počty disponibilních a míry disponibilních nezaměstnaných absolventů. Je tomu tak proto, že tyto ukazatele v porovnání s klasickými počty nezaměstnaných a mírami nezaměstnanosti absolventů mají přesnější vypovídací schopnost o situaci absolventů na trh práce. V tomto případě jsou do statistik zahrnuti skutečně pouze ti, kteří mohou ihned nastoupit do zaměstnání, tedy ti, kteří se aktuálně pohybují mezi nezaměstnanými a aktivně hledají uplatnění na trhu práce.⁵⁸

Průměrná disponibilní míra nezaměstnanosti v dubnu 2002 činila 8,1 % a v dubnu 2003 dosahuje **8,9 %**. Na předním místě s velmi **vysokou mírou disponibilní nezaměstnanosti** se nachází skupina oborů 41 Zemědělství a lesnictví (19,2 %). Na dalších místech byly zaznamenány některé na absolventy méně početné technické obory: 29 Potravinářství a potravinářská chemie (14,6 %), 37 Doprava a spoje (14,6 %), 23 Strojírenství a strojírenská výroba (14,3 %) a 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie (13,9 %). Mírně nadprůměrné míry disponibilní nezaměstnanosti jsou patrné ve skupinách oborů s nejvyššími počty absolventů této kategorie vzdělání: 63 Ekonomika a administrativa (11,9 %), 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (11,8 %), 65 Gastronomie, hotelnictví, turismus (10,7 %) a 68 Právo, právní a veřejnosprávní činnosti (10,5 %).

---

⁵⁷ Někteří z absolventů v průběhu dvou let, během kterých jsou evidováni na úřadech práce, nastoupí na mateřskou dovolenou, nastoupí do výkonu vojenské, náhradní vojenské služby, do výkonu trestu apod. Nadále jsou však evidováni na úřadech práce jako nezaměstnaní, což částečně zkresluje počet nezaměstnaných absolventů na trhu práce.

⁵⁸ Data tohoto charakteru jsou zjišťována od roku 2002, v dřívějších letech nebyla k dispozici.

Tabulka 5.4.2 Přehled o nezaměstnanosti absolventů VOŠ (kategorie KKV je N) v dubnu 2002, 2003

kategorie N	Stav - duben 2002		Stav - duben 2003				Stav - duben 2002		Stav - duben 2003	
	Disp	MN-Disp	Počet	Míra nez.	Disp	MN-Disp	Nad 6M	Podíl-6M	Nad 6M	Podíl-6M
VOŠ - CELKEM	1 278	8,1%	1 573	10,6%	1 320	8,9%	748	47,9%	817	51,9%
16 Ekologie a ochr. ŽP	25	14,7%	20	12,7%	16	10,2%	13	48,1%	14	70,0%
Techn.obory	188	12,5%	272	18,6%	180	12,3%	159	50,2%	159	58,5%
23 Strojírenství a str.vyr.	39	14,7%	51	19,8%	37	14,3%	31	42,5%	20	39,2%
26 Elektr.,telekom.a VT	83	11,1%	125	18,1%	81	11,8%	85	59,4%	82	65,6%
29 Potravinářství a p.ch.	21	18,9%	16	19,5%	12	14,6%	7	31,8%	6	37,5%
33 Zprac.dřeva a hud.n.	4	6,5%	8	13,3%	5	8,3%	4	66,7%	4	50,0%
36 Stavebnictví, g.a k.	21	12,1%	44	25,4%	24	13,9%	18	43,9%	28	63,6%
37 Doprava a spoje	5	20,0%	6	14,6%	6	14,6%	4	66,7%	3	50,0%
39 Spec.a interd.ob.	1	1,4%	12	11,9%	6	5,9%	8	80,0%	10	83,3%
41 Zemědělství a lesn.	82	16,8%	117	23,1%	97	19,2%	44	43,6%	52	44,4%
53 Zdravotnictví	84	2,3%	116	3,5%	93	2,8%	52	50,0%	56	48,3%
Společ.ob.a služby	819	9,3%	950	11,5%	846	10,3%	428	46,5%	484	50,9%
63 Ekonomika a adm.	399	10,8%	408	13,5%	362	11,9%	201	43,9%	170	41,7%
64 Podnikání v ob.	51	7,0%	77	11,6%	67	10,1%	28	41,2%	27	35,1%
65 Gastron.,hotel.a tur.	93	8,4%	132	11,7%	121	10,7%	48	47,5%	73	55,3%
66 Obchod	28	15,8%	7	4,8%	7	4,8%	4	14,3%	2	28,6%
68 Právní a veřejn.činn.	112	12,0%	145	12,4%	123	10,5%	84	68,3%	106	73,1%
72 Public.,knihov.a inf.	25	7,3%	28	7,9%	25	7,1%	2	8,0%	11	39,3%
75 Pedag.,učitel.a soc.p.	103	6,0%	130	7,7%	121	7,2%	56	51,9%	79	60,8%
82 Umění a užité umění	72	6,0%	95	8,5%	85	7,6%	49	58,3%	52	54,7%

VOŠ - pořadí podle počtu disponibilních nezaměstnaných absolventů

Stav - duben 2002	Disp	MN-Disp	Stav - duben 2003	Disp	MN-Disp
VOŠ - CELKEM	1278	8,1%	VOŠ - CELKEM	1320	8,9%
63 Ekonomika a adm.	399	10,8%	63 Ekonomika a adm.	362	11,9%
68 Právní a veřejn.činn.	112	12,0%	68 Právní a veřejn.činn.	123	10,5%
75 Pedag.,učitel.a soc.p.	103	6,0%	65 Gastron.,hotel.a tur.	121	10,7%
65 Gastron.,hotel.a tur.	93	8,4%	75 Pedag.,učitel.a soc.p.	121	7,2%
53 Zdravotnictví	84	2,3%	41 Zemědělství a lesn.	97	19,2%
26 Elektr.,telekom.a VT	83	11,1%	53 Zdravotnictví	93	2,8%
41 Zemědělství a lesn.	82	16,8%	82 Umění a užité umění	85	7,6%
82 Umění a užité umění	72	6,0%	26 Elektr.,telekom.a VT	81	11,8%
64 Podnikání v ob.	51	7,0%	64 Podnikání v ob.	67	10,1%
23 Strojírenství a str.vyr.	39	14,7%	23 Strojírenství a str.vyr.	37	14,3%
66 Obchod	28	15,8%	72 Public.,knihov.a inf.	25	7,1%
16 Ekologie a ochr. ŽP	25	14,7%	36 Stavebnictví, g.a k.	24	13,9%
72 Public.,knihov.a inf.	25	7,3%	16 Ekologie a ochr. ŽP	16	10,2%
29 Potravinářství a p.ch.	21	18,9%	29 Potravinářství a p.ch.	12	14,6%
36 Stavebnictví, g.a k.	21	12,1%	66 Obchod	7	4,8%
37 Doprava a spoje	5	20,0%	37 Doprava a spoje	6	14,6%
33 Zprac.dřeva a hud.n.	4	6,5%	39 Spec.a interd.ob.	6	5,9%
39 Spec.a interd.ob.	1	1,4%	33 Zprac.dřeva a hud.n.	5	8,3%

VOŠ - pořadí podle míry nezaměstnanosti disponibilních absolventů

Stav - duben 2002	Disp	MN-Disp	Stav - duben 2003	Disp	MN-Disp
VOŠ - CELKEM	1278	8,1%	VOŠ - CELKEM	1320	8,9%
37 Doprava a spoje	5	20,0%	41 Zemědělství a lesn.	97	19,2%
29 Potravinářství a p.ch.	21	18,9%	29 Potravinářství a p.ch.	12	14,6%
41 Zemědělství a lesn.	82	16,8%	37 Doprava a spoje	6	14,6%
66 Obchod	28	15,8%	23 Strojírenství a str.vyr.	37	14,3%
23 Strojírenství a str.vyr.	39	14,7%	36 Stavebnictví, g.a k.	24	13,9%
16 Ekologie a ochr. ŽP	25	14,7%	63 Ekonomika a adm.	362	11,9%
36 Stavebnictví, g.a k.	21	12,1%	26 Elektr.,telekom.a VT	81	11,8%
68 Právní a veřejn.činn.	112	12,0%	65 Gastron.,hotel.a tur.	121	10,7%
26 Elektr.,telekom.a VT	83	11,1%	68 Právní a veřejn.činn.	123	10,5%
63 Ekonomika a adm.	399	10,8%	16 Ekologie a ochr. ŽP	16	10,2%
65 Gastron.,hotel.a tur.	93	8,4%	64 Podnikání v ob.	67	10,1%
72 Public.,knihov.a inf.	25	7,3%	33 Zprac.dřeva a hud.n.	5	8,3%
64 Podnikání v ob.	51	7,0%	82 Umění a užité umění	85	7,6%
33 Zprac.dřeva a hud.n.	4	6,5%	75 Pedag.,učitel.a soc.p.	121	7,2%
82 Umění a užité umění	72	6,0%	72 Public.,knihov.a inf.	25	7,1%
75 Pedag.,učitel.a soc.p.	103	6,0%	39 Spec.a interd.ob.	6	5,9%
53 Zdravotnictví	84	2,3%	66 Obchod	7	4,8%
39 Spec.a interd.ob.	1	1,4%	53 Zdravotnictví	93	2,8%

Ve skupinách oborů s **nejnižší mírou disponibilní nezaměstnanosti** se tradičně objevuje skupina oborů 53 Zdravotnictví (2,8 %). Dále je to na absolventy méně početná skupina oborů 66 Obchod (4,8 %)⁵⁹ a skupina oborů 39 Speciální a interdisciplinární obory (5,9 %). Pod hranicí 10 % se dále nacházejí na absolventy dvě velmi početné skupiny oborů 75 Pedagogika, učitelství a sociální péče (7,2 %) a 82 Umění a užité umění (7,6 %). Pod průměrnou hodnotou 8,9 % se rovněž nacházejí skupiny oborů s necelými šesti sty absolventy ročně – 65 Gastronomie, hotelnictví, turismus (10,7 %) a 68 Právo, právní a veřejnosprávní činnosti (10,5 %).

Pozornost si zaslouží i údaje o počtech a podílech absolventů, kteří jsou **vidováni na úřadech práce déle než 6 měsíců**. Absolventi VOŠ jsou dlouhodobou nezaměstnaností ohroženi v menším měřítku než absolventi jiných kategorií vzdělání. I tak však hodnota **podílu absolventů, kteří jsou evidováni déle než šest měsíců u absolventů VOŠ činí 51,9 %** a hodnotové rozpětí dosahuje intervalu 28,6 % - 83,3 %⁶⁰. Nejvyšší hodnoty tohoto ukazatele nacházíme u skupiny s malým počtem absolventů - 39 Speciální a interdisciplinární obory (83,3 %).⁶¹ Vysoké hodnoty dosahují rovněž 68 Právo, právní a veřejnosprávní činnosti, kde se jedná o 73,1 %, a 16 Ekologie a ochrana životního prostředí (70,0 %). Z těchto skupin oborů lze za problematickou označit zejména Právo, právní a veřejnosprávní činnosti, neboť jde o skupinu se značným počtem absolventů. Na čtvrtém a pátém místě se nalézají skupiny oborů 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (65,6 %) a 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie (63,6 %). Nejnižší hodnotu podílu uchazečů o zaměstnání s délkou evidence větší než 6 měsíců vykazují skupiny oborů: 66 Obchod (28,6 %), 64 Podnikání v oborech (35,1 %), 29 Potravinářství a potravinářská chemie (37,5 %), 23 Strojírenství a strojírenská výroba (39,2 %) a 72 Publicistika, knihovnictví a informatika (39,3 %). Nízkých hodnot dosahují na absolventy VOŠ nejpočetnější skupiny oborů 63 Ekonomika a administrativa (41,7 %) a 53 Zdravotnictví (48,3 %).

Příznivější je situace absolventů zemědělských oborů (v tomto směru se VOŠ výrazně odlišují od ostatních kategorií vzdělání), přestože u nich byla naměřena nejvyšší míra disponibilní nezaměstnanosti (a ve srovnání s dubnem 2002 došlo ještě k jejímu mírnému nárůstu), podíl dlouhodobě nezaměstnaných představuje 44,4 %. Vysoká míra nezaměstnanosti tedy ještě nemusí znamenat vysokou dlouhodobou nezaměstnanost a naopak i při nízké míře nezaměstnanosti se mohou v dlouhodobém horizontu vyskytovat vážné problémy s hledáním pracovního uplatnění.

Podrobnější náhled do problematiky míry nezaměstnanosti studijních oborů VOŠ (zejména společenskovedních a zdravotnických) nám umožní sledování údajů za jednotlivé kmenové obory uvedených v tabulce 5.4.3). Hodnoty ukazují velké rozdíly v míře nezaměstnanosti v jednotlivých kmenových oborech. Vzhledem k tomu, že získávané údaje nejsou zatím dost přesné, neuvádíme údaje o kmenových oborech s nízkými počty absolventů. Pro upřesnění a objektivní obraz o míře nezaměstnanosti jsou v tabulce 5.4.3 uvedeny hodnoty počtu absolventů a míry nezaměstnanosti pro kmenové obory s větším počtem

---

⁵⁹ 66 Obchod Skupina oborů je na absolventy velmi málo početnou skupinou (rok 2002 – 59 absolventů VOŠ), proto je třeba na hodnotu míry disponibilní nezaměstnanosti této skupiny oborů pohlížet s určitou rezervou.

⁶⁰ Obě tyto hodnoty jsou dosaženy ve skupinách oborů, jejichž počet absolventů za rok nepřesáhne 100. Klasické intervalové rozpětí absolventů VOŠ, kteří jsou nezaměstnaní déle než šest měsíců, se pohybuje mezi 40 % - 65 %.

⁶¹ Skupina oborů 39 Speciální a interdisciplinární obory měla v dubnu 2003 - 12 nezaměstnaných absolventů, z toho 10 absolventů bylo evidováno déle než šest měsíců. Jedná se o velmi nízké počty nezaměstnaných absolventů.

absolventů. Počet těchto kmenových oborů je volen tak, aby zahrnovaly nejméně 85 % absolventů dané kategorie vzdělání.

- **Abs01+02** - součet za roky 2001 a 2002
- **Míra N(2)** – míra nezaměstnanosti absolventů N(2) představuje poměr počtu nezaměstnaných absolventů k celkovému počtu absolventů za poslední dva roky. Podle této hodnoty jsou obory seřazeny.
- **Míra N(1)** - míra nezaměstnanosti absolventů N(1) představuje poměr počtu nezaměstnaných absolventů od minulého dubnového šetření k počtu absolventů za poslední rok, jde tedy o míru nezaměstnanosti absolventů posledního roku.

Tabulka 5.4.3 Přehled pořadí kmenových oborů podle míry nezaměstnanosti (kategorie KKOV je N) v dubnu 2002, 2003

VOŠ - kategorie N		řazeno podle celkové míry N(2)			2002
		Stav - duben 2003			
KKOV	KOBOR	Abs01+02	Míra N(2)	Míra N(1)	Míra N(1)
4131N	Zemědělství	439	25,5%	29,4%	30,7%
2631N	Výpočetní technika a informační technologie	608	18,1%	20,1%	24,9%
6341N	Ekonomika a podnikání	1943	14,5%	18,3%	19,4%
6841N	Obecně právní činnost	680	12,8%	14,7%	16,2%
6843N	Veřejnosprávní činnost	421	11,9%	11,8%	15,9%
6431N	Management firem	663	11,6%	17,2%	11,6%
6343N	Finančnictví a bankovníctví	1089	11,4%	15,0%	13,7%
6542N	Hotelnictví a turismus	1012	11,0%	12,9%	8,5%
	CELKEM	14795	10,6%	13,2%	12,9%
7241N	Informační služby, knihovnictví	260	9,2%	13,8%	13,9%
7531N	Předškolní a mimoškolní pedagogika	225	8,4%	14,5%	4,3%
7541N	Sociální činnost	1083	8,2%	11,5%	7,0%
8241N	Výtvarná a uměleckořemeslná tvorba	211	7,6%	10,0%	21,6%
5345N	Specializace ve zdravotnictví	372	6,5%	8,5%	12,0%
7532N	Sociální práce a sociální pedagogika	382	5,8%	7,0%	5,1%
8244N	Hudba	455	5,3%	7,9%	3,3%
5344N	Technik ve zdravotnictví	197	4,1%	3,2%	8,1%
5341N	Ošetrovatelství	1936	3,0%	4,0%	3,1%
5342N	Rehabilitace	823	2,8%	3,0%	2,8%

Z tabulky jsou zřejmé **kmenové obory** s nejvyšší mírou nezaměstnanosti z pohledu dvou hodnot míry nezaměstnanosti: Míry N(1) a Míry N(2), podle které jsou kmenové obory sestupně seřazeny. Z pohledu Míry N(1) se zde navíc objevují údaje jak za duben 2003, tak i za duben 2002, což nám umožňuje udělat si obrázek o vývoji míry nezaměstnanosti jednotlivých kmenových oborů z časového hlediska. Podíváme-li se na datové sloupce – Míru N(1) a Míru N(2), vidíme, že u obou měř jsou jednoznačně na prvních místech kmenové obory: Zemědělství; Výpočetní technika a informační technologie a Ekonomika a podnikání. Podle Míry N(2) nejvyšší nezaměstnaností trpí výše zmiňované kmenové obory včetně kmenového oboru Obecně právní činnost. Podle ukazatele Míry N(1) v posledním roce k vyšším nadprůměrným hodnotám směřovaly zejména kmenové obory: Zemědělství; Výpočetní technika a informační technologie, Ekonomika a podnikání a Management firem. Z kmenových oborů s vyšší mírou nezaměstnanosti do oblasti pod průměrem směřoval v posledním roce pouze kmenový obor Hotelnictví a turismus.

Podle Míry N(2) nejnižší hodnoty míry nezaměstnanosti jsou patrné zejména u kmenových oborů: Rehabilitace, Ošetrovatelství a Technik ve zdravotnictví. O něco vyšší hodnoty potom dosahují: Hudba, Sociální práce a sociální pedagogika a Specializace ve zdravotnictví. Podle ukazatele Míry N(1) se nezaměstnanost absolventů VOŠ na trhu práce u většiny kmenových oborů v posledním roce v odlišném rozsahu mírně zvyšovala.

Ve skupině 23 Strojírenství, která působí problematicky z hlediska celku skupin oborů, není v tabulce 5.4.3 zastoupen žádný kmenový obor. Je to proto, že se celkově jedná o malé

počty absolventů a při rozdělení na kmenové obory nejsou příslušné strojírenské kmenové obory do výběru, který pokrývá 85 % absolventů, zahrnuty.

5.5. Nezaměstnanost absolventů - studijní obory VŠ

Přestože tato publikace je zaměřena zejména na analýzu uplatnění absolventů středoškolského vzdělání na trhu práce, neznamená to, že bychom se neměli zmínit několika větami o kategorii vysokoškolského vzdělání. V této kategorii vzdělání jsou zařazeni absolventi prezenčního (denního) studia, kteří mají občanství ČR a připravovali se v bakalářském, magisterském, navazujícím magisterském nebo doktorském studiu.

V roce 2000 absolvovalo celkově 24 393 absolventů VŠ. V roce 2001 se jednalo o 25 298 absolventů VŠ a v roce 2002 o 26 273 absolventů VŠ⁶². Od roku 2000 můžeme tedy pozorovat pozvolný nárůst absolventů této kategorie vzdělání. Průměrná **míra nezaměstnanosti u absolventů VŠ** v dubnu 2001 činila 5,1 %, v dubnu 2002 – 6,3 % a v dubnu 2003 dosahuje **6,7 %**. Za poslední tři roky nezaměstnanost absolventů VŠ mírně vzrostla.

V základním oborovém členění je tradičně **nejnižší míra nezaměstnanosti ve Zdravotnictví, lékařských a farmaceutických vědách (2,4 %)**, kde v roce 2002 ukončilo studium 1 641 absolventů VŠ. Další skupinou oborů s nízkou mírou nezaměstnanosti a s největším počtem absolventů jsou **Společenské vědy, nauky a služby (5,6 %)**, kde v roce 2002 absolvovalo 14 289 absolventů VŠ (více než polovina absolventů VŠ). Absolventů této kategorie vzdělání je téměř 2krát více než absolventů oborů technických a 11,5krát více než absolventů oborů zemědělských. Nejvyšší počty absolventů se nacházejí ve skupinách oborů:

62 Ekonomie (6 695 absolventů VŠ)⁶³

75 Pedagogika, učitelství, sociální péče (3 206 absolventů VŠ)

68 Právo, právní a veřejnosprávní činnosti (1 394 absolventů VŠ)

Další skupinou oborů s nízkou mírou nezaměstnanosti jsou **Vědy a nauky o kultuře a umění (5,9 %)**, kde v roce 2002 ukončilo studium 866 absolventů VŠ.

Nejblíže ze skupin oborů vyšších než průměr 6,7 % v dubnu 2003, měly **Přírodní vědy a nauky (7,0 %)** s počtem absolventů 1 776 ve školním roce 2001/2002, kde nejvyšší počty absolventů se nacházejí ve skupinách oborů:

18 Informatické obory (447 absolventů VŠ)

15 Biologické obory (410 absolventů VŠ)

Druhou na absolventy nejpočetnější skupinou jsou **Technické vědy a nauky (9,4 %)** s počtem 6 622 absolventů v roce 2002 (což je více než čtvrtina z celkového počtu absolventů VŠ), kde největší zastoupení mají:

26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (1 539 absolventů VŠ)

23 Strojírnoství a strojírenská výroba (1 426 absolventů VŠ)

36 Stavebnictví, geodézie a kartografie (1 233 absolventů VŠ)⁶⁴

---

⁶² 6 148 absolventů bakalářského studia (kategorie R), 19 900 absolventů magisterského a navazujícího magisterského studia (kategorie T) a 225 absolventů doktorského studia (kategorie V).

⁶³ Údaje o počtech absolventů jsou uváděny za rok 2002.

⁶⁴ Všechny ostatní obory jsou zastoupeny již podstatně méně.

Nejvyšší nezaměstnanost absolventů VŠ se tradičně objevuje v Zemědělství a lesnictví (10,4 %), kde v roce 2002 ukončilo studium 1 010 absolventů. Nejvyšší počty se nacházejí zejména v oborech: Zemědělské inženýrství, Zemědělská specializace a Lesní inženýrství.

Podrobnější údaje o situaci a vývoji nezaměstnanosti absolventů ve studijních oborech VŠ (kategorie R,T,V) poskytuje celkový přehled uvedený v tabulce 5.5.1. V něm jsou za duben 2002 a 2003 z hlediska členění podle skupin oborů uvedeny následující skutečnosti:

➤ **údaje o jednotlivých skupinách oborů**

- **Počet** - počet nezaměstnaných absolventů⁶⁵
  - **Míra nez.** - míra nezaměstnanosti absolventů (počet nezaměstnaných absolventů k celkovému počtu absolventů za poslední dva školní roky)
  - **Disp** - počet disponibilních nezaměstnaných absolventů (tj. počet nezaměstnaných absolventů, kteří mohou ihned nastoupit do zaměstnání; nejsou zde ženy na mateřské dovolené, absolventi ve výkonu vojenské, náhradní vojenské služby, ve výkonu trestu apod.)
  - **MN-Disp** - míra nezaměstnanosti disponibilních absolventů (počet disponibilních nezaměstnaných absolventů k celkovému počtu absolventů za poslední dva školní roky)
  - **Nad 6M** - počet nezaměstnaných absolventů, kteří jsou v evidenci déle než 6 měsíců
  - **Podíl-6M** - podíl nezaměstnaných absolventů, kteří jsou v evidenci déle než 6 měsíců z celkového počtu nezaměstnaných absolventů
- **pořadí skupin oborů podle počtu disponibilních nezaměstnaných absolventů**
- **pořadí skupin oborů podle míry nezaměstnanosti disponibilních absolventů**

---

⁶⁵ Někteří z absolventů v průběhu dvou let, během kterých jsou evidováni na úřadech práce, nastoupí na mateřskou dovolenou, nastoupí do výkonu vojenské, náhradní vojenské služby, do výkonu trestu apod. Nadále jsou však evidováni na úřadech práce jako nezaměstnaní, což částečně zkresluje počet nezaměstnaných absolventů na trhu práce.

Tabulka 5.1 Přehled o nezaměstnanosti absolventů VŠ (kategorie KKOY je R,T,V) v dubnu 2002, 2003

kategorie R+T+V	Stav - duben 2002		Stav - duben 2003				Stav - duben 2002		Stav - duben 2003	
	Disp	MN-Disp	Počet	Míra nez.	Disp	MN-Disp	Nad 6M	Podíl-6M	Nad 6M	Podíl-6M
VS - CELKEM	2242	4,5%	3460	6,7%	2529	4,9%	1554	49,8%	1713	49,5%
1 Přírodní vědy a nauky	146	4,4%	243	7,0%	180	5,2%	93	46,0%	120	49,4%
11 Matematické obory	30	8,5%	35	9,0%	26	6,7%	20	54,1%	23	65,7%
12 Geologické obory	9	8,9%	9	7,1%	9	7,1%	4	40,0%	3	33,3%
13 Geografické obory	19	5,7%	23	6,8%	19	5,6%	13	52,0%	11	47,8%
14 Chemické obory	10	2,4%	26	5,9%	18	4,1%	4	30,8%	13	50,0%
15 Biologické obory	30	4,2%	27	3,7%	23	3,1%	12	30,8%	13	48,1%
16 Ekologie a ochrana ŽP	17	6,8%	21	8,4%	13	5,2%	8	40,0%	11	52,4%
17 Fyzikální obory	4	1,9%	15	6,0%	8	3,2%	5	62,5%	10	66,7%
18 Informatické obory	27	3,0%	87	9,3%	64	6,9%	27	54,0%	36	41,4%
2,3 Technické vědy a nauky	574	4,8%	1203	9,4%	723	5,6%	599	57,5%	678	56,4%
21 Hornictví,horn.geol.,hutn	68	13,5%	71	13,4%	60	11,4%	52	62,7%	40	56,3%
23 Strojírenství, stroj.výroba	124	4,3%	283	9,8%	155	5,4%	159	63,1%	176	62,2%
26 Elektrotech.,telekom.a VT	133	4,8%	287	9,5%	133	4,4%	158	60,3%	198	69,0%
28 Tech.chemie,chemie silik.	33	3,0%	78	6,7%	51	4,4%	34	57,6%	47	60,3%
29 Potravinářství,potr.chem.	19	5,0%	28	6,8%	25	6,1%	15	57,7%	14	50,0%
31 Text.výroba a oděvnictví	36	9,7%	67	15,4%	66	15,2%	13	32,5%	20	29,9%
33 Zprac.dřeva,výr.hud.nást.	13	8,8%	27	16,6%	15	9,2%	16	57,1%	17	63,0%
35 Architektura	18	3,7%	37	7,3%	32	6,3%	7	28,0%	4	10,8%
36 Staveb., geodézie,kartografie	72	3,3%	193	8,3%	107	4,6%	79	51,3%	89	46,1%
37 Doprava a spoje	42	9,6%	82	14,0%	47	8,0%	37	52,1%	39	47,6%
39 Spec.,interdiscipl.obory	16	2,4%	50	6,2%	32	3,9%	28	70,0%	34	68,0%
4 Zeměd.lesn. a veter.vědy	182	8,8%	203	9,9%	140	6,8%	163	64,7%	133	65,5%
41 Zemědělství a lesnictví	168	9,0%	193	10,4%	132	7,1%	147	62,6%	128	66,3%
43 Veterinář.,vet.prevence	14	7,2%	10	5,3%	8	4,2%	16	94,1%	5	50,0%
5 Zdravotnictví, lékař. a farm.vědy	78	2,4%	79	2,4%	65	2,0%	42	43,8%	33	41,8%
51 Lékařské vědy	45	2,5%	42	2,5%	31	1,8%	17	29,3%	14	33,3%
52 Farmaceutické vědy	3	0,6%	5	0,9%	2	0,4%	4	100,0%	2	40,0%
53 Zdravotnictví	30	3,0%	32	3,1%	32	3,1%	21	61,8%	17	53,1%
6,7 Společ.vědy, nauky a služby	1191	4,3%	1586	5,6%	1288	4,6%	619	42,7%	685	43,2%
61 Filozofie, teologie	78	5,5%	86	5,3%	77	4,7%	36	41,4%	38	44,2%
62 Ekonomie	632	4,7%	811	6,1%	643	4,8%	312	40,3%	347	42,8%
67 Sociální vědy	44	4,3%	55	4,8%	52	4,5%	21	44,7%	20	36,4%
68 Právo.práv.,veřejnosp.čin	43	1,6%	115	4,2%	86	3,1%	38	55,9%	52	45,2%
71 Obory z oblasti historie	39	10,7%	47	10,7%	38	8,6%	22	51,2%	24	51,1%
72 Public.,knihov.,informat.	10	3,4%	14	4,2%	12	3,6%	6	60,0%	5	35,7%
73 Filologické vědy	46	4,7%	53	4,6%	49	4,3%	16	34,0%	20	37,7%
74 Těl.kult.,tělových.,sport	33	8,2%	43	9,1%	34	7,2%	14	34,1%	16	37,2%
75 Pedagog.,učit.,soc.péče	250	3,7%	338	5,2%	276	4,2%	148	46,7%	152	45,0%
77 Obory z obl.psychologie	16	5,4%	24	7,9%	21	7,0%	6	35,3%	11	45,8%
8 Vědy a nauky o kultuře, umění	52	3,8%	99	5,9%	90	5,4%	27	48,2%	51	51,5%
81 Teorie a dějiny umění	8	3,3%	25	9,0%	23	8,2%	3	37,5%	10	40,0%
82 Umění a užité umění	44	4,0%	74	5,3%	67	4,8%	24	50,0%	41	55,4%

VS - pořadí podle počtu disponibilních nezaměstnaných absolventů

Stav - duben 2002	Disp	MN-Disp	Stav - duben 2003	Disp	MN-Disp
VS - CELKEM	2242	4,5%	VS - CELKEM	2529	4,9%
62 Ekonomie	632	4,7%	62 Ekonomie	643	4,8%
75 Pedagog., učitel., soc. péče	250	3,7%	75 Pedagog., učitel., soc. péče	276	4,2%
41 Zemědělství a lesnictví	168	9,0%	23 Strojírenství, stroj.výroba	155	5,4%
26 Elektrotech., telekom. a VT	133	4,8%	26 Elektrotech., telekom. a VT	133	4,4%
23 Strojírenství, stroj.výroba	124	4,3%	41 Zemědělství a lesnictví	132	7,1%
61 Filozofie, teologie	78	5,5%	36 Staveb., geodézie, kartografie	107	4,6%
36 Staveb., geodézie, kartografie	72	3,3%	68 Právo, práv., veřejnosp. čin	86	3,1%
21 Hornictví, horn. geol., hutn	68	13,5%	61 Filozofie, teologie	77	4,7%
73 Filologické vědy	46	4,7%	82 Umění a užité umění	67	4,8%
51 Lékařské vědy	45	2,5%	31 Text.výroba a oděvnictví	66	15,2%
67 Sociální vědy	44	4,3%	18 Informatické obory	64	6,9%
82 Umění a užité umění	44	4,0%	21 Hornictví, horn. geol., hutn	60	11,4%
68 Právo, práv., veřejnosp. čin	43	1,6%	67 Sociální vědy	52	4,5%
37 Doprava a spoje	42	9,6%	28 Tech.chemie, chemie silik.	51	4,4%
71 Obory z oblasti historie	39	10,7%	73 Filologické vědy	49	4,3%
31 Text.výroba a oděvnictví	36	9,7%	37 Doprava a spoje	47	8,0%
28 Tech.chemie, chemie silik.	33	3,0%	71 Obory z oblasti historie	38	8,6%
74 Těl.kult., tělových., sport	33	8,2%	74 Těl.kult., tělových., sport	34	7,2%
11 Matematické obory	30	8,5%	35 Architektura	32	6,3%
15 Biologické obory	30	4,2%	39 Spec., interdiscipl. obory	32	3,9%
53 Zdravotnictví	30	3,0%	53 Zdravotnictví	32	3,1%
18 Informatické obory	27	3,0%	51 Lékařské vědy	31	1,8%
13 Geografické obory	19	5,7%	11 Matematické obory	26	6,7%
29 Potravinářství, potr.chem.	19	5,0%	29 Potravinářství, potr.chem.	25	6,1%
35 Architektura	18	3,7%	15 Biologické obory	23	3,1%
16 Ekologie a ochrana ŽP	17	6,8%	81 Teorie a dějiny umění	23	8,2%
39 Spec., interdiscipl. obory	16	2,4%	77 Obory z obl.psychologie	21	7,0%
77 Obory z obl.psychologie	16	5,4%	13 Geografické obory	19	5,6%
43 Veterinář., vet. prevence	14	7,2%	14 Chemické obory	18	4,1%
33 Zprac.dřeva, výr.hud.nást.	13	8,8%	33 Zprac.dřeva, výr.hud.nást.	15	9,2%
14 Chemické obory	10	2,4%	16 Ekologie a ochrana ŽP	13	5,2%
72 Public., knihov., informat.	10	3,4%	72 Public., knihov., informat.	12	3,6%
12 Geologické obory	9	8,9%	12 Geologické obory	9	7,1%
81 Teorie a dějiny umění	8	3,3%	17 Fyzikální obory	8	3,2%
17 Fyzikální obory	4	1,9%	43 Veterinář., vet. prevence	8	4,2%
52 Farmaceutické vědy	3	0,6%	52 Farmaceutické vědy	2	0,4%

VŠ - pořadí podle míry nezaměstnanosti disponibilních absolventů

Stav - duben 2002	Disp	MN-Disp	Stav - duben 2003	Disp	MN-Disp
VS - CELKEM	2242	4,5%	VS - CELKEM	2529	4,9%
21 Hornictví,horn.geol.,hutn	68	13,5%	31 Text.výroba a oděvnictví	66	15,2%
71 Obory z oblasti historie	39	10,7%	21 Hornictví,horn.geol.,hutn	60	11,4%
31 Text.výroba a oděvnictví	36	9,7%	33 Zprac.dřeva,výr.hud.nást.	15	9,2%
37 Doprava a spoje	42	9,6%	71 Obory z oblastí historie	38	8,6%
41 Zemědělství a lesnictví	168	9,0%	81 Teorie a dějiny umění	23	8,2%
12 Geologické obory	9	8,9%	37 Doprava a spoje	47	8,0%
33 Zprac.dřeva,výr.hud.nást.	13	8,8%	74 Těl.kult.,tělových.,sport	34	7,2%
11 Matematické obory	30	8,5%	41 Zemědělství a lesnictví	132	7,1%
74 Těl.kult.,tělových.,sport	33	8,2%	12 Geologické obory	9	7,1%
43 Veterinář.,vet.prevence	14	7,2%	77 Obory z obl.psychologie	21	7,0%
16 Ekologie a ochrana ŽP	17	6,8%	18 Informatické obory	64	6,9%
13 Geografické obory	19	5,7%	11 Matematické obory	26	6,7%
61 Filozofie, teologie	78	5,5%	35 Architektura	32	6,3%
77 Obory z obl.psychologie	16	5,4%	29 Potravinářství,potr.chem.	25	6,1%
29 Potravinářství,potr.chem.	19	5,0%	13 Geografické obory	19	5,6%
26 Elektrotech.,telekom.a VT	133	4,8%	23 Strojírenství, stroj.výroba	155	5,4%
62 Ekonomie	632	4,7%	16 Ekologie a ochrana ŽP	13	5,2%
73 Filologické vědy	46	4,7%	82 Umění a užité umění	67	4,8%
23 Strojírenství, stroj.výroba	124	4,3%	62 Ekonomie	643	4,8%
67 Sociální vědy	44	4,3%	61 Filozofie, teologie	77	4,7%
15 Biologické obory	30	4,2%	36 Staveb., geodézie,kartografie	107	4,6%
82 Umění a užité umění	44	4,0%	67 Sociální vědy	52	4,5%
75 Pedagog., učit.,soc.péče	250	3,7%	26 Elektrotech.,telekom.a VT	133	4,4%
35 Architektura	18	3,7%	28 Tech.chemie,chemie silik.	51	4,4%
72 Public.,knihov.,informat.	10	3,4%	73 Filologické vědy	49	4,3%
81 Teorie a dějiny umění	8	3,3%	43 Veterinář.,vet.prevence	8	4,2%
36 Staveb., geodézie,kartografie	72	3,3%	75 Pedagog., učit.,soc.péče	276	4,2%
28 Tech.chemie,chemie silik.	33	3,0%	14 Chemické obory	18	4,1%
53 Zdravotnictví	30	3,0%	39 Spec.,interdiscipl.obory	32	3,9%
18 Informatické obory	27	3,0%	72 Public.,knihov.,informat.	12	3,6%
51 Lékařské vědy	45	2,5%	17 Fyzikální obory	8	3,2%
39 Spec.,interdiscipl.obory	16	2,4%	68 Právo,práv.,veřejnosp.čin	86	3,1%
14 Chemické obory	10	2,4%	15 Biologické obory	23	3,1%
17 Fyzikální obory	4	1,9%	53 Zdravotnictví	32	3,1%
68 Právo,práv.,veřejnosp.čin	43	1,6%	51 Lékařské vědy	31	1,8%
52 Farmaceutické vědy	3	0,6%	52 Farmaceutické vědy	2	0,4%

Na rozdíl od předchozích vydání se tentokrát v této části publikace zaměřujeme především na počty disponibilních a míry disponibilních nezaměstnaných absolventů. Je tomu tak proto, že tyto ukazatele v porovnání s klasickými počty nezaměstnaných a mírami nezaměstnanosti absolventů mají přesnější vypovídací schopnost o situaci absolventů na trh práce. V tomto případě jsou do statistik zahrnuti skutečně pouze ti, kteří mohou ihned nastoupit do zaměstnání, tedy ti, kteří se aktuálně pohybují mezi nezaměstnanými a aktivně hledají uplatnění na trhu práce.⁶⁶

Průměrná disponibilní míra nezaměstnanosti v dubnu 2002 činila 4,5 % a v dubnu 2003 dosahuje 4,9 %. Míry disponibilní nezaměstnanosti se oproti dubnu 2002 u většiny skupin oborů zvýšily. Na předních místech s **vysokou mírou disponibilní nezaměstnanosti** se nalézají skupiny oborů s nízkými počty absolventů: 31 Textilní výroba a oděvnictví (15,2 %), 21 Hornictví a hutnictví (11,4 %) a 33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů (9,2 %). Soustředíme-li se na skupiny oborů, které mají za poslední dva roky součtově více jak 1000 absolventů, pak mezi skupiny, které dosahovaly nadprůměrné disponibilní míry nezaměstnanosti patřily: pouze 41 Zemědělství a lesnictví (7,1 %) a 23 Strojírenství a strojírenská výroba (5,4 %).

Na předních místech s **nejnižší mírou disponibilní nezaměstnanosti** se vyskytují, jak již bylo řečeno, skupiny: 52 Farmaceutické vědy (0,4 %), 51 Lékařské vědy (1,8 %) a 53 Zdravotnictví (3,1 %) spolu se skupinami 15 Biologické vědy (3,1 %) a 68 Právo, právní a veřejnosprávní činnosti (3,1 %). Soustředíme-li se dále na skupiny oborů, které mají za poslední dva roky součtově více jak 1000 absolventů, pak mezi skupiny, které dosahovaly podprůměrné disponibilní míry nezaměstnanosti patřily: 75 Pedagogika, učitelství, sociální péče (4,2 %), 73 Filologické vědy (4,3 %), 28 Technická chemie a chemie silikátů (4,4 %), 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (4,4 %), 67 Sociální vědy (4,5 %), 36

⁶⁶ Data tohoto charakteru jsou zjišťována od roku 2002, v dřívějších letech nebyla k dispozici.

Stavebnictví, geodézie a kartografie (4,6 %), 61 Filozofie, teologie (4,7 %), 82 Umění a užité umění (4,8 %) a 62 Ekonomie (4,8 %) ⁶⁷.

Pozornost si zaslouží i údaje o počtech a podílech absolventů, kteří jsou **evidováni na úřadech práce déle než 6 měsíců**. Absolventi VŠ jsou dlouhodobou nezaměstnaností ohroženi v mnohem menším měřítku než absolventi jiných kategorií vzdělání. I tak však hodnota podílu absolventů, kteří jsou evidováni déle než šest měsíců u absolventů VŠ činí 49,5 % ⁶⁸ a hodnotové rozpětí dosahuje intervalu 10,8 % - 69,0 % ⁶⁹. Nejvyšší hodnotu tohoto ukazatele nacházíme překvapivě u skupiny s největším počtem absolventů v rámci technických oborů – u 26 Elektrotechniky, telekomunikační a výpočetní techniky (69,0 %). Vysoké hodnoty dosahují rovněž: 39 Speciální, interdisciplinární obory (68,0 %), 17 Fyzikální obory (66,7 %), 41 Zemědělství a lesnictví (66,3 %) a 11 Matematické obory (65,7 %). Z těchto skupin oborů lze za problematickou označit zejména Zemědělství a lesnictví, neboť jde o skupinu se značným počtem absolventů. Nad hranicí šedesáti procent se dále objevují i některé na absolventy více početné skupiny technických oborů jako jsou: 23 Strojírenství a strojírenská výroba a 28 Technická chemie a chemie silikátů. Nejnižší hodnotu podílu uchazečů o zaměstnání s délkou evidence větší než 6 měsíců vykazují skupiny technických oborů 35 Architektura (10,8 %) a 31 Textilní výroba a oděvnictví (29,9 %) ⁷⁰. Nízké hodnoty dále dosahují především zdravotnické a společenskovední obory: 51 Lékařské vědy (33,3 %), 72 Publicistika, knihovnictví, informatika (35,7 %), 67 Sociální vědy (36,4 %), 74 Tělesná kultura, tělovýchova, sport (37,2 %) a 73 Filologické vědy (37,7 %).

Zemědělské, většina technických a zhruba polovina přírodních oborů dosahuje podílu absolventů nezaměstnaných déle než šest měsíců vyššího než je průměr. Většina společenskovedních a zdravotnických oborů dosahuje podílu nižšího než je průměr. ⁷¹

Podrobnější hodnocení pro jednotlivé obory vzdělání není pro vysokoškolské obory možné provést dostatečně věrohodně, protože není možné korektně zpracovat získaná data. Důvodem je hlavně neukončená revize KKOV pro obory vysokých škol.

---

⁶⁷ Přestože počet disponibilních nezaměstnaných absolventů ekonomických oborů je v této kategorii vzdělání nejvyšší, míra disponibilní nezaměstnanosti je velice nízká. Je logické, že obory s vysokými počty absolventů mohou mít i vysoké počty disponibilních nezaměstnaných absolventů, to však ještě neznamená, že jejich míra nezaměstnanosti je vysoká.

⁶⁸ Oproti dubnu 2002, kdy tento ukazatel dosahoval 49,8 %, nedošlo v tomto směru u absolventů VŠ k přílišné změně.

⁶⁹ Dolní hranice intervalu je spíše výjimečná.

⁷⁰ Ačkoli míra disponibilní nezaměstnanosti u Textilní výroby a oděvnictví je u absolventů VŠ nejvyšší, podíl nezaměstnaných déle jak šest měsíců je v této skupině oborů nízký. Dlouhodobá nezaměstnanost je zde zastoupena tedy v menším měřítku.

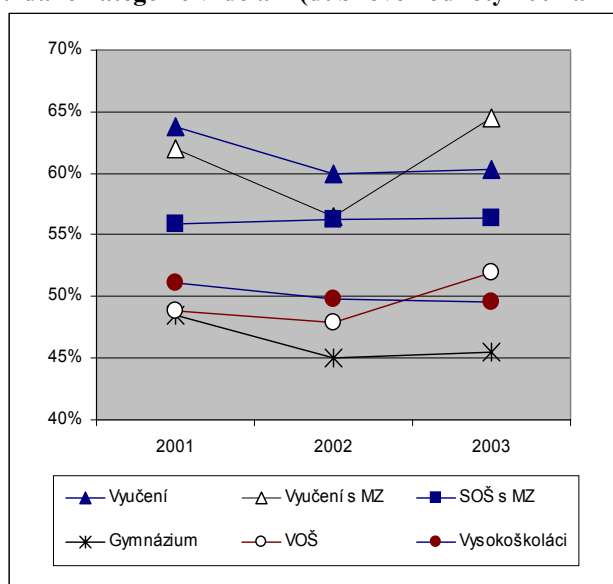
⁷¹ Výjimkou jsou 71 Obory z oblasti historie (51,1 %).

6. Dlouhodobá nezaměstnanost absolventů škol

Nezaměstnanost patří k průvodním jevům tržní ekonomiky. Nebezpečná je ze sociálního a politického pohledu především nezaměstnanost dlouhodobá. V zemích s vysokou nezaměstnaností a především s výrazným podílem dlouhodobě nezaměstnaných (zejména mladých lidí) může docházet k projevům sociální nespokojenosti, vzrůstají projevy nevíry v demokratický systém. Dlouhodobá nezaměstnanost s sebou nese několik negativních průvodních jevů:

- značné finanční náklady sociálního zabezpečení dlouhodobě nezaměstnaných,
- ekonomické ztráty (jednotlivců i společnosti) v důsledku nezaměstnanosti,
- psychologický dopad – nezaměstnaní se cítí jako osobnosti, které začínají být vylučovány ze společnosti v důsledku vyřazení z trhu práce nebo tím, že jim vstup na tento trh není vůbec umožněn - to se týká zejména absolventů škol.

Obrázek 6.1 Podíl nezaměstnaných absolventů déle než šest měsíců k celkovému počtu nezaměstnaných absolventů dané kategorie vzdělání (dubnové hodnoty 2001 až 2003)

Tabulka 6.1 Podíl dlouhodobě nezaměstnaných absolventů dané kategorie vzdělání v dubnu 2003 (včetně doplňujících základních ukazatelů)

2003	A-01+02	Počet NZ	Míra nez.	Nad 6M	Podíl-6M
Vyučení	88 353	20 014	22,7%	12 062	60,3%
Vyučení s MZ	17 792	4 446	25,0%	2 868	64,5%
SOŠ s MZ	47 818	13 121	14,9%	7 398	56,4%
Gymnázium	41 427	2 607	6,3%	1 187	45,5%
VOŠ	14 795	1 573	10,6%	817	51,9%
Vysokoškoláci	51 571	3 460	6,7%	1 713	49,5%

A-01+02 - součet počtu absolventů za poslední dva roky

Počet NZ - počet nezaměstnaných

Míra nez. - míra nezaměstnanosti absolventů

Nad 6M - počet nezaměstnaných absolventů déle než šest měsíců

Podíl-6M - podíl nezaměstnaných absolventů déle než šest měsíců k celkovému počtu nezaměstnaných absolventů dané kategorie vzdělání

Z grafu je patrné, že meziročně podíl dlouhodobé nezaměstnanosti (podíl nezaměstnaných absolventů déle než šest měsíců dané kategorie vzdělání k celkovému počtu nezaměstnaných absolventů dané kategorie vzdělání) se pohybuje v rozmezí intervalu 45 - 65 %. Nejnižšího podílu dosahují tradičně absolventi gymnázií, kteří jsou připravováni především pro studium na vysokých školách. Nízký podíl dlouhodobé nezaměstnanosti je

rovněž typický pro absolventy vyšší kategorie vzdělání – absolventy VOŠ a vysokoškoláky. S dlouhodobou nezaměstnaností se potýkají především vyučení.

V následujících tabulkách této kapitoly se budeme zabývat především podílem dlouhodobé nezaměstnanosti (podílem nezaměstnaných absolventů déle než šest měsíců dané skupiny oborů k celkovému počtu nezaměstnaných absolventů dané skupiny oborů) v jednotlivých kategoriích vzdělání. Tomuto tématu bude rovněž věnován následující komentář.⁷²

V kategorii **vyučených** se podíl dlouhodobé nezaměstnanosti v dubnu 2003 pohyboval u nejpočetnějších skupin oborů v rozmezí 57 - 63 % (viz následující tabulku). U žádné z těchto skupin nedošlo k výraznému vychýlení hodnot tohoto ukazatele za poslední tři roky.

**Tabulka 6.2 Vyučení - podíl dlouhodobě nezaměstnaných v dubnu 2003
(včetně doplňujících základních ukazatelů)**

Vyučení	A-01+02	Počet NZ	Míra nez.	Nad 6M	Podíl-6M
23 Strojrenství a str.výr.	15 676	3 623	23,1%	2 304	63,6%
26 Elektr.,telekom.a VT	8 075	1 634	20,2%	1 019	62,4%
33 Zprac.dřeva a hud.n.	6 586	1 612	24,5%	993	61,6%
36 Stavebnictví, g.a k.	7 511	2 212	29,5%	1 355	61,3%
41 Zemědělství a lesn.	6 404	1 506	23,5%	954	63,3%
63 Ekonomika a adm.	1 836	322	17,5%	194	60,2%
65 Gastron.,hotel.a tur.	17 611	4 267	24,2%	2 447	57,3%
66 Obchod	7 320	1 376	18,8%	809	58,8%
69 Osobní a prov.sl.	6 589	1 392	21,1%	862	61,9%

V kategorii **vyučení s maturitou** se podíl dlouhodobé nezaměstnanosti v dubnu 2003 pohyboval u nejpočetnějších skupin oborů v rozmezí 57 - 70 %. Z následující tabulky je patrné, že skupinou oborů s vyšším počtem absolventů a s vyšším podílem dlouhodobé nezaměstnanosti je skupina 64 Podnikání v oborech. Ačkoli zemědělské obory nemají vysoký počet absolventů v této kategorii vzdělání, jejich vysoký podíl dlouhodobé nezaměstnanosti a vyšší nadprůměrná míra nezaměstnanosti jsou pro tuto kategorii vzdělání typické.

**Tabulka 6.3 Vyučení s maturitou - podíl dlouhodobě nezaměstnaných v dubnu 2003
(včetně doplňujících základních ukazatelů)**

Vyučení s maturitou	A-01+02	Počet NZ	Míra nez.	Nad 6M	Podíl-6M
23 Strojrenství a str.výr.	1 958	436	22,3%	280	64,2%
26 Elektr.,telekom.a VT	5 138	1 213	23,6%	765	63,1%
36 Stavebnictví, g.a k.	214	78	36,4%	46	59,0%
41 Zemědělství a lesn.	253	71	28,1%	55	77,5%
63 Ekonomika a adm.	1 065	256	24,0%	163	63,7%
64 Podnikání v ob.	2 958	846	28,6%	586	69,3%
65 Gastron.,hotel.a tur.	1 076	270	25,1%	155	57,4%
66 Obchod	2 598	755	29,1%	488	64,6%

U **absolventů maturitních oborů SOŠ** se podíl dlouhodobé nezaměstnanosti v dubnu 2003 pohyboval u nejpočetnějších skupin oborů v rozmezí 50 - 66 %. Z následující tabulky je patrné, že skupinou oborů s nejvyšším podílem dlouhodobé nezaměstnanosti je skupina 75 Pedagogika, učitelství a sociální péče. S vyšším podílem dlouhodobé nezaměstnanosti se zde objevuje skupina 64 Podnikání v oborech, kde se tentokrát jedná o 1 384 absolventů SOŠ nezaměstnaných déle než šest měsíců. V této skupině oborů je rovněž vysoká míra nezaměstnanosti, což naznačuje, že situace absolventů je na trhu práce opravdu složitá. Vysoký podíl dlouhodobé nezaměstnanosti a vysokou míru nezaměstnanosti rovněž vykazuje skupina 68 Právo, právní a veřejnosprávní činnosti. V případě této skupiny oborů se míra

⁷² Následující tabulky je možno rovněž využít pro porovnání klasické míry nezaměstnanosti. V tabulkách jsou převážně uvedeny skupiny oborů s největšími počty absolventů. Skupiny absolventů s nižšími počty absolventů jsou zde uváděny spíše pro dokreslení. Při porovnávání jedné skupiny oborů mezi kategoriemi je třeba brát v úvahu celkovou nezaměstnanost každé kategorie.

nezaměstnanosti za poslední tři roky pohybovala vysoko nad průměrnou mírou nezaměstnanosti absolventů maturitních oborů SOŠ, rovněž i podíl dlouhodobé nezaměstnanosti byl v tomto období vysoký.

Tabulka 6.4 Absolventi maturitních oborů SOŠ - podíl dlouhodobě nezaměstnaných v dubnu 2003 (včetně doplňujících základních ukazatelů)

SOŠ s maturitou	A-01+02	Počet NZ	Míra nez.	Nad 6M	Podíl-6M
23 Strojírenství a str.výr.	5 588	935	16,7%	525	56,1%
26 Elektr.,telekom.a VT	8 173	1 188	14,5%	629	52,9%
36 Stavebnictví, g.a k.	5 865	933	15,9%	475	50,9%
41 Zemědělství a lesn.	4 126	790	19,1%	461	58,4%
53 Zdravotnictví	7 717	336	4,4%	167	49,7%
63 Ekonomika a adm.	24 580	2 980	12,1%	1 665	55,9%
64 Podnikání v oborech	11 960	2 345	19,6%	1 384	59,0%
65 Gastron.,hotel.a tur.	4 187	764	18,2%	432	56,5%
68 Právní a veřejn.činn.	2 951	621	21,0%	398	64,1%
75 Pedag.,učitel.a soc.p.	3 009	429	14,3%	281	65,5%

U **absolventů VOŠ** se podíl dlouhodobé nezaměstnanosti v dubnu 2003 pohyboval u nejpočetnějších skupin oborů v rozmezí 41 - 73 %. Z následující tabulky je patrné, že skupinami oborů s vyšším podílem dlouhodobé nezaměstnanosti jsou 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika a 68 Právo, právní a veřejnosprávní činnosti. V případě elektrotechnických oborů je situace o něco složitější, neboť za poslední tři roky tyto obory vykazují vysokou míru nezaměstnanosti.

Tabulka 6.5 Absolventi studijních oborů VOŠ - podíl dlouhodobě nezaměstnaných v dubnu 2003 (včetně doplňujících základních ukazatelů)

VOŠ	A-01+02	Počet NZ	Míra nez.	Nad 6M	Podíl-6M
23 Strojírenství a str.výr.	258	51	19,8%	20	39,2%
26 Elektr.,telekom.a VT	689	125	18,1%	82	65,6%
36 Stavebnictví, g.a k.	173	44	25,4%	28	63,6%
41 Zemědělství a lesn.	506	117	23,1%	52	44,4%
53 Zdravotnictví	3 328	116	3,5%	56	48,3%
63 Ekonomika a adm.	3 032	408	13,5%	170	41,7%
64 Podnikání v ob.	663	77	11,6%	27	35,1%
65 Gastron.,hotel.a tur.	1 129	132	11,7%	73	55,3%
68 Právní a veřejn.činn.	1 166	145	12,4%	106	73,1%
75 Pedag.,učitel.a soc.p.	1 690	130	7,7%	79	60,8%
82 Umění a užité umění	1 114	95	8,5%	52	54,7%

U **vysokoškoláků** se podíl dlouhodobé nezaměstnanosti v dubnu 2003 pohyboval u nejpočetnějších skupin oborů v rozmezí 41 - 69 %. Z následující tabulky je patrné, že skupinami oborů s vyšším podílem dlouhodobé nezaměstnanosti jsou 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika, 41 Zemědělství a lesnictví a 23 Strojírenství a strojírenská výroba. Všechny tři skupiny rovněž vykazují zvýšené míry nezaměstnanosti.

Tabulka 6.6 Absolventi VŠ - podíl dlouhodobě nezaměstnaných v dubnu 2003 (včetně doplňujících základních ukazatelů)

VS	A-01+02	Počet NZ	Míra nez.	Nad 6M	Podíl-6M
23 Strojírenství a str.výr.	2 878	283	9,8%	176	62,2%
26 Elektr.,telekom.a VT	3 028	287	9,5%	198	69,0%
36 Stavebnictví, g.a k.	2 316	193	8,3%	89	46,1%
41 Zemědělství a lesn.	1 862	193	10,4%	128	66,3%
5 Zdravotnictví,lékař. a farm.v.	3 288	79	2,4%	33	41,8%
62 Ekonomie	13 360	811	6,1%	347	42,8%
68 Právní a veřejn.činn.	2 734	115	4,2%	52	45,2%
75 Pedag.,učitel.a soc.p.	6 545	338	5,2%	152	45,0%

Shrňme-li poznatky týkající se dlouhodobé nezaměstnanosti, můžeme říci, že čím vyššího vzdělání absolventi dosahují, tím méně jsou ohrožováni dlouhodobou nezaměstnaností. Čím vyšší kategorií vzdělání se zabýváme, tím širší je rozmezí hodnotového intervalu podílu dlouhodobé nezaměstnanosti u nejpočetnějších skupin oborů v dané

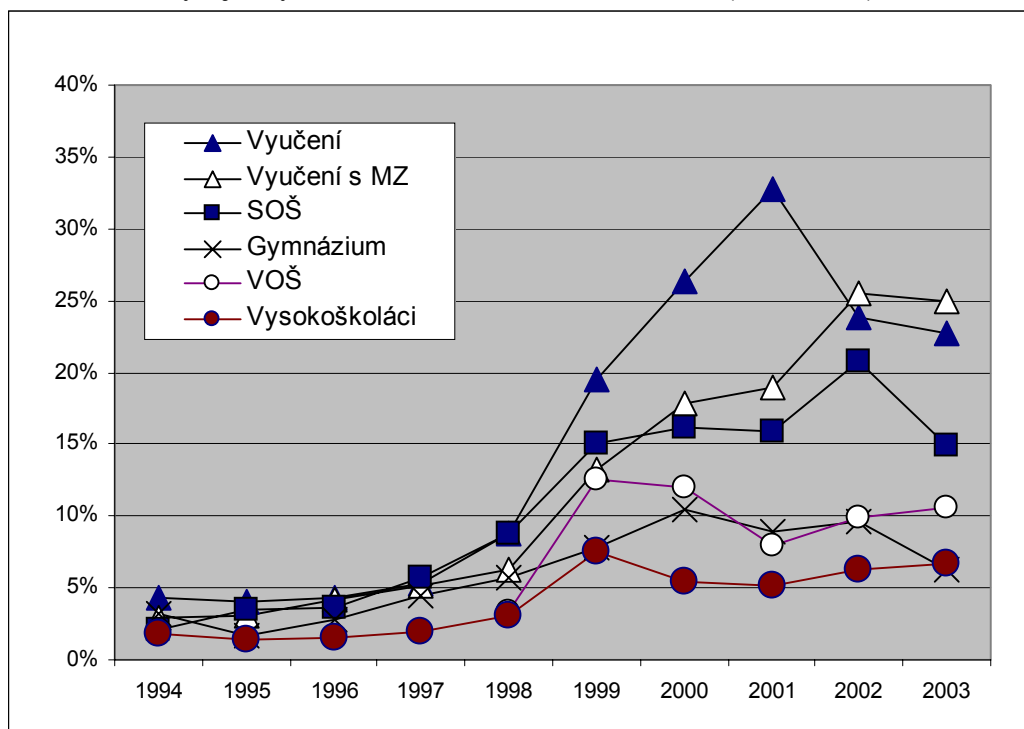
kategorii. V kategorii vyučení se hodnoty podílu dlouhodobé nezaměstnanosti u nejpočetnějších skupin pohybují v rozmezí 57 - 63 %. Nejsou zde patrné žádné razantní odchylky. V kategorii vyučení s maturitou se hodnoty podílu dlouhodobé nezaměstnanosti u nejpočetnějších skupin pohybují v podobném rozpětí jako u vyučených. Zvýšené hodnoty vykazují skupiny 64 Podnikání v oborech a méně početná 41 Zemědělství a lesnictví. V kategorii absolventi maturitních oborů SOŠ zvýšené hodnoty vykazují skupiny 75 Pedagogika, učitelství a sociální péče, 64 Podnikání v oborech a 68 Právo, právní a veřejnosprávní činnosti, kde složitá je situace zejména v případě Podnikání v oborech, kde kromě vysoké míry nezaměstnanosti se pohybuje rovněž vysoký počet nezaměstnaných absolventů. V kategorii absolventi VOŠ zvýšené hodnoty vykazují skupiny 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika a 68 Právo, právní a veřejnosprávní činnosti, kde elektrotechnické obory mají navíc vysokou míru nezaměstnanosti. V kategorii vysokoškoláci zvýšené hodnoty vykazují skupiny 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika, 41 Zemědělství a lesnictví a 23 Strojírnoství a strojírenská výroba, které mají rovněž zvýšené míry nezaměstnanosti.

7. Nezaměstnanost absolventů škol v dlouhodobém vývoji

Hlavním ukazatelem nezaměstnanosti absolventů je **míra nezaměstnanosti absolventů**, která je dána poměrem počtu absolventů-uchazečů o zaměstnání určité kategorie vzdělání, skupiny oborů či oboru vzdělání k celkovému počtu absolventů (tj. zaměstnaných, nezaměstnaných i příp. pokračujících v dalším vzdělávání) v dané kategorii vzdělání, skupině oborů či oboru za dva roky. Hodnota míry nezaměstnanosti tedy vyjadřuje, kolik procent absolventů dané kategorie vzdělání, skupiny oborů či oboru zůstane bez zaměstnání.

Hodnota míry nezaměstnanosti přispívá k odstranění rozdílů v počtech absolventů mezi kategoriemi vzdělání a umožňuje tak porovnávat nezaměstnanost absolventů různých kategorií vzdělání i různých skupin oborů vzdělání.

Obrázek 7.1 Vývoj míry nezaměstnanosti absolventů v dubnu (1994 – 2003)

Pro míru nezaměstnanosti absolventů v jednotlivých kategoriích vzdělání jsou charakteristické čtyři vývojové etapy. V **první etapě**, téměř až do roku 1998, byly míry nezaměstnanosti absolventů ve všech kategoriích poměrně stabilní, jejich zvyšování bylo poměrně malé. Hodnoty pro všechny středoškolské kategorie odborného vzdělání spolu splývaly, zdálo se, že nevykazovaly rozdíl. Na výrazně nízkých hodnotách se pohybovala míra nezaměstnanosti vysokoškoláků.

Druhá etapa v letech 1998 až 1999 byla charakterizována **prudkým nárůstem míry nezaměstnanosti** téměř ve všech kategoriích, s výjimkou gymnázií. Jednoznačně se oddělila křivka charakterizující míru nezaměstnanosti vyučených, sblížily se hodnoty vyučených s maturitou a maturantů SOŠ. Výrazně narostla i hodnota míry nezaměstnanosti vysokoškoláků.

Třetí etapa odpovídá vývoji v letech 2000 a 2001, kdy pokračuje výrazný **nárůst míry nezaměstnanosti v oborech připravujících pro dělnická povolání** - v učebních oborech a v oborech poskytujících vyučení a maturitu. U vyučených v důsledku nízkého počtu

absolventů v roce 1999 (pouze 15 % vyučených oproti běžnému počtu).⁷³ Hodnota míry nezaměstnanosti vzrostla, i když s menší mírou nárůstu, u vyučených s maturitou. V ostatních kategoriích vzdělání dochází po roce 1999 k vývoji výrazně odlišnému. **Jak u absolventů oborů SOŠ, u absolventů gymnázií a VOŠ, tak u vysokoškoláků dochází k poklesu.** Přitom jen u absolventů SOŠ a gymnázií mohlo dojít k ovlivnění vývoje skutečností, že jich byl v roce 2000 jen malý počet. Je zřejmé, že se začíná významně lišit situace na trhu práce v možnostech uplatnění vyučených a absolventů s vyšší úrovní vzdělání, jejichž postavení se na tomto trhu stává výhodnější.

Čtvrtá a zatím poslední etapa zahrnuje období **od konce roku 2001** do současnosti. Během této etapy se **míry nezaměstnanosti absolventů zvýšily** také u vyšších kategorií vzdělání – **u absolventů VOŠ a vysokoškoláků**. Přesto se stále jedná o kategorie vzdělání, které mají velmi nízké míry nezaměstnanosti. V dubnu 2001 a 2002 počty nezaměstnaných absolventů gymnázií a maturitních oborů SOŠ byly ovlivněny příchodem nízkého počtu absolventů. Duben 2003 je již od tohoto vlivu očištěn, a tak se **míra nezaměstnanosti absolventů maturitních oborů SOŠ vrátila na svoji původní úroveň a míra nezaměstnanosti absolventů gymnázií se dokonce ještě více snížila**, což může naznačovat, na zvyšující se zájem těchto absolventů se dále vzdělávat. **Vyučení s maturitou jsou v dubnu 2002 a 2003 ještě ovlivněni nízkým počtem absolventů nástavbového studia v roce 2001**, proto je třeba hodnoty míry nezaměstnanosti brát s určitou rezervou. Skokové snížení počtu absolventů vede k vyšším mírám nezaměstnanosti. V případě kategorie **vyučení**, po výkyvech míry nezaměstnanosti v dubnu 2000 a 2001 způsobených příchodem nízkého počtu absolventů v roce 1999, je patrný pokles míry nezaměstnanosti, ovšem k **návratu na původní hodnoty míry nezaměstnanosti stále ještě nedošlo**. Výrazný pokles míry nezaměstnanosti vyučených může být rovněž důsledkem zájmu o vyučené absolventy, to ovšem ještě neukazuje, že je třeba jejich podíl na celkovém počtu absolventů zvyšovat. Současná data vypovídající o situaci vyučených na trhu práce jsou výsledkem řady statistických a vývojových faktorů, o kterých se zmíníme v následující kapitole.

Kromě sledování celkového vývoje v jednotlivých kategoriích vzdělání je důležitý i vývoj v jednotlivých skupinách oborů vzdělání v těchto kategoriích.

V následujících grafech je znázorněn dlouhodobý vývoj míry nezaměstnanosti v jednotlivých kategoriích vzdělání v nejpočetnějších skupinách oborů vzdělání v letech 1994 až 2003 vždy v dubnových hodnotách. Jsou uvedeny hodnoty pro skupiny oborů s nejvyššími počty absolventů, zahrnujícími téměř 80 % absolventů.

7.1. Vývoj míry nezaměstnanosti - vyučení

Míra nezaměstnanosti vyučených ve srovnání s ostatními kategoriemi vzdělání dosahovala nejvyšších hodnot a z časového hlediska i nejstrmějšího růstu v letech 1998 až 2001. Od dubna 2001 došlo k **prudkému poklesu** těchto hodnot, a míra nezaměstnanosti vyučených dosáhla nižší hodnoty než je míra nezaměstnanosti vyučených s maturitou. Takováto situace vyučených na trhu práce je výsledkem řady statistických a vývojových faktorů. Jedním z nich je již několikrát zmiňované opatření v podobě zavedení povinné devítileté školní docházky, které vedlo v roce 1998 k absenci absolventů 2letých učebních oborů, v roce 1999 absolventů 3letých učebních oborů. Míra nezaměstnanosti vyučených v roce 2000 byla počítána jako podíl počtu nezaměstnaných vyučených 2letých a 3letých učebních oborů za duben 2000 a součet počtu vyučených 2letých a 3letých učebních oborů za rok 1998 a 1999. Vzhledem k nepřítomnosti absolventů vyučených v 3letých učebních oborech v roce 1999 se zvýšil dosud malý vliv absolventů vyučených v 2letých oborech, kteří

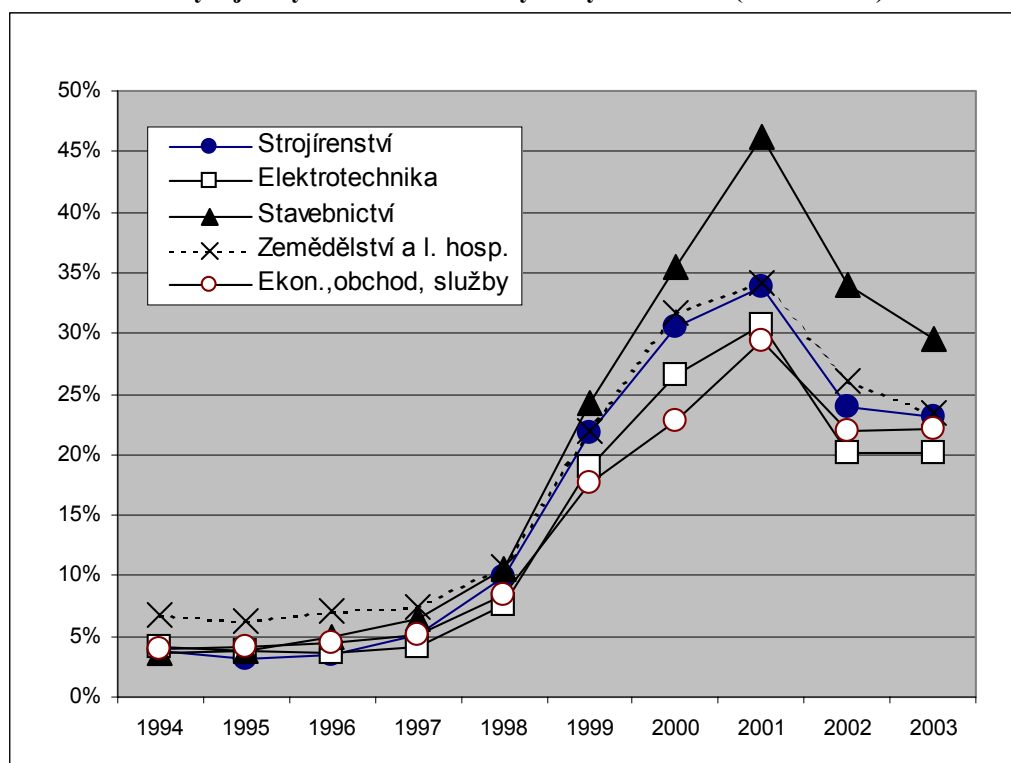
⁷³ Počty nezaměstnaných vyučených se v té době snížily, ale bohužel ne tak razantně, jako počty absolventů.

jsou na tom z hlediska zaměstnanosti hůře, což způsobilo nárůst míry nezaměstnanosti vyučených v roce 2000. Roky 2000 a 2001 byly dále ovlivněny nízkým počtem vyučených vzhledem k nepřítomnosti vyučených 3letých učebních oborů. Míra nezaměstnanosti v dubnu 2002 byla z hlediska propočtů již očištěna od vlivu nulového ročníku absolventů 3letých učebních oborů, což vedlo částečně k jejímu snížení.

Mezi další faktory, které vedly k poklesu míry nezaměstnanosti, můžeme dále zařadit: opatření v podobě změny definice nezaměstnaného absolventa, kterou akceptovala asi polovina ÚP (viz 1. kap.), zrušení regulace nástavbového studia vedené ministerstvem školství a tím i zvýšení počtů nově přijatých absolventů učebních oborů v této kategorii vzdělání. Zároveň je známo, že vlivem dokončení několika velkých zahraničních investic na trhu práce je zvýšený zájem o vyučené ze strany nových investorů, kteří v naší zemi začali podnikat. Uvedený vývoj zároveň ukazuje, že v oblasti nezaměstnanosti absolventů dochází k určitému vyrovnávání, pokračování tohoto trendu může potvrdit vhodnost vývoje struktury žáků ve vzdělávacím systému.

Obrázek 7.1.1 Vývoj míry nezaměstnanosti vyučených v dubnu (1994 – 2003)

V rámci jednotlivých skupin učebních oborů se v posledních letech v tempu nárůstu i v hodnotě míry nezaměstnanosti výrazně oddělily **stavební obory** směrem k vyšším hodnotám. Tento nepříznivý vývoj zřejmě souvisí se zaměstnáváním levné pracovní síly ze zahraničí a se zaměstnáváním pracovníků načerno, kde někteří z nich mohou být zároveň evidováni na úřadech práce jako nezaměstnaní.⁷⁴ Do roku 2000 vykazovaly prakticky stejný průběh **strojírenské a zemědělské obory**, po roce 2000 však u nich nastalo výrazné zpomalení růstu míry nezaměstnanosti a po roce 2001 stejně jako u ostatních skupin oborů proběhl rapidní pokles. V nejnižším pásmu se pohybovaly a stále pohybují obory **elektrotechnické a ekonomiky, obchodu a služeb** (přitom převládají obory službové). Od roku 1998 do dubna 2001 hodnoty jejich měř nezaměstnanosti značně narůstaly a míra

⁷⁴ Kmenový obor Malíř-natěrač, malířské a natěračské práce má vůbec nejvyšší míru nezaměstnanosti v rámci učebních oborů. Dalším kmenovým oborem s vysokou mírou nezaměstnanosti je potom Zedník, kamnář, zednické práce, stavební práce.

nezaměstnanosti elektrotechnických oborů byla vyšší než míra nezaměstnanosti ekonomiky, obchodu a služeb. V dalším období se však toto pořadí s výrazným poklesem měr nezaměstnanosti změnilo a nejnižší nezaměstnanost začaly vykazovat obory elektrotechnické.

7.2. Vývoj míry nezaměstnanosti - vyučení s maturitou

Vývojový trend **absolventů studijních oborů SOU** zakončených maturitní zkouškou a studijních oborů pro absolventy tříletých oborů (nástavbového studia) se charakterem vývoje blížil do roku 2000 spíše učebním oborům. Od roku 2000 do současnosti začal odpovídat vývojovému trendu absolventů maturitních oborů SOŠ. Zatímco dynamika růstu míry nezaměstnanosti v letech 2000 a 2001 byla u vyučených v rámci skupin učebních oborů výrazná, tempo růstu míry nezaměstnanosti absolventů vyučených s maturitou bylo z tohoto pohledu pozvolné. Od roku 2001 se míra nezaměstnanosti ve všech skupinách oborů nejdříve zvýšila a následně k dubnu 2003 snížila (kromě oborů ekonomiky, obchodu a služeb). Příčinou této nestability je **částečná nepřítomnost absolventů nástavbového studia v roce 2001, která vedla při výpočtu míry nezaměstnanosti vyučených s maturitou za duben 2002 a 2003 k určitým zkreslením.**

V rámci jednotlivých skupin učebních oborů se po roce 1999 nejvyšší hodnoty míry nezaměstnanosti objevují u **stavebních oborů a oborů zemědělských**. Křivka míry nezaměstnanosti stavebních oborů se z nejnižších hodnot v roce 1998 dostala v roce 2001 jednoznačně na hodnoty nejvyšší. Z nejvyšší hodnoty v roce 2000 poklesla na druhé místo hodnota míry nezaměstnanosti absolventů oborů zemědělských, která na této pozici setrvává i v současné době. Nepříznivý vývoj stavebních oborů, jak již bylo řečeno u vyučených⁷⁵, zřejmě souvisí se zaměstnáváním levné pracovní síly ze zahraničí a se zaměstnáváním pracovníků načerno, kde někteří z nich mohou být zároveň evidováni na úřadech práce jako nezaměstnaní.

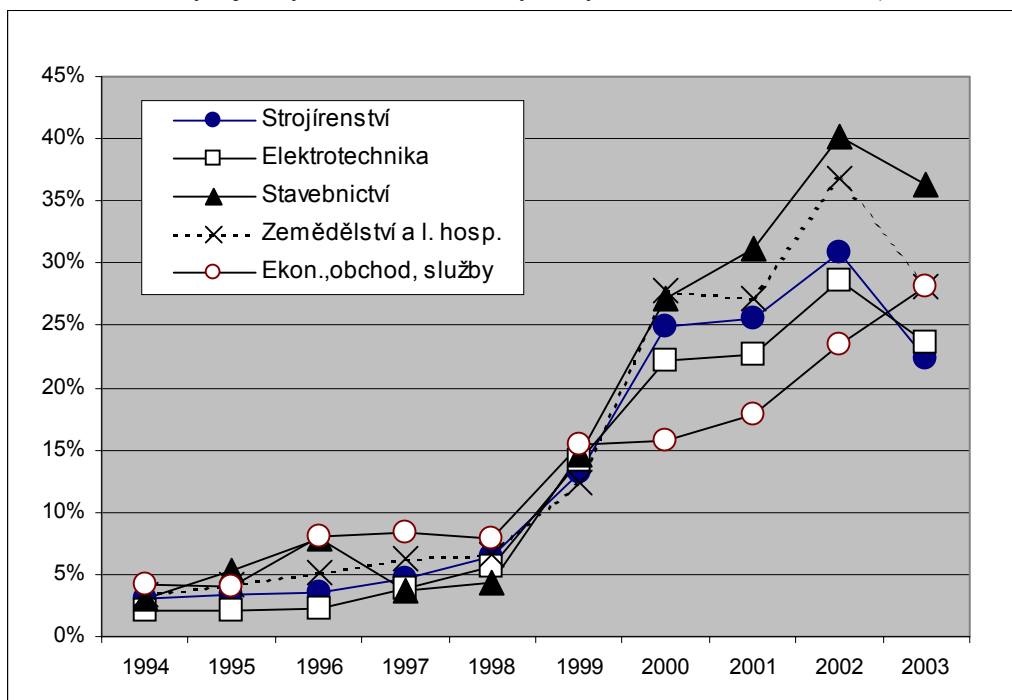
U zemědělských oborů je vysoká míra nezaměstnanosti absolventů spojena s trendem klesajícího podílu zaměstnanosti v primárním sektoru. Mezi skupiny oborů s nižšími mírami nezaměstnanosti řadíme **obory elektrotechnické a strojírenské**. Od těchto oborů se v roce 2000 výrazně odklonily **obory ekonomiky, obchodu a služeb**, což mohlo být částečně ovlivněno přesunem nástavbového oboru Podnikání v oborech z technických skupin do skupiny oborů ekonomiky, obchodu a služeb.

V dubnu 2003 obory ekonomiky, obchodu a služeb na rozdíl od ostatních oborů vykazují vyšší míru nezaměstnanosti než v minulém roce. Nemalou zásluhu na tom mají na absolventy nejpočetnější skupiny oborů 64 Podnikání v oborech a 66 Obchod. V dubnu 2002 míra nezaměstnanosti Podnikání v oborech činila 23,9 % v dubnu 2003 - 28,6 %. U Obchodu míra nezaměstnanosti v dubnu 2002 dosahovala 20,9 % a v dubnu 2003 - 29,1 %. Zejména v případě Obchodu se jedná o dosti paradoxní situaci, vezmeme-li v úvahu, že obchodní řetězce v České republice v současné době mají vysoký zájem o pracovníky tohoto zaměření. Řetězce však zřejmě nabízejí práci spíše pro absolventy nižší úrovně vzdělání, což znamená i nižší platové ohodnocení. Za takovýchto podmínek jako absolventi vyučení s maturitou zřejmě nemají zájem pracovat.

---

⁷⁵ V dubnu 2002 a 2003 dosahoval kmenový obor Stavební provoz téměř čtyřicetiprocentní míry nezaměstnanosti.

Obrázek 7.2.1 Vývoj míry nezaměstnanosti vyučených s maturitou v dubnu (1994 – 2003)

7.3. Vývoj míry nezaměstnanosti - maturitní obory SOŠ

Pro vývoj míry nezaměstnanosti v jednotlivých skupinách maturitních oborů SOŠ je až do roku 1998 charakteristický více méně pozvolný nárůst, v jehož rámci je zajímavý pouze přesun míry nezaměstnanosti ve společenskovědních oborech a službách⁷⁶ z téměř minimálních hodnot v roce 1995 na téměř nejvyšší v roce 1998. S výjimkou zdravotnických oborů, které jsou charakteristické jednak stabilně nejnižšími hodnotami míry nezaměstnanosti, jednak nejpomalejším nárůstem, došlo v období 1998 až 2000 k výraznému růstu míry nezaměstnanosti u všech skupin oborů, přitom míra růstu z hlediska jednotlivých skupiny oborů se v období 1999 - 2000 značně rozrůznila. Tento rozptyl byl způsoben změnou kvalifikace JKOV na KKOV, která vedla k "očišťení" technických oborů, ale zároveň to vedlo i ke zvýšení jejich míry nezaměstnanosti. Naopak společenskovědní obory a služby a zemědělské obory si své postavení z hlediska míry nezaměstnanosti, změnou této metodiky, vylepšily. Po roce 2000 dochází k zásadním změnám v dynamice vývoje měř nezaměstnanosti skupin oborů. Výpočty **míry nezaměstnanosti za rok 2001 a 2002 jsou ovlivněny nízkým počtem absolventů v roce 2000** v důsledku zavedení povinné devítileté školní docházky, což zvyšuje jejich hodnoty. **Zatímco v roce 2001 je faktor růstu míry nezaměstnanosti převážen vyšší absorpcí vysokých škol a trhu práce, v roce 2002 jsou tyto absorpce již nedostatečné.**

V dubnu 2003 po odeznění vlivu nižšího počtu absolventů v roce 2000 **se míra nezaměstnanosti maturantů opět stabilizovala.** U všech hlavních skupin oborů došlo oproti minulému roku k poklesu míry nezaměstnanosti.

Nejvyšší hodnoty míry nezaměstnanosti až do dubna 1999 trvale vykazovali absolventi **strojírenských oborů**, a bylo tomu tak i za situace, kdy byla jejich hodnota míry nezaměstnanosti snižována začleněním oboru Management strojírenství. Přesun tohoto oboru do skupiny společenskovědních oborů a služeb pak způsobil v roce 2000 výrazný nárůst míry

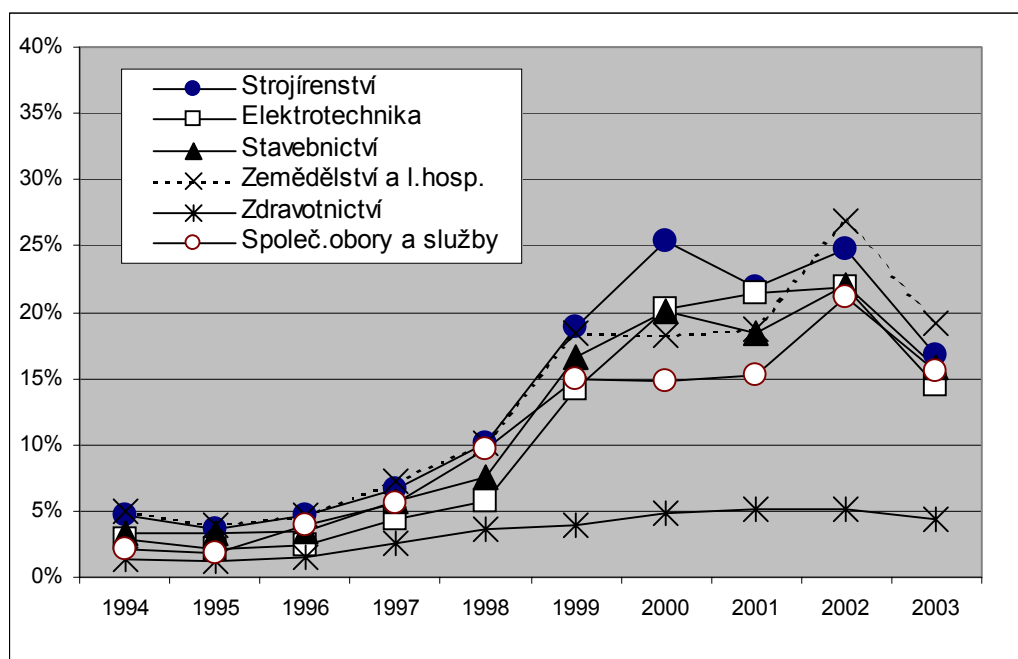
⁷⁶ Mezi společenskovědní obory a služby rovněž řadíme ekonomické obory.

nezaměstnanosti ve skupině strojírenství a zastavení nárůstu ve společenskovedních oborech a službách. Od dubna 2000 míra nezaměstnanosti strojírenských oborů však vykazuje značný pokles, což může poukazovat na zvýšený zájem zaměstnavatelů o tyto absolventy.

Do dubna 2001 byl podobný vývoj míry nezaměstnanosti (jako měly strojírenské obory) zaznamenán u **zemědělských oborů**, kde došlo v letech 1995 a 1997 k mírnému a v roce 2002 k razantnímu převýšení míry nezaměstnanosti v důsledku nízkého počtu maturantů v roce 2000. V současné době zemědělské obory dosahují stále nejvyšší míry nezaměstnanosti a lze předpokládat, že s tendencemi vedoucími k nízkému podílu zaměstnanosti v primárním sektoru se snižuje i zájem o tyto absolventy na trhu práce.

Stavební a elektrotechnické obory vykazovaly během sledovaného období zhruba stejný vývoj míry nezaměstnanosti. Výjimkou byly hodnoty v dubnu 2001, kdy míra nezaměstnanosti u elektrotechnických oborů vzrostla, u stavebních oborů naopak poklesla.

Obrázek 7.3.1 Vývoj míry nezaměstnanosti absolventů SOŠ v dubnu (1994 – 2003)

Do roku 1999 míra nezaměstnanosti **společenskovedních oborů a služeb**⁷⁷ dá se říci vývojově „předbíhala“ ostatní skupiny oborů o rok. V roce 1999 tato skupina oborů dosahovala zhruba stejné úrovně míry nezaměstnanosti jako obory elektrotechnické a stavební. Během následujících dvou let její míra nezaměstnanosti dosahovala rovnoměrných hodnot, které byly v dubnu 2002 vystřídány výrazným nárůstem a v dubnu 2003 opětovným poklesem na téměř původní úroveň. I přes tento krátkodobý výkyv způsobený nízkým počtem maturantů v roce 2000, lze předpokládat, že situace v rámci těchto oborů je stabilní.

Nejnižší míru nezaměstnanosti tradičně nacházíme u **zdravotnických oborů**. Nízká je rovněž míra nezaměstnanosti těchto oborů u starších věkových kategorií, což poukazuje na potřebu vyššího počtu absolventů této skupiny oborů.

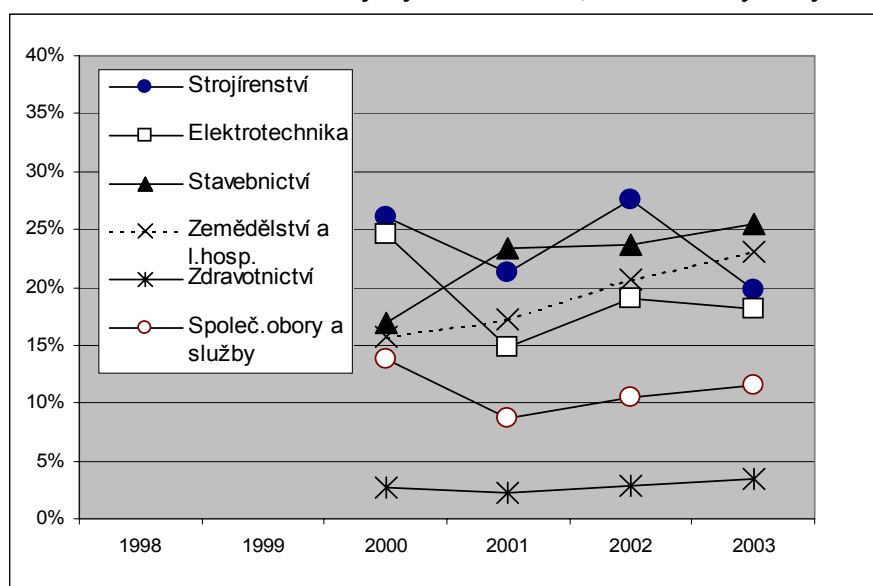
⁷⁷ Mezi společenskovední obory a služby rovněž řadíme ekonomické obory.

7.4. Vývoj míry nezaměstnanosti - vyšší odborné vzdělání

Vývoj míry nezaměstnanosti absolventů oborů VOŠ není dlouhodobě dokumentován, protože absolventi ukončovali studium ve vyšších počtech až od roku 1998. V celkovém pohledu je vývoj míry nezaměstnanosti (viz obrázek 7.1) uváděn již od roku 1998, ve skupině oborů je to vzhledem k nízkým počtům absolventů možné až od roku 2000.

Celkový vývoj (viz obrázek 7.1) ukazuje, že po určitém výrazném nárůstu míry nezaměstnanosti v roce 1999 se situace uklidnila a během dvou následujících let došlo k mírnému poklesu míry nezaměstnanosti absolventů VOŠ, což je známkou toho, že **si trh práce na tyto absolventy zvykl a míra jejich nezaměstnanosti se logicky zařazuje mezi hodnoty středoškoláků a vysokoškoláků**. Opět to potvrzuje skutečnost, že čím vyšší je úroveň vzdělání, tím nižší je míra nezaměstnanosti. Od dubna 2002 **se míra nezaměstnanosti absolventů VOŠ mírně zvyšuje**, ovšem její nárůst je zhruba stejně velký jako u vysokoškoláků.

U většiny sledovaných skupin oborů VOŠ se míry nezaměstnanosti v letech 2000 až 2001 snižovaly. Nárůst vykazovaly pouze obory stavební a zemědělské, jejichž míry nezaměstnanosti dosahovaly vyšších hodnot, než hodnoty míry nezaměstnanosti u absolventů

maturitních oborů SOŠ těchto skupin oborů.

Obrázek 7.4.1
Vývoj míry nezaměstnanosti absolventů VOŠ v dubnu (2000 – 2003)

Od roku 2001 do letošního dubna 2003 se míry nezaměstnanosti u většiny oborových skupin zvýšily (výjimkou byly strojírenské obory a elektrotechnické obory).

Nejvyšší míra nezaměstnanosti byla

zaznamenána u oborů stavebnických, zemědělských⁷⁸, naopak nejnižší míry nezaměstnanosti dosahovaly tradičně společenskovední obory a služby⁷⁹ a zdravotnické obory⁸⁰. Vzhledem k tomu, že v těchto skupinách oborů vycházejí nejvyšší počty absolventů, mají největší podíl na tom, že celková hodnota míry nezaměstnanosti absolventů VOŠ je tak nízká.

⁷⁸ Na absolventy méně početné skupiny oborů - strojírenské obory, elektrotechnické obory, zemědělské obory, stavebnické obory - dosahovaly v dubnu 2003 vyšších měr nezaměstnanosti než absolventi maturitních oborů SOŠ těchto skupin oborů.

⁷⁹ Mezi společenskovední obory a služby rovněž řadíme ekonomické obory.

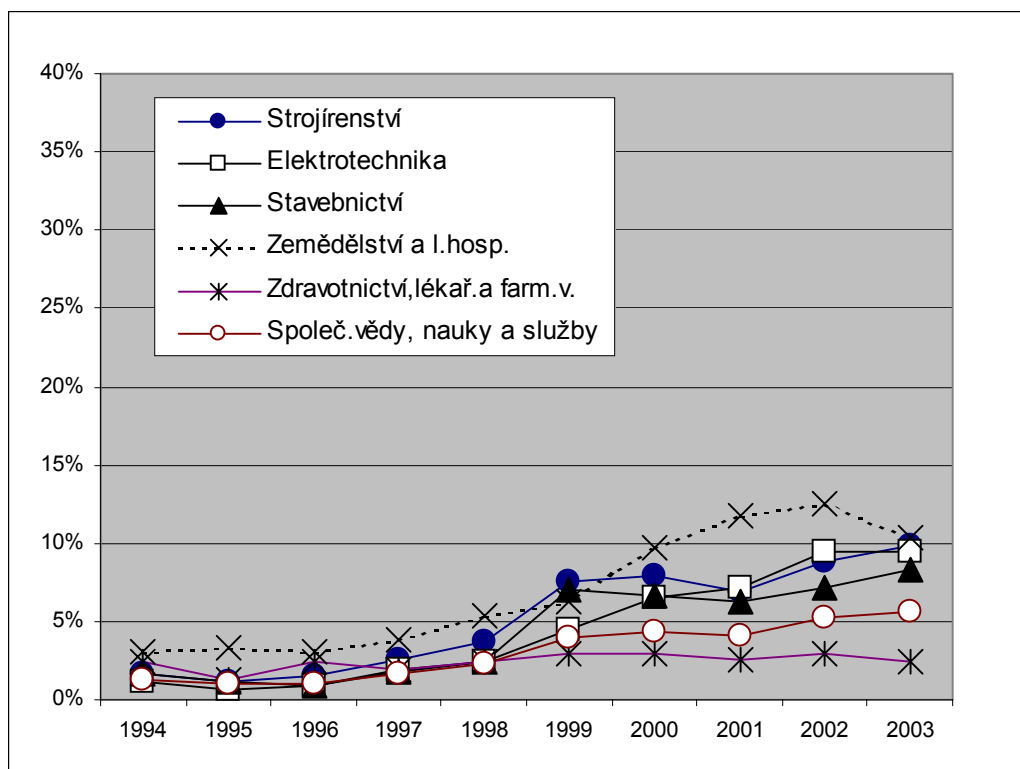
⁸⁰ Na absolventy více početné skupiny oborů - zdravotnické obory a společenskovední obory a služby - dosahovaly v dubnu 2003 nižších měr nezaměstnanosti než absolventi maturitních oborů SOŠ těchto skupin oborů.

7.5. Vývoj míry nezaměstnanosti - vysokoškolské vzdělání

Vývoj míry nezaměstnanosti absolventů vysokoškolských oborů se odehrává na nižších úrovních měř nezaměstnanosti než u ostatních kategorií vzdělání (pro potřeby porovnání je však měřítko v příslušném obrázku voleno stejně jako jinde). Do roku 1996 míry nezaměstnanosti všech skupin oborů stagnovaly. Během následujících dvou let začaly pozvolně narůstat, přičemž v dubnu 1999 došlo k jejich razantnějšímu posunu na vyšší hodnoty. Celková míra nezaměstnanosti (viz obrázek 7.1) se od roku 1999 do roku 2001 pozvolna snižuje a od roku 2001 opět roste, míry nezaměstnanosti jednotlivých skupin oborů se po dobu dvou let vyvíjejí odlišně a od roku 2001 téměř všechny narůstají. Zemědělské obory jako jediné v dubnu 2003 vykazují meziroční pokles.

Míra nezaměstnanosti absolventů zdravotnických oborů patřila až do roku 1996 mezi vysokoškoláky k nejvyšším, ale její nárůst od roku 1997 je mezi všemi skupinami oborů nejnižší, proto od roku 1999 mají absolventi zdravotnických oborů míru nezaměstnanosti nejnižší. Nejvyšší dynamiku růstu míry nezaměstnanosti v letech 1997 až 1999 nalzáme zejména u strojírenských oborů a v roce 1999 obzvláště u oborů stavebních. Míry nezaměstnanosti absolventů těchto skupin oborů byly v roce 1999 nejvyšší a převýšily i míru nezaměstnanosti absolventů zemědělských oborů, která dosahovala nejvyšších hodnot ve všech předchozích letech. Situace se ovšem změnila mezi roky 1999 a 2000, kde prudký nárůst míry nezaměstnanosti ve skupině zemědělských oborů opět vedl tuto skupinu oborů k nejvyšší míře nezaměstnanosti, které (i přes meziroční pokles) dosahují i v současné době. Druhou skupinou s nejvyšší mírou nezaměstnanosti se v letošním roce stala skupina strojírenských a v závěsu elektrotechnických oborů, u kterých od roku 1999 zaznamenáváme rovnoměrné narůstání jejich míry nezaměstnanosti. Ačkoli poměrně často můžeme slyšet, že produkce vysokoškoláků společenských věd, nauk a služeb (zejména pak ekonomie) je vysoká, tito absolventi stále po celou dobu našeho sledovaného období stabilně vykazují jednu z nejnižších měř nezaměstnanosti.

Obrázek 7.5.1 Vývoj míry nezaměstnanosti absolventů VŠ v dubnu (1994 – 2003)

8. Nezaměstnanost absolventů v jednotlivých krajích

Je obecně známou skutečností, že nezaměstnanost má silně regionální charakter, jsou kraje, zejména hlavní město Praha, kde je minimální, naopak nejvyšší hodnoty nacházíme v krajích Ústeckém a Moravskoslezském. Stejně výrazné rozdíly nacházíme i v hodnotách míry nezaměstnanosti absolventů škol.

Zjišťování míry nezaměstnanosti a její interpretace z hlediska krajů není jednoduchou záležitostí, při stanovování jejich hodnot se potýkáme s problémy, zejména u žáků terciárního vzdělávání. Zatímco absolventi - uchazeči o zaměstnání jsou evidováni podle místa trvalého bydliště, absolventi škol (vůči nimž je počet nezaměstnaných absolventů poměřován) jsou uváděni podle místa školy, kde vystudovali. Tento problém je výrazný zejména u monotypních středních škol a dále u všech škol terciárního studia, kde většina z nich stahuje žáky z velkých území, přesahujících rozsah kraje, v případě Prahy i z míst v celé republice.

To vede ke skutečnosti, že hodnoty míry nezaměstnanosti, zejména ve struktuře skupin oborů, jsou nekorektní. Zejména u málo frekventovaných skupin oborů nacházíme případy, kdy jsou v kraji uváděni nezaměstnaní a nevycházejí zde žádní absolventi, nebo počet nezaměstnaných převyšuje počet absolventů, v jiném kraji je zase míra nezaměstnanosti v dané skupině oborů příliš nízká.

I s vědomím daných nepřesností a s tím, že není v možnostech tohoto materiálu poskytnout interpretaci krajských údajů - k tomu se navrhuje budování Regionálních informačních systémů o absolventech na trhu práce (RISA) - uvádíme v **příloze přehled o nezaměstnanosti v jednotlivých krajích.**

Nejprve je uvedena souhrnná tabulka pro ČR, která může sloužit k porovnávání hodnot, dále jsou souhrnné hodnoty pro kategorie vyučení, vyučení s MZ, studijní SOŠ s maturitou a VOŠ pro jednotlivé kraje a následně pro jednotlivé kraje i přehled podle skupin oborů vzdělání - tj. vždy počet absolventů v letech 2001 + 2002, počet disponibilních nezaměstnaných absolventů a míra nezaměstnanosti disponibilních absolventů. Všechny hodnoty jsou stanoveny na základě počtů disponibilních nezaměstnaných absolventů v dubnu 2003.

9. Závěr

- Ve školním roce 1995/96 bylo ve školské soustavě realizováno opatření v podobě **zavedení povinné devítileté školní docházky**, které ovlivnilo v několika následujících letech poměry v oblasti nezaměstnanosti absolventů. V roce 1999 byl velmi nízký počet absolventů 3letých učebních oborů, v roce 2000 absolventů studijních oborů SOU, gymnázií a SOŠ a v roce 2001 absolventů nástavbového studia. Tento skokový pokles počtu absolventů rozložený do různých let v závislosti na kategorii vzdělání **zkreslil údaje týkající se počtu nezaměstnaných absolventů a zejména jejich míry nezaměstnanosti v letech 1999 až 2003.** V rámci této studie bylo zapotřebí při komentování výše uvedených ukazatelů mít tento problém na zřeteli.
- Počty nezaměstnaných absolventů a míry nezaměstnanosti jsou rovněž zkresleny **nejednotným přístupem úřadů práce k definici absolventa – uchazeče o zaměstnání.**
- **Snaha o zvýšení přesnosti získávaných dat se v posledních letech projevila produkcí nových údajů.** Jde jednak o získávání údajů o **počtech absolventů - uchazečích o zaměstnání za poslední dvě sledovaná období**⁸¹ (tj. dohromady za jeden rok), kde

⁸¹ Od dubna do září a od září do dubna.

jsou uvedeni pouze ti, kteří jsou po ukončení školy nově registrováni⁸², jednak o získání údajů o **počtech absolventů - uchazečích o zaměstnání, kteří jsou "disponibilní"** (to jsou běžně evidovaní uchazeči, kteří neodpracovali ještě dva roky, ale nejsou mezi ně započítáváni ti, kteří jsou ve vojenské službě, náhradní vojenské službě, ve výkonu vazby, na mateřské dovolené). V tomto případě **je sledována tzv. míra nezaměstnanosti disponibilních absolventů.**

- Vypovídací schopnost míry nezaměstnanosti disponibilních absolventů je v porovnání s dosud počítanými mírami nezaměstnanosti přesnější a věrohodnější. **Sledování počtu disponibilních nezaměstnaných absolventů a míry nezaměstnanosti disponibilních absolventů vede k přesnějšímu analyzování nezaměstnanosti zejména u vyučených a vyučených s maturitou.**
- V dubnu 2003 celková nezaměstnanost v České republice dosahovala 9,6 % a na úřadech práce bylo registrováno celkem 509,4 tis. nezaměstnaných. **Celkový počet evidovaných nezaměstnaných absolventů v dubnu 2003 činil 52,3 tis. a podíl nezaměstnaných absolventů na celkové nezaměstnanosti dosahoval k 10,3 %. V meziročním porovnání se celkový počet nezaměstnaných absolventů zvýšil o 1,4 tis. nezaměstnaných. Podíl nezaměstnaných absolventů na celkové nezaměstnanosti se (vlivem zvýšení celkového počtu nezaměstnaných) snížil o 0,9 %.**
- V dubnu 2003 dosahovala **míra nezaměstnanosti** u vyučených 22,7 %, u vyučených s maturitou přesahovala 25,0 %, u absolventů SOŠ s maturitou 14,9 %, u absolventů gymnázií 6,3 %, u absolventů VOŠ 10,6 % a u vysokoškoláků (ono už to není „pouhá“) 6,7 %. Srovnáme-li vyhlídky absolventů na uplatnění na trhu práce podle úrovně vzdělání, je zřejmé, že existuje **přímá závislost mezi úrovní vzdělání a uplatnitelností na trhu práce.** (V závislosti na úrovni dosaženého vzdělání je i **podíl dlouhodobě nezaměstnaných absolventů.**)
- V porovnání s dubnem 2002 došlo k meziročnímu **nárůstu míry nezaměstnanosti ve vyšších kategoriích vzdělání u absolventů VOŠ a u vysokoškoláků.** Mírně poklesla míra nezaměstnanosti vyučených, míra nezaměstnanosti vyučených s maturitou se prakticky nezměnila (tuto hodnotu však stále je deformují nízké počty absolventů nástavbového studia v roce 2001, které ovlivňují výpočty v roce 2002 a 2003). **Míra nezaměstnanosti absolventů maturitních oborů SOŠ se po odeznění vlivu nižšího počtu absolventů v roce 2000 (který ovlivňoval výpočty míry nezaměstnanosti této kategorie v letech 2001 a 2002) vrátila v dubnu 2003 na svoji původní úroveň. Míra nezaměstnanosti absolventů gymnázií (která byla rovněž ovlivněna nižším počtem absolventů v roce 2000) se výrazně snížila,** což může naznačovat zvyšující se zájem těchto absolventů pokračovat ve vzdělávání.
- Za **hlavní rozpor** mezi vzdělávací nabídkou odborného vzdělávání a poptávkou na trhu práce **je označována „nadprodukce“ absolventů zejména ekonomických studijních oborů** na jedné straně a na druhé straně **nedostatek absolventů technických učebních oborů.** **Hodnoty míry nezaměstnanosti absolventů ekonomických oborů neukazují, že by nezaměstnanost v těchto oborech byla vysoká.** Ačkoliv je v tomto oborovém zaměření produkováno vysoký počet absolventů, jejich situace na trhu práce je uspokojivá. V rámci některých profesí si zaměstnavatelé stěžují na **nedostatek pracovníků technických učebních oborů.** Tento počet je však u mladých lidí primárně ovlivněn **především jejich zájmem tyto obory studovat a následně v nich pracovat. Míry nezaměstnanosti absolventů strojírenských, elektrotechnických a stavebnických**

---

⁸² Ve zprávě je tento ukazatel sledován u kmenových oborů jako míra nezaměstnanosti N(1).

učebních oborů jsou stále vysoké. Zejména vyučení a vyučení s maturitou se zaměřením na stavebnictví dosahují vysoké míry nezaměstnanosti. Tento nepříznivý stav zřejmě souvisí i se zaměstnáváním levné pracovní síly ze zahraničí a se zaměstnáváním pracovníků načerno, kde někteří z nich mohou být zároveň evidováni na úřadech práce jako nezaměstnaní.

- Jako problematická se v současné době **u vyučených s maturitou a absolventů maturitních oborů SOŠ** začíná jevit skupina **64 Podnikání v oborech**. U obou kategorií vzdělání se jedná o druhou na absolventy nejpočetnější skupinu oborů, která v obou kategoriích vzdělání vykazuje poměrně **vysoké míry nezaměstnanosti i podíly dlouhodobé nezaměstnanosti**. Je zřejmé, že se po období úspěšného uplatňování absolventů těchto skupin objevil efekt naplnění potřeby těchto absolventů na trhu práce.
- Jak již bylo řečeno, míra nezaměstnanosti **vyučených s maturitou** je v dubnu 2002 a 2003 ovlivněna nízkým počtem absolventů nástavbového studia z roku 2001. Při interpretaci této míry je tedy třeba brát tuto skutečnost na vědomí. K dubnu 2003 **většina hlavních skupin oborů** této kategorie vzdělání **vykazovala meziroční pokles míry nezaměstnanosti, výjimkou byly obory ekonomiky, obchodu a služeb. Nemalou zásluhu na tom měla již zmiňovaná skupina oborů 64 Podnikání v oborech a dále skupina oborů 66 Obchod**. Zejména v případě Obchodu se jedná o dosti paradoxní situaci, vezmeme-li v úvahu, že obchodní řetězce v České republice v současné době mají vysoký zájem o pracovníky tohoto zaměření. Řetězce však zřejmě nabízejí práci spíše pro absolventy nižší úrovně vzdělání, což znamená i nižší platové ohodnocení. Za takovýchto podmínek jako absolventi vyučení s maturitou zřejmě nemají zájem pracovat.
- **Zemědělské obory v poslední době začínají vykazovat zvýšené míry nezaměstnanosti ve všech kategoriích vzdělání**. Za problematickou lze přitom označit situaci u vyučených a absolventů maturitních oborů SOŠ, kde se vyskytují vysoké počty absolventů. V souvislosti s meziročním zvýšením míry nezaměstnanosti absolventů VOŠ a vysokoškoláků se však zvyšuje i míra nezaměstnanosti u absolventů VOŠ a vysokoškoláků zemědělského zaměření.
- **V elektrotechnických a strojírenských oborech na úrovni vysokoškoláků míra nezaměstnanosti vykazuje v posledních dvou letech zvýšenou hodnotu**. Zvýšený je u nich rovněž podíl nezaměstnaných déle než šest měsíců.
- **U absolventů VOŠ a vysokoškoláků míry nezaměstnanosti ve společenskovedních oborech (mezi které rovněž řadíme ekonomické obory), dosahují tradičně nižších hodnot než míry nezaměstnanosti technických a zemědělských oborů**. U nižších kategorií vzdělání tento rozdíl již není tak znatelný.
- V oborové struktuře připravovaných absolventů nejnižší hodnoty míry nezaměstnanosti vykazují **zdravotnické obory** (míry nezaměstnanosti jsou nízké i u starší ročníků), a to u všech kategorií vzdělání. **Tyto nízké míry nezaměstnanosti již několik let ukazují na potřebu zvýšení počtu absolventů tohoto zaměření** (tedy zvýšení počtu přijímaných do příslušných oborů vzdělání) .
- Z hlediska krajového členění nejpříznivější podmínky pro uplatnění na trhu práce absolventům nabízí Hl.m.Praha, nejméně příznivé podmínky jsou v Moravskoslezském, Ústeckém a Olomouckém kraji.

10. Přílohy

Přehled o nezaměstnanosti disponibilních absolventů – duben 2003

Česká republika	Vyučení			Vyučení s MZ			SOŠ s MZ			VOŠ		
	A-01+02	Disp	MN-Disp	A-01+02	Disp	MN-Disp	A-01+02	Disp	MN-Disp	A-01+02	Disp	MN-Disp
IV.03												
Celkem	88 353	17 266	19,5%	17 792	3 413	19,2%	87 965	11 511	13,1%	14 795	1 320	8,9%
Ekologie a ochr. ŽP	0	0		0	0		672	116	17,3%	157	16	10,2%
Hornictví, hutn.a slév.	164	14	8,5%	51	4	7,8%	183	28	15,3%	0	0	
Strojrenství a str.vyr.	15676	2854	18,2%	1958	288	14,7%	5588	662	11,8%	258	37	14,3%
Elektr.,telekom.a VT	8075	1333	16,5%	5138	835	16,3%	8173	910	11,1%	689	81	11,8%
Tech.chemie a ch.sil.	986	210	21,3%	214	43	20,1%	1167	173	14,8%	23	3	13,0%
Potravinářství a p.ch.	4305	734	17,0%	77	10	13,0%	551	71	12,9%	82	12	14,6%
Text.vyr.a oděvnictví	3389	668	19,7%	435	92	21,1%	1043	179	17,2%	18	4	22,2%
Kožeď.a obuv.-plast	120	29	24,2%	0	1		129	24	18,6%	16	2	12,5%
Zprac.dřeva a hud.n.	6586	1294	19,6%	450	55	12,2%	498	67	13,5%	60	5	8,3%
Polygrafie a další	978	147	15,0%	104	11	10,6%	303	42	13,9%	0	0	
Stavebnictví, g.a k.	7511	1862	24,8%	214	57	26,6%	5865	716	12,2%	173	24	13,9%
Doprava a spoje	176	30	17,0%	680	88	12,9%	1173	138	11,8%	41	6	14,6%
Spec.a interd.ob.	0	0		0	0		426	46	10,8%	101	6	5,9%
Zemědělství a lesn.	6404	1256	19,6%	253	41	16,2%	4126	677	16,4%	506	97	19,2%
Veterinářství a v.p.	0	0		0	0		353	41	11,6%	0	0	
Zdravotnictví	0	0		0	0		7717	308	4,0%	3328	93	2,8%
Filosofie, teologie	0	0		0	0		0	0		51	3	5,9%
Ekonomika a adm.	1836	307	16,7%	1065	239	22,4%	24580	2759	11,2%	3032	362	11,9%
Podnikání v oborech	0	0		2958	621	21,0%	11960	2156	18,0%	663	67	10,1%
Gastron.,hotel.a tur.	17611	3752	21,3%	1076	202	18,8%	4187	699	16,7%	1129	121	10,7%
Obchod	7320	1310	17,9%	2598	692	26,6%	149	14	9,4%	145	7	4,8%
Právní a veřejn.činn.	0	0		16	5	31,3%	2951	575	19,5%	1166	123	10,5%
Osob.a provoz.služby	6589	1356	20,6%	51	44	86,3%	21	78	371,4%	0	17	
Public.,knihov.a inf.	0	0		0	0		88	13	14,8%	353	25	7,1%
Pedag.,učitel.a soc.p.	0	0		0	1		3009	420	14,0%	1690	121	7,2%
Obec.odbor.připrava	0	0		0	0		873	179	20,5%	0	0	
Umění a užité umění	627	75	12,0%	454	66	14,5%	2180	367	16,8%	1114	85	7,6%
Gymnázium							41427	1407	3,4%			

IV.03	Vyučení			Vyučení s MZ			SOŠ s MZ			VOŠ		
	A-01+02	Disp	MN-Disp	A-01+02	Disp	MN-Disp	A-01+02	Disp	MN-Disp	A-01+02	Disp	MN-Disp
Česká republika	88 353	17 266	19,5%	17 792	3 413	19,2%	87 965	11 511	13,1%	14 795	1 320	8,9%
Hl.m. Praha	8023	366	4,6%	2141	132	6,2%	11594	481	4,1%	3562	81	2,3%
Středočeský kraj	7768	1161	14,9%	1592	233	14,6%	7698	781	10,1%	1143	120	10,5%
Jihočeský kraj	6110	585	9,6%	1338	153	11,4%	6133	443	7,2%	1211	66	5,5%
Plzeňský kraj	4976	460	9,2%	629	86	13,7%	4499	423	9,4%	564	42	7,4%
Karlovarský kraj	2740	444	16,2%	313	42	13,4%	2432	267	11,0%	97	11	11,3%
Ústecký kraj	7242	2077	28,7%	1069	266	24,9%	6680	1163	17,4%	697	88	12,6%
Liberecký kraj	3933	649	16,5%	509	66	13,0%	3487	406	11,6%	416	49	11,8%
Královéhradecký kraj	5358	645	12,0%	822	114	13,9%	5070	470	9,3%	694	69	9,9%
Pardubický kraj	4303	822	19,1%	786	153	19,5%	4399	548	12,5%	763	83	10,9%
Vysočina	5202	867	16,7%	794	171	21,5%	4868	616	12,7%	982	95	9,7%
Jihomoravský kraj	10461	2193	21,0%	2438	428	17,6%	9463	1440	15,2%	1925	159	8,3%
Olomoucký kraj	5565	1481	26,6%	1572	373	23,7%	5208	930	17,9%	556	133	23,9%
Zlínský kraj	5995	1402	23,4%	1402	409	29,2%	5684	1010	17,8%	853	137	16,1%
Moravskoslezský kraj	10677	4114	38,5%	2387	787	33,0%	10750	2533	23,6%	1332	187	14,0%

Poznámka: Zjišťování míry nezaměstnanosti a její interpretace z hlediska krajů není jednoduchou záležitostí. Zatímco absolventi - uchazeči o zaměstnání jsou evidováni podle místa trvalého bydliště, absolventi škol (vůči nimž je počet nezaměstnaných absolventů poměřován) jsou uváděni podle místa školy, kde vystudovali. Uchazeči o zaměstnání bývají v některých případech zaevidováni na úřadech práce do nesprávné skupiny oborů či kategorie vzdělání. To vše vede k tomu, že hodnoty míry nezaměstnanosti, zejména ve struktuře skupin oborů, jsou nekorektní. Zejména u málo frekventovaných skupin oborů nacházíme případy, kdy v kraji jsou uváděni nezaměstnaní a nevycházejí zde žádní absolventi, nebo počet nezaměstnaných převyšuje počet absolventů, v jiném kraji je tím zase míra nezaměstnanosti v dané skupině oborů příliš nízká.

Hl.m. Praha	Vyučení			Vyučení s MZ			SOŠ s MZ			VOŠ		
	A-01+02	Disp	MN-Disp	A-01+02	Disp	MN-Disp	A-01+02	Disp	MN-Disp	A-01+02	Disp	MN-Disp
IV.03												
Celkem	8 023	366	4,6%	2 141	132	6,2%	11 594	481	4,1%	3 562	81	2,3%
Ekologie a ochr. ŽP	0	0		0	0		0	1		0	0	
Hornictví, hutn.a slév.	0	0		0	0		0	0		0	0	
Strojírenství a str.výr.	1151	49	4,3%	127	6	4,7%	666	38	5,7%	27	3	11,1%
Elektr.,telekom.a VT	740	22	3,0%	471	19	4,0%	1390	53	3,8%	33	0	0,0%
Tech.chemie a ch.sil.	55	1	1,8%	0	0		188	9	4,8%	0	0	
Potravinářství a p.ch.	442	17	3,8%	15	1	6,7%	157	9	5,7%	0	0	
Text.výr.a oděvnictví	126	6	4,8%	0	1		79	7	8,9%	0	0	
Kožed.a obuv.-plast	20	3	15,0%	0	0		0	0		0	0	
Zprac.dřeva a hud.n.	372	27	7,3%	51	1	2,0%	53	1	1,9%	0	0	
Polygrafie a další	182	3	1,6%	44	2	4,5%	105	2	1,9%	0	0	
Stavebnictví, g.a k.	411	21	5,1%	5	1	20,0%	642	18	2,8%	0	0	
Doprava a spoje	0	0		77	4	5,2%	109	4	3,7%	0	0	
Spec.a interd.ob.	0	0		0	0		88	5	5,7%	0	0	
Zemědělství a lesn.	229	15	6,6%	26	2	7,7%	101	2	2,0%	0	3	
Veterinářství a v.p.	0	0		0	0		0	0		0	0	
Zdravotnictví	0	0		0	0		812	9	1,1%	688	4	0,6%
Filosofie, teologie	0	0		0	0		0	0		22	0	0,0%
Ekonomika a adm.	471	16	3,4%	223	11	4,9%	4194	145	3,5%	593	10	1,7%
Podnikání v oborech	0	0		309	16	5,2%	1004	70	7,0%	332	10	3,0%
Gastron.,hotel.a tur.	1844	92	5,0%	293	19	6,5%	566	21	3,7%	341	9	2,6%
Obchod	1030	52	5,0%	359	34	9,5%	68	1	1,5%	0	0	
Právní a veřejn.činn.	0	0		16	2	12,5%	278	11	4,0%	339	8	2,4%
Osob.a provoz.služby	737	38	5,2%	16	8	50,0%	14	25	178,6%	0	5	
Public.,knihov.a inf.	0	0		0	0		0	0		318	7	2,2%
Pedag.,učitel.a soc.p.	0	0		0	0		276	8	2,9%	423	6	1,4%
Obec.odbor.příprava	0	0		0	0		249	8	3,2%	0	0	
Umění a užité umění	213	3	1,4%	109	5	4,6%	555	33	5,9%	446	16	3,6%
Gymnázium							7120	73	1,0%			

Středočeský kraj	Vyučení			Vyučení s MZ			SOŠ s MZ			VOŠ		
	A-01+02	Disp	MN-Disp	A-01+02	Disp	MN-Disp	A-01+02	Disp	MN-Disp	A-01+02	Disp	MN-Disp
IV.03												
Celkem	7 768	1 161	14,9%	1 592	233	14,6%	7 698	781	10,1%	1 143	120	10,5%
Ekologie a ochr. ŽP	0	0		0	0		60	15	25,0%	0	1	
Hornictví, hutn.a slév.	27	3	11,1%	0	0		70	9	12,9%	0	0	
Strojírenství a str.výr.	1877	182	9,7%	377	12	3,2%	590	43	7,3%	58	9	15,5%
Elektr.,telekom.a VT	615	81	13,2%	452	60	13,3%	474	55	11,6%	31	8	25,8%
Tech.chemie a ch.sil.	31	8	25,8%	36	4	11,1%	13	6	46,2%	0	0	
Potravinářství a p.ch.	376	51	13,6%	0	1		0	3		0	0	
Text.výr.a oděvnictví	206	36	17,5%	27	10	37,0%	0	6		0	0	
Kožed.a obuv.-plast	10	1	10,0%	0	0		0	0		0	0	
Zprac.dřeva a hud.n.	580	86	14,8%	0	1		39	4	10,3%	0	1	
Polygrafie a další	3	3	100,0%	0	1		0	2		0	0	
Stavebnictví, g.a k.	613	111	18,1%	10	2	20,0%	375	51	13,6%	0	4	
Doprava a spoje	25	2	8,0%	106	7	6,6%	154	9	5,8%	0	0	
Spec.a interd.ob.	0	0		0	0		82	4	4,9%	101	4	4,0%
Zemědělství a lesn.	646	88	13,6%	21	4	19,0%	505	73	14,5%	118	10	8,5%
Veterinářství a v.p.	0	0		0	0		0	0		0	0	
Zdravotnictví	0	0		0	0		652	18	2,8%	309	7	2,3%
Filosofie, teologie	0	0		0	0		0	0		29	0	0,0%
Ekonomika a adm.	121	35	28,9%	75	20	26,7%	2472	171	6,9%	240	28	11,7%
Podnikání v oborech	0	0		202	49	24,3%	1093	138	12,6%	13	7	53,8%
Gastron.,hotel.a tur.	1676	299	17,8%	94	9	9,6%	334	35	10,5%	116	11	9,5%
Obchod	596	87	14,6%	192	37	19,3%	0	0		0	0	
Právní a veřejn.činn.	0	0		0	3		491	62	12,6%	17	7	41,2%
Osob.a provoz.služby	366	79	21,6%	0	6		0	13		0	3	
Public.,knihov.a inf.	0	0		0	0		0	0		0	5	
Pedag.,učitel.a soc.p.	0	0		0	1		198	16	8,1%	111	9	8,1%
Obec.odbor.příprava	0	0		0	0		96	12	12,5%	0	0	
Umění a užité umění	0	4		0	4		0	29		0	6	
Gymnázium							3629	112	3,1%			

Jihočeský kraj	Vyučení			Vyučení s MZ			SOS s MZ			VOŠ		
	A-01+02	Disp	MN-Disp	A-01+02	Disp	MN-Disp	A-01+02	Disp	MN-Disp	A-01+02	Disp	MN-Disp
IV.03												
Celkem	6 110	585	9,6%	1 338	153	11,4%	6 133	443	7,2%	1 211	66	5,5%
Ekologie a ochr. ŽP	0	0		0	0		142	17	12,0%	52	1	1,9%
Hornictví, hutn.a slév.	0	0		0	0		0	1		0	0	
Strojírenství a str.výr.	1003	74	7,4%	91	15	16,5%	316	22	7,0%	27	2	7,4%
Elektr.,telekom.a VT	570	39	6,8%	375	33	8,8%	475	24	5,1%	82	5	6,1%
Tech.chemie a ch.sil.	85	3	3,5%	0	0		55	4	7,3%	0	2	
Potravinářství a p.ch.	293	31	10,6%	29	2	6,9%	51	4	7,8%	0	0	
Text.výr.a oděvnictví	177	24	13,6%	64	5	7,8%	45	0	0,0%	0	0	
Kožed.a obuv.-plast	0	1		0	0		0	0		0	0	
Zprac.dřeva a hud.n.	498	49	9,8%	85	3	3,5%	103	3	2,9%	60	1	1,7%
Polygrafie a další	17	0	0,0%	0	1		56	6	10,7%	0	0	
Stavebnictví, g.a k.	518	58	11,2%	0	1		552	29	5,3%	48	1	2,1%
Doprava a spoje	0	0		8	1	12,5%	0	0		0	0	
Spec.a interd.ob.	0	0		0	0		58	8	13,8%	0	0	
Zemědělství a lesn.	564	54	9,6%	37	2	5,4%	435	36	8,3%	105	7	6,7%
Veterinářství a v.p.	0	0		0	0		103	6	5,8%	0	0	
Zdravotnictví	0	0		0	0		539	9	1,7%	185	7	3,8%
Filosofie, teologie	0	0		0	0		0	0		0	0	
Ekonomika a adm.	98	8	8,2%	72	12	16,7%	1522	101	6,6%	418	24	5,7%
Podnikání v oborech	0	0		342	41	12,0%	1024	107	10,4%	0	0	
Gastron.,hotel.a tur.	1234	124	10,0%	32	5	15,6%	256	13	5,1%	39	5	12,8%
Obchod	611	56	9,2%	185	28	15,1%	0	0		0	0	
Právní a veřejn.činn.	0	0		0	0		130	17	13,1%	0	0	
Osob.a provoz.služby	428	59	13,8%	0	1		0	2		0	0	
Public.,knihov.a inf.	0	0		0	0		0	0		0	1	
Pedag.,učitel.a soc.p.	0	0		0	0		108	11	10,2%	105	6	5,7%
Obec.odbor.příprava	0	0		0	0		9	0	0,0%	0	0	
Umění a užité umění	14	1	7,1%	18	1	5,6%	154	17	11,0%	90	3	3,3%
Gymnázium							2375	55	2,3%			

Plzeňský kraj	Vyučení			Vyučení s MZ			SOS s MZ			VOŠ		
	A-01+02	Disp	MN-Disp	A-01+02	Disp	MN-Disp	A-01+02	Disp	MN-Disp	A-01+02	Disp	MN-Disp
IV.03												
Celkem	4 976	460	9,2%	629	86	13,7%	4 499	423	9,4%	564	42	7,4%
Ekologie a ochr. ŽP	0	0		0	0		13	2	15,4%	0	0	
Hornictví, hutn.a slév.	19	0	0,0%	0	0		0	1		0	0	
Strojírenství a str.výr.	985	83	8,4%	41	4	9,8%	352	37	10,5%	0	0	
Elektr.,telekom.a VT	508	30	5,9%	330	21	6,4%	447	21	4,7%	23	0	0,0%
Tech.chemie a ch.sil.	60	5	8,3%	0	0		0	0		0	0	
Potravinářství a p.ch.	211	14	6,6%	0	1		0	0		0	0	
Text.výr.a oděvnictví	156	16	10,3%	0	1		98	11	11,2%	0	0	
Kožed.a obuv.-plast	14	4	28,6%	0	0		0	0		0	0	
Zprac.dřeva a hud.n.	333	36	10,8%	13	2	15,4%	0	0		0	0	
Polygrafie a další	0	0		0	0		0	0		0	0	
Stavebnictví, g.a k.	432	40	9,3%	9	1	11,1%	284	16	5,6%	0	0	
Doprava a spoje	0	1		0	0		251	18	7,2%	0	0	
Spec.a interd.ob.	0	0		0	0		0	0		0	0	
Zemědělství a lesn.	313	24	7,7%	0	0		332	46	13,9%	0	3	
Veterinářství a v.p.	0	0		0	0		0	1		0	0	
Zdravotnictví	0	0		0	0		408	13	3,2%	342	10	2,9%
Filosofie, teologie	0	0		0	0		0	0		0	0	
Ekonomika a adm.	167	15	9,0%	32	12	37,5%	1023	105	10,3%	80	11	13,8%
Podnikání v oborech	0	0		84	25	29,8%	645	71	11,0%	34	5	14,7%
Gastron.,hotel.a tur.	824	91	11,0%	15	2	13,3%	83	17	20,5%	0	6	
Obchod	447	35	7,8%	105	16	15,2%	0	0		0	0	
Právní a veřejn.činn.	0	0		0	0		403	43	10,7%	0	0	
Osob.a provoz.služby	507	66	13,0%	0	1		0	2		0	0	
Public.,knihov.a inf.	0	0		0	0		0	0		0	1	
Pedag.,učitel.a soc.p.	0	0		0	0		67	9	13,4%	55	5	9,1%
Obec.odbor.příprava	0	0		0	0		54	0	0,0%	0	0	
Umění a užité umění	0	0		0	0		39	9	23,1%	30	1	3,3%
Gymnázium							1606	41	2,6%			

Karlovarský kraj	Vyučení			Vyučení s MZ			SOŠ s MZ			VOŠ		
	A-01+02	Disp	MN-Disp	A-01+02	Disp	MN-Disp	A-01+02	Disp	MN-Disp	A-01+02	Disp	MN-Disp
IV.03												
Celkem	2 740	444	16,2%	313	42	13,4%	2 432	267	11,0%	97	11	11,3%
Ekologie a ochr. ŽP	0	0		0	0		0	0		0	0	
Hornictví, hutn.a slév.	0	0		0	0		0	0		0	0	
Strojírenství a str.výr.	365	68	18,6%	8	2	25,0%	95	14	14,7%	0	0	
Elektr.,telekom.a VT	173	22	12,7%	56	9	16,1%	148	12	8,1%	0	1	
Tech.chemie a ch.sil.	69	10	14,5%	0	0		47	4	8,5%	0	0	
Potravinářství a p.ch.	125	15	12,0%	0	0		0	0		0	0	
Text.výr.a oděvnictví	62	6	9,7%	0	0		46	7	15,2%	0	0	
Kožeď.a obuv.-plast	0	0		0	0		0	0		0	0	
Zprac.dřeva a hud.n.	169	34	20,1%	0	0		15	3	20,0%	0	0	
Polygrafie a další	0	0		0	0		0	0		0	0	
Stavebnictví, g.a k.	231	67	29,0%	23	3	13,0%	185	39	21,1%	0	0	
Doprava a spoje	0	0		23	2	8,7%	104	6	5,8%	0	1	
Spec.a interd.ob.	0	0		0	0		0	0		0	0	
Zemědělství a lesn.	150	26	17,3%	0	0		152	21	13,8%	0	0	
Veterinářství a v.p.	0	0		0	0		0	0		0	0	
Zdravotnictví	0	0		0	0		266	9	3,4%	20	1	5,0%
Filosofie, teologie	0	0		0	0		0	0		0	0	
Ekonomika a adm.	57	10	17,5%	10	5	50,0%	681	59	8,7%	0	1	
Podnikání v oborech	0	0		92	10	10,9%	213	41	19,2%	0	0	
Gastron.,hotel.a tur.	913	134	14,7%	44	3	6,8%	186	9	4,8%	77	2	2,6%
Obchod	218	19	8,7%	38	7	18,4%	0	0		0	0	
Právní a veřejn.činn.	0	0		0	0		142	26	18,3%	0	1	
Osob.a provoz.služby	208	32	15,4%	0	1		0	2		0	0	
Public.,knihov.a inf.	0	0		0	0		0	0		0	1	
Pedag.,učitel.a soc.p.	0	0		0	0		90	7	7,8%	0	0	
Obec.odbor.příprava	0	0		0	0		0	2		0	0	
Umění a užité umění	0	1		19	0	0,0%	62	5	8,1%	0	3	
Gymnázium							895	22	2,5%			

Ústecký kraj	Vyučení			Vyučení s MZ			SOŠ s MZ			VOŠ		
	A-01+02	Disp	MN-Disp	A-01+02	Disp	MN-Disp	A-01+02	Disp	MN-Disp	A-01+02	Disp	MN-Disp
IV.03												
Celkem	7 242	2 077	28,7%	1 069	266	24,9%	6 680	1 163	17,4%	697	88	12,6%
Ekologie a ochr. ŽP	0	0		0	0		134	24	17,9%	0	1	
Hornictví, hutn.a slév.	0	1		0	0		0	0		0	0	
Strojírenství a str.výr.	1321	373	28,2%	57	19	33,3%	493	61	12,4%	0	3	
Elektr.,telekom.a VT	494	104	21,1%	375	55	14,7%	497	94	18,9%	26	2	7,7%
Tech.chemie a ch.sil.	64	36	56,3%	11	7	63,6%	95	26	27,4%	0	0	
Potravinářství a p.ch.	276	76	27,5%	0	1		22	5	22,7%	0	0	
Text.výr.a oděvnictví	413	90	21,8%	10	4	40,0%	10	8	80,0%	0	0	
Kožeď.a obuv.-plast	0	1		0	0		0	0		0	0	
Zprac.dřeva a hud.n.	455	136	29,9%	0	0		10	0	0,0%	0	1	
Polygrafie a další	125	12	9,6%	20	0	0,0%	41	12	29,3%	0	0	
Stavebnictví, g.a k.	680	230	33,8%	32	13	40,6%	392	59	15,1%	20	2	10,0%
Doprava a spoje	19	6	31,6%	69	13	18,8%	215	35	16,3%	0	0	
Spec.a interd.ob.	0	0		0	0		198	21	10,6%	0	0	
Zemědělství a lesn.	323	117	36,2%	0	3		228	48	21,1%	87	17	19,5%
Veterinářství a v.p.	0	0		0	0		0	3		0	0	
Zdravotnictví	0	0		0	0		545	32	5,9%	288	12	4,2%
Filosofie, teologie	0	0		0	0		0	0		0	1	
Ekonomika a adm.	345	81	23,5%	125	35	28,0%	1954	306	15,7%	8	11	137,5%
Podnikání v oborech	0	0		199	42	21,1%	985	214	21,7%	0	1	
Gastron.,hotel.a tur.	1639	528	32,2%	59	17	28,8%	344	94	27,3%	0	5	
Obchod	554	146	26,4%	104	51	49,0%	0	1		0	0	
Právní a veřejn.činn.	0	0		0	0		188	41	21,8%	43	10	23,3%
Osob.a provoz.služby	534	138	25,8%	8	4	50,0%	0	4		0	0	
Public.,knihov.a inf.	0	0		0	0		0	0		0	0	
Pedag.,učitel.a soc.p.	0	0		0	0		329	54	16,4%	146	15	10,3%
Obec.odbor.příprava	0	0		0	0		0	5		0	0	
Umění a užité umění	0	1		0	1		0	15		79	7	8,9%
Gymnázium							2302	119	5,2%			

Liberecký kraj	Vyučení			Vyučení s MZ			SOS s MZ			VOŠ		
	A-01+02	Disp	MN-Disp	A-01+02	Disp	MN-Disp	A-01+02	Disp	MN-Disp	A-01+02	Disp	MN-Disp
IV.03												
Celkem	3 933	649	16,5%	509	66	13,0%	3 487	406	11,6%	416	49	11,8%
Ekologie a ochr. ŽP	0	0		0	0		76	5	6,6%	0	1	
Hornictví, hutn.a slév.	0	0		0	0		0	0		0	0	
Strojírenství a str.vyr.	622	93	15,0%	15	4	26,7%	244	29	11,9%	0	1	
Elektr.,telekom.a VT	312	42	13,5%	87	10	11,5%	186	23	12,4%	33	0	0,0%
Tech.chemie a ch.sil.	327	55	16,8%	16	0	0,0%	57	9	15,8%	0	0	
Potravinářství a p.ch.	135	23	17,0%	0	1		0	0		0	0	
Text.vyr.a oděvnictví	223	40	17,9%	0	0		108	15	13,9%	0	0	
Kožeď.a obuv.-plast	5	2	40,0%	0	0		0	0		0	0	
Zprac.dřeva a hud.n.	382	43	11,3%	0	0		46	5	10,9%	0	0	
Polygrafie a další	0	3		0	0		0	0		0	0	
Stavebnictví, g.a k.	351	74	21,1%	13	1	7,7%	265	34	12,8%	0	0	
Doprava a spoje	0	0		0	1		0	1		0	0	
Spec.a interd.ob.	0	0		0	0		0	0		0	0	
Zemědělství a lesn.	250	69	27,6%	10	0	0,0%	27	7	25,9%	0	9	
Veterinářství a v.p.	0	0		0	0		0	0		0	0	
Zdravotnictví	0	0		0	0		168	4	2,4%	45	4	8,9%
Filosofie, teologie	0	0		0	0		0	0		0	0	
Ekonomika a adm.	18	10	55,6%	60	8	13,3%	1035	106	10,2%	182	21	11,5%
Podnikání v oborech	0	0		167	21	12,6%	521	80	15,4%	0	1	
Gastron.,hotel.a tur.	844	145	17,2%	14	7	50,0%	219	20	9,1%	0	0	
Obchod	240	22	9,2%	57	8	14,0%	0	0		0	0	
Právní a veřejn.činn.	0	0		0	0		122	21	17,2%	121	4	3,3%
Osob.a provoz.služby	141	26	18,4%	0	0		0	4		0	2	
Public.,knihov.a inf.	0	0		0	0		0	0		0	1	
Pedag.,učitel.a soc.p.	0	0		0	0		57	8	14,0%	0	3	
Obec.odbor.příprava	0	0		0	0		0	4		0	0	
Umění a užité umění	83	2	2,4%	70	5	7,1%	356	28	7,9%	35	2	5,7%
Gymnázium							1236	42	3,4%			

Královéhradecký kraj	Vyučení			Vyučení s MZ			SOS s MZ			VOŠ		
	A-01+02	Disp	MN-Disp	A-01+02	Disp	MN-Disp	A-01+02	Disp	MN-Disp	A-01+02	Disp	MN-Disp
IV.03												
Celkem	5 358	645	12,0%	822	114	13,9%	5 070	470	9,3%	694	69	9,9%
Ekologie a ochr. ŽP	0	0		0	0		27	2	7,4%	0	2	
Hornictví, hutn.a slév.	0	0		0	0		24	3	12,5%	0	0	
Strojírenství a str.vyr.	899	115	12,8%	78	6	7,7%	386	24	6,2%	70	5	7,1%
Elektr.,telekom.a VT	575	55	9,6%	149	11	7,4%	737	56	7,6%	0	5	
Tech.chemie a ch.sil.	13	2	15,4%	0	0		43	9	20,9%	0	0	
Potravinářství a p.ch.	336	44	13,1%	5	1	20,0%	0	1		0	0	
Text.vyr.a oděvnictví	271	26	9,6%	29	8	27,6%	63	10	15,9%	0	0	
Kožeď.a obuv.-plast	14	2	14,3%	0	0		16	0	0,0%	0	0	
Zprac.dřeva a hud.n.	357	35	9,8%	0	1		0	0		0	0	
Polygrafie a další	79	9	11,4%	0	1		29	1	3,4%	0	0	
Stavebnictví, g.a k.	318	32	10,1%	0	1		379	26	6,9%	38	4	10,5%
Doprava a spoje	21	6	28,6%	86	12	14,0%	0	0		0	0	
Spec.a interd.ob.	0	0		0	0		0	0		0	0	
Zemědělství a lesn.	445	48	10,8%	17	1	5,9%	279	23	8,2%	127	14	11,0%
Veterinářství a v.p.	0	0		0	0		109	2	1,8%	0	0	
Zdravotnictví	0	0		0	0		399	7	1,8%	171	1	0,6%
Filosofie, teologie	0	0		0	0		0	0		0	0	
Ekonomika a adm.	0	0		92	8	8,7%	1519	137	9,0%	44	4	9,1%
Podnikání v oborech	0	0		127	21	16,5%	662	93	14,0%	33	9	27,3%
Gastron.,hotel.a tur.	1127	174	15,4%	45	7	15,6%	123	20	16,3%	66	11	16,7%
Obchod	332	40	12,0%	125	27	21,6%	0	0		145	4	2,8%
Právní a veřejn.činn.	0	0		0	0		54	13	24,1%	0	2	
Osob.a provoz.služby	505	50	9,9%	13	2	15,4%	0	2		0	0	
Public.,knihov.a inf.	0	0		0	0		0	0		0	0	
Pedag.,učitel.a soc.p.	0	0		0	0		123	16	13,0%	0	6	
Obec.odbor.příprava	0	0		0	0		68	7	10,3%	0	0	
Umění a užité umění	66	4	6,1%	56	6	10,7%	30	16	53,3%	0	2	
Gymnázium							2301	69	3,0%			

Pardubický kraj	Vyučení			Vyučení s MZ			SOS s MZ			VOŠ		
	A-01+02	Disp	MN-Disp	A-01+02	Disp	MN-Disp	A-01+02	Disp	MN-Disp	A-01+02	Disp	MN-Disp
IV.03												
Celkem	4 303	822	19,1%	786	153	19,5%	4 399	548	12,5%	763	83	10,9%
Ekologie a ochr. ŽP	0	0		0	0		44	8	18,2%	96	7	7,3%
Hornictví, hutn.a slév.	0	0		0	0		0	0		0	0	
Strojrenství a str.výr.	847	148	17,5%	93	16	17,2%	243	34	14,0%	16	2	12,5%
Elektr.,telekom.a VT	399	61	15,3%	231	33	14,3%	377	33	8,8%	54	5	9,3%
Tech.chemie a ch.sil.	8	5	62,5%	0	0		131	11	8,4%	0	0	
Potravinářství a p.ch.	245	42	17,1%	18	0	0,0%	126	14	11,1%	0	0	
Text.výr.a oděvnictví	210	46	21,9%	30	10	33,3%	50	9	18,0%	0	0	
Kožeď.a obuv.-plast	0	3		0	1		0	1		0	0	
Zprac.dřeva a hud.n.	296	70	23,6%	8	3	37,5%	14	1	7,1%	0	2	
Polygrafie a další	64	12	18,8%	0	0		0	2		0	0	
Stavebnictví, g.a k.	351	67	19,1%	37	6	16,2%	248	32	12,9%	38	0	0,0%
Doprava a spoje	0	2		0	3		113	12	10,6%	0	1	
Spec.a interd.ob.	0	0		0	0		0	0		0	0	
Zemědělství a lesn.	479	83	17,3%	9	2	22,2%	268	42	15,7%	0	4	
Veterinářství a v.p.	0	0		0	0		0	4		0	0	
Zdravotnictví	0	0		0	0		414	13	3,1%	42	4	9,5%
Filosofie, teologie	0	0		0	0		0	0		0	0	
Ekonomika a adm.	52	2	3,8%	21	8	38,1%	1028	112	10,9%	65	19	29,2%
Podnikání v oborech	0	0		137	27	19,7%	757	144	19,0%	107	12	11,2%
Gastron.,hotel.a tur.	751	148	19,7%	27	12	44,4%	116	18	15,5%	0	4	
Obchod	323	54	16,7%	175	20	11,4%	0	0		0	3	
Právní a veřejn.činn.	0	0		0	0		105	16	15,2%	0	3	
Osob.a provoz.služby	262	71	27,1%	0	8		0	4		0	0	
Public.,knihov.a inf.	0	0		0	0		0	0		0	0	
Pedag.,učitel.a soc.p.	0	0		0	0		207	12	5,8%	310	11	3,5%
Obec.odbor.příprava	0	0		0	0		106	15	14,2%	0	0	
Umění a užité umění	16	7	43,8%	0	3		52	11	21,2%	35	5	14,3%
Gymnázium							1856	64	3,4%			

Vysočina	Vyučení			Vyučení s MZ			SOS s MZ			VOŠ		
	A-01+02	Disp	MN-Disp	A-01+02	Disp	MN-Disp	A-01+02	Disp	MN-Disp	A-01+02	Disp	MN-Disp
IV.03												
Celkem	5 202	867	16,7%	794	171	21,5%	4 868	616	12,7%	982	95	9,7%
Ekologie a ochr. ŽP	0	0		0	0		32	14	43,8%	0	2	
Hornictví, hutn.a slév.	33	2	6,1%	0	0		0	1		0	0	
Strojrenství a str.výr.	938	144	15,4%	175	20	11,4%	257	34	13,2%	0	0	
Elektr.,telekom.a VT	383	63	16,4%	96	12	12,5%	395	39	9,9%	97	8	8,2%
Tech.chemie a ch.sil.	68	20	29,4%	0	0		0	3		23	0	0,0%
Potravinářství a p.ch.	311	64	20,6%	0	0		87	9	10,3%	0	0	
Text.výr.a oděvnictví	252	46	18,3%	93	8	8,6%	56	10	17,9%	0	2	
Kožeď.a obuv.-plast	14	1	7,1%	0	0		0	1		0	2	
Zprac.dřeva a hud.n.	522	60	11,5%	31	3	9,7%	0	5		0	0	
Polygrafie a další	44	9	20,5%	0	0		0	2		0	0	
Stavebnictví, g.a k.	478	68	14,2%	6	4	66,7%	413	40	9,7%	0	2	
Doprava a spoje	31	0	0,0%	0	1		0	0		0	0	
Spec.a interd.ob.	0	0		0	0		0	0		0	2	
Zemědělství a lesn.	412	59	14,3%	0	1		277	40	14,4%	69	15	21,7%
Veterinářství a v.p.	0	0		0	0		0	4		0	0	
Zdravotnictví	0	0		0	0		391	17	4,3%	171	3	1,8%
Filosofie, teologie	0	0		0	0		0	0		0	0	
Ekonomika a adm.	0	1		0	3		1233	125	10,1%	405	32	7,9%
Podnikání v oborech	0	0		247	52	21,1%	975	152	15,6%	34	5	14,7%
Gastron.,hotel.a tur.	905	182	20,1%	35	9	25,7%	293	33	11,3%	124	7	5,6%
Obchod	390	65	16,7%	111	53	47,7%	0	0		0	0	
Právní a veřejn.činn.	0	0		0	0		152	35	23,0%	0	4	
Osob.a provoz.služby	401	77	19,2%	0	3		0	3		0	0	
Public.,knihov.a inf.	0	0		0	0		0	0		0	1	
Pedag.,učitel.a soc.p.	0	0		0	0		95	23	24,2%	59	7	11,9%
Obec.odbor.příprava	0	0		0	0		0	2		0	0	
Umění a užité umění	20	4	20,0%	0	2		212	23	10,8%	0	2	
Gymnázium							2208	86	3,9%			

Jihomoravský kraj	Vyučení			Vyučení s MZ			SOS s MZ			VOŠ		
	A-01+02	Disp	MN-Disp	A-01+02	Disp	MN-Disp	A-01+02	Disp	MN-Disp	A-01+02	Disp	MN-Disp
IV.03												
Celkem	10 461	2 193	21,0%	2 438	428	17,6%	9 463	1440	15,2%	1 925	159	8,3%
Ekologie a ochr. ŽP	0	0		0	0		0	0		9	1	11,1%
Hornictví, hutn.a slév.	0	0		0	0		65	10	15,4%	0	0	
Strojírenství a str.výr.	1858	335	18,0%	192	30	15,6%	524	59	11,3%	0	0	
Elektr.,telekom.a VT	1178	212	18,0%	836	105	12,6%	704	105	14,9%	88	7	8,0%
Tech.chemie a ch.sil.	23	5	21,7%	0	0		170	18	10,6%	0	0	
Potravinářství a p.ch.	509	98	19,3%	0	1		70	17	24,3%	32	3	9,4%
Text.výr.a oděvnictví	400	62	15,5%	132	28	21,2%	102	23	22,5%	18	2	11,1%
Kožeď.a obuv.-plast	9	1	11,1%	0	0		0	0		0	0	
Zprac.dřeva a hud.n.	870	152	17,5%	145	17	11,7%	18	4	22,2%	0	0	
Polygrafie a další	196	39	19,9%	0	2		72	12	16,7%	0	0	
Stavebnictví, g.a k.	1005	229	22,8%	25	7	28,0%	560	61	10,9%	29	4	13,8%
Doprava a spoje	25	4	16,0%	55	9	16,4%	120	21	17,5%	0	1	
Spec.a interd.ob.	0	0		0	0		0	1		0	0	
Zemědělství a lesn.	802	199	24,8%	72	15	20,8%	447	77	17,2%	0	1	
Veterinářství a v.p.	0	0		0	0		0	1		0	0	
Zdravotnictví	0	0		0	0		1164	63	5,4%	597	18	3,0%
Filosofie, teologie	0	0		0	0		0	0		0	1	
Ekonomika a adm.	211	55	26,1%	177	28	15,8%	2730	448	16,4%	217	38	17,5%
Podnikání v oborech	0	0		368	82	22,3%	1176	259	22,0%	19	0	0,0%
Gastron.,hotel.a tur.	1635	400	24,5%	85	14	16,5%	406	82	20,2%	0	5	
Obchod	644	145	22,5%	307	80	26,1%	33	4	12,1%	0	0	
Právní a veřejn.činn.	0	0		0	0		114	22	19,3%	555	44	7,9%
Osob.a provoz.služby	943	231	24,5%	0	4		7	0	0,0%	0	1	
Public.,knihov.a inf.	0	0		0	0		88	7	8,0%	35	5	14,3%
Pedag.,učitel.a soc.p.	0	0		0	0		449	48	10,7%	157	16	10,2%
Obec.odbor.příprava	0	0		0	0		159	36	22,6%	0	0	
Umění a užité umění	153	23	15,0%	44	5	11,4%	285	56	19,6%	169	12	7,1%
Gymnázium							5312	193	3,6%			

Olomoucký kraj	Vyučení			Vyučení s MZ			SOS s MZ			VOŠ		
	A-01+02	Disp	MN-Disp	A-01+02	Disp	MN-Disp	A-01+02	Disp	MN-Disp	A-01+02	Disp	MN-Disp
IV.03												
Celkem	5 565	1 481	26,6%	1 572	373	23,7%	5 208	930	17,9%	556	133	23,9%
Ekologie a ochr. ŽP	0	0		0	0		25	6	24,0%	0	0	
Hornictví, hutn.a slév.	18	1	5,6%	0	0		0	1		0	0	
Strojírenství a str.výr.	896	243	27,1%	176	31	17,6%	310	49	15,8%	37	5	13,5%
Elektr.,telekom.a VT	455	114	25,1%	436	87	20,0%	732	104	14,2%	205	26	12,7%
Tech.chemie a ch.sil.	58	13	22,4%	114	19	16,7%	49	5	10,2%	0	1	
Potravinářství a p.ch.	244	57	23,4%	9	0	0,0%	0	0		0	1	
Text.výr.a oděvnictví	194	55	28,4%	15	1	6,7%	206	18	8,7%	0	0	
Kožeď.a obuv.-plast	23	5	21,7%	0	0		0	0		0	0	
Zprac.dřeva a hud.n.	422	109	25,8%	18	7	38,9%	96	17	17,7%	0	0	
Polygrafie a další	82	9	11,0%	40	2	5,0%	0	1		0	0	
Stavebnictví, g.a k.	549	194	35,3%	5	5	100,0%	382	59	15,4%	0	3	
Doprava a spoje	49	8	16,3%	137	19	13,9%	63	17	27,0%	41	2	4,9%
Spec.a interd.ob.	0	0		0	0		0	1		0	0	
Zemědělství a lesn.	613	150	24,5%	27	4	14,8%	435	91	20,9%	0	3	
Veterinářství a v.p.	0	0		0	0		0	6		0	0	
Zdravotnictví	0	0		0	0		551	24	4,4%	92	6	6,5%
Filosofie, teologie	0	0		0	0		0	0		0	0	
Ekonomika a adm.	103	16	15,5%	91	51	56,0%	1218	196	16,1%	41	35	85,4%
Podnikání v oborech	0	0		192	57	29,7%	609	170	27,9%	0	5	
Gastron.,hotel.a tur.	988	283	28,6%	17	8	47,1%	98	34	34,7%	0	7	
Obchod	477	104	21,8%	265	71	26,8%	0	0		0	0	
Právní a veřejn.činn.	0	0		0	0		99	46	46,5%	37	25	67,6%
Osob.a provoz.služby	376	106	28,2%	0	0		0	5		0	2	
Public.,knihov.a inf.	0	0		0	0		0	0		0	0	
Pedag.,učitel.a soc.p.	0	0		0	0		304	30	9,9%	103	7	6,8%
Obec.odbor.příprava	0	0		0	0		0	19		0	0	
Umění a užité umění	18	9	50,0%	30	8	26,7%	31	21	67,7%	0	5	
Gymnázium							2658	130	4,9%			

Zlínský kraj	Vyučení			Vyučení s MZ			SOS s MZ			VOŠ		
	A-01+02	Disp	MN-Disp	A-01+02	Disp	MN-Disp	A-01+02	Disp	MN-Disp	A-01+02	Disp	MN-Disp
IV.03												
Celkem	5 995	1 402	23,4%	1 402	409	29,2%	5 684	1010	17,8%	853	137	16,1%
Ekologie a ochr. ŽP	0	0		0	0		89	12	13,5%	0	0	
Hornictví, hutn.a slév.	0	0		0	0		0	0		0	0	
Strojírenství a str.vyr.	914	203	22,2%	278	54	19,4%	448	80	17,9%	0	1	
Elektr.,telekom.a VT	639	128	20,0%	359	80	22,3%	540	53	9,8%	0	7	
Tech.chemie a ch.sil.	125	30	24,0%	37	11	29,7%	132	23	17,4%	0	0	
Potravinářství a p.ch.	229	52	22,7%	0	1		38	9	23,7%	50	7	14,0%
Text.vyr.a oděvnictví	335	77	23,0%	0	1		0	7		0	0	
Kožed.a obuv.-plast	11	2	18,2%	0	0		113	21	18,6%	16	0	0,0%
Zprac.dřeva a hud.n.	481	106	22,0%	82	5	6,1%	104	19	18,3%	0	0	
Polygrafie a další	100	14	14,0%	0	1		0	1		0	0	
Stavebnictví, g.a k.	601	196	32,6%	12	7	58,3%	467	74	15,8%	0	2	
Doprava a spoje	0	0		0	1		0	0		0	1	
Spec.a interd.ob.	0	0		0	0		0	2		0	0	
Zemědělství a lesn.	541	118	21,8%	0	1		81	32	39,5%	0	7	
Veterinářství a v.p.	0	0		0	0		141	11	7,8%	0	0	
Zdravotnictví	0	0		0	0		495	39	7,9%	167	11	6,6%
Filosofie, teologie	0	0		0	0		0	0		0	1	
Ekonomika a adm.	59	8	13,6%	77	33	42,9%	1336	243	18,2%	316	53	16,8%
Podnikání v oborech	0	0		172	82	47,7%	827	176	21,3%	0	0	
Gastron.,hotel.a tur.	1053	276	26,2%	91	30	33,0%	228	51	22,4%	0	13	
Obchod	526	107	20,3%	186	75	40,3%	48	8	16,7%	0	0	
Právní a veřejn.činn.	0	0		0	0		89	29	32,6%	35	7	20,0%
Osob.a provoz.služby	352	73	20,7%	0	1		0	6		0	1	
Public.,knihov.a inf.	0	0		0	0		0	1		0	2	
Pedag.,učitel.a soc.p.	0	0		0	0		232	37	15,9%	110	12	10,9%
Obec.odbor.příprava	0	0		0	0		125	40	32,0%	0	0	
Umění a užité umění	29	5	17,2%	108	21	19,4%	151	25	16,6%	159	12	7,5%
Gymnázium							2626	102	3,9%			

Moravskoslezský kraj	Vyučení			Vyučení s MZ			SOS s MZ			VOŠ		
	A-01+02	Disp	MN-Disp	A-01+02	Disp	MN-Disp	A-01+02	Disp	MN-Disp	A-01+02	Disp	MN-Disp
IV.03												
Celkem	10 677	4 114	38,5%	2 387	787	33,0%	10 750	2533	23,6%	1 332	187	14,0%
Ekologie a ochr. ŽP	0	0		0	0		30	10	33,3%	0	0	
Hornictví, hutn.a slév.	67	7	10,4%	51	4	7,8%	24	2	8,3%	0	0	
Strojírenství a str.vyr.	2000	744	37,2%	250	69	27,6%	664	138	20,8%	23	6	26,1%
Elektr.,telekom.a VT	1034	360	34,8%	885	300	33,9%	1071	238	22,2%	17	7	41,2%
Tech.chemie a ch.sil.	0	17		0	2		187	46	24,6%	0	0	
Potravinářství a p.ch.	573	150	26,2%	1	0	0,0%	0	0		0	1	
Text.vyr.a oděvnictví	364	138	37,9%	35	15	42,9%	180	48	26,7%	0	0	
Kožed.a obuv.-plast	0	3		0	0		0	1		0	0	
Zprac.dřeva a hud.n.	849	351	41,3%	17	12	70,6%	0	5		0	0	
Polygrafie a další	86	34	39,5%	0	1		0	1		0	0	
Stavebnictví, g.a k.	973	475	48,8%	37	5	13,5%	721	178	24,7%	0	2	
Doprava a spoje	6	1	16,7%	119	15	12,6%	44	15	34,1%	0	0	
Spec.a interd.ob.	0	0		0	0		0	4		0	0	
Zemědělství a lesn.	637	206	32,3%	34	6	17,6%	559	139	24,9%	0	4	
Veterinářství a v.p.	0	0		0	0		0	3		0	0	
Zdravotnictví	0	0		0	0		913	51	5,6%	211	5	2,4%
Filosofie, teologie	0	0		0	0		0	0		0	0	
Ekonomika a adm.	134	50	37,3%	10	5	50,0%	2635	505	19,2%	423	75	17,7%
Podnikání v oborech	0	0		320	96	30,0%	1469	441	30,0%	91	12	13,2%
Gastron.,hotel.a tur.	2178	876	40,2%	225	60	26,7%	935	252	27,0%	366	36	9,8%
Obchod	932	378	40,6%	389	185	47,6%	0	0		0	0	
Právní a veřejn.činn.	0	0		0	0		584	193	33,0%	19	8	42,1%
Osob.a provoz.služby	829	310	37,4%	14	5	35,7%	0	6		0	3	
Public.,knihov.a inf.	0	0		0	0		0	5		0	1	
Pedag.,učitel.a soc.p.	0	0		0	0		474	141	29,7%	111	18	16,2%
Obec.odbor.příprava	0	0		0	0		7	29	414,3%	0	0	
Umění a užité umění	15	11	73,3%	0	5		253	79	31,2%	71	9	12,7%
Gymnázium							5303	299	5,6%			